

Ledamöter och ersättare

KULTUR- OCH FRITIDSNÄMNDENS ARBETSUTSKOTT**Tid** onsdag 9 september 2026 kl. 13:15**Plats** Stadshuset vån 2, Tampen

Upprop

Val av justerare

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

Punkt	Rubrik	Ärendenr	Sida
1	Plan för Hägnan	2026/169	2 - 12
2	Verksamhetsbidrag Bushido Luleå Budoklubb 2026	2025/544	13 - 50
3	Igångsättningstillstånd för renovering av sporthallen i Gammelstad	2026/318	51 - 54
4	Kulturplan 2027-2030 Region Norrbotten	2026/232	55 - 113

Förslag till beslut gällande plan för friluftsmuseet Hägnan

Ärendenr 2026/169-3.6.3.1

Kultur- och fritidsförvaltningens förslag till beslut

Kultur- och fritidsnämnden beslutar att anta plan för friluftsmuseet Hägnan 2026-2036.

Sammanfattning av ärendet

Friluftsmuseet Hägnan spelar en viktig roll i Luleå kommuns arbete med att bevara och levandegöra kulturarvet för invånare och besökare. En plan för perioden 2026–2036 har tagits fram för att ange en långsiktig inriktning för verksamheten.

Planen är ett strategiskt styrdokument som omfattar bevarandet av det materiella och immateriella kulturarvet, utveckling av den publika verksamheten samt Hägnans roll som lärmiljö och besöksmål.

Planen utgör underlag för prioriteringar inom kultur- och fritidsnämndens ansvarsområde och genomförs inom ramen för ordinarie verksamhetsplanering och budget.

Friluftsmuseet Hägnan övergick till Luleå kommun efter beslut i kommunfullmäktige den 30 mars 1992, då kommunen tog över huvudmannskapet från dåvarande Norrbottens läns landsting/Norrbottens museum.

Bakgrunden var en principöverenskommelse som innebar att Norrbottens museum skulle renodla sitt uppdrag som länsmuseum, medan Luleå kommun tog ansvar för drift och utveckling av friluftsmuseet Hägnan.

Mot denna bakgrund har en plan för friluftsmuseet Hägnan 2026–2036 tagits fram för att ange en långsiktig inriktning för verksamheten.

Planen stärker Luleå kommuns arbete med att bevara och tillgängliggöra kulturarvet, vilket bidrar till lärande, besöksnäring och social sammanhållning. Detta ligger i linje med kommunens vision om en attraktiv och hållbar kommun.

Kultur- och fritidsnämnden har att fastställa planen, men som ytterligare kunskapsunderlag skickas även bilagor med inför beslutet.

Dialog

Dialog har genomförts med:

- KFFs forum för samråd med nationella minoriteter
- Kommunstyrelseförvaltningen, samordnare för nationella minoriteter
- Medarbetare vid friluftsmuseet Hägnan

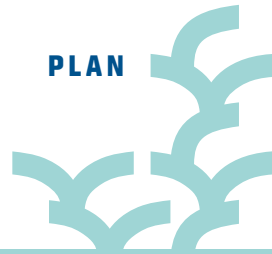
Beslutsunderlag

- Plan för Hägnan 2026-2036
- Bilagor till Plan för Hägnan, kunskapsunderlag, ej för fastställande.

Erica Rönnbäck
Enhetschef

Beslutet skickas till

Kommunstyrelseförvaltningen, samordnaren för nationella minoriteter
Friluftsmuseet Hägnan

Plan för friluftsmuseet Hägnan 2026-2036

Innehållsförteckning

Inledning	4
Bakgrund	4
Syfte	5
Sammanhang	5
Avgränsning	5
 Planens innehåll och inriktning	 5
Det materiella kulturarvet	6
Det immateriella kulturarvet	7
Publik verksamhet och lärmiljö	8
Hägnan och omvärlden	9
Långsiktig målbild	10
 Avslutning	 10
Genomförande	10
Uppföljning	10
Aktualisering	10

Dokumentinformation			
Dokumentnamn	Dokumenttyp	Fastställd	Giltighetstid
Plan för friluftsmuseet Hägnan 2026-2036	Plan		
Dokumentansvarig	Ärendenummer	Beslutsinstans	Dokument gäller för
Museichef	KFF2026-169	Kultur- och fritidsnämnden	Friluftsmuseet Hägnan
Syfte			
Plan som beskriver kommunens långsiktiga inriktning och målsättningar för friluftsmuseet Hägnan.			

Inledning Bakgrund

Friluftsmuseet Hägnan är en viktig del av Luleå kommuns arbete med att bevara och förmedla kulturarvet från norrbottenskusten. Museet består av historiska byggnader, gårdsmiljöer, odlingar, djur och samlingar som tillsammans ger en konkret bild av hur människor levde i regionen från 1700-talet och framåt.

Under de senaste decennierna har Hägnan utvecklats från en traditionell museimiljö till en levande lärmiljö och mötesplats för invånare, skolor och besökare. Samtidigt har förutsättningarna för museets verksamhet förändrats. Intresset för kulturarv och upplevelsebaserat lärande har ökat, samtidigt som behovet av långsiktig förvaltning av byggnader, samlingar och kunskap är stort.

Genom att bevara och levandegöra kulturarvet bidrar Hägnan till förståelse för regionens historia och ger fler människor möjlighet att möta och ta del av norrbottenskustens kulturarv.

För att tydliggöra den långsiktiga riktningen för verksamheten har denna plan tagits fram. Planen ska ge ett gemensamt underlag för utvecklingen av friluftsmuseet Hägnan under de kommande åren.

Syfte

Syftet med planen är att ange en långsiktig inriktning för utvecklingen av friluftsmuseet Hägnan.

Planen ska tydliggöra vilka övergripande ambitioner och utvecklingsområden som ska vägleda verksamheten på längre sikt och fungera som ett strategiskt underlag för prioriteringar inom kultur- och fritidsnämndens ansvarsområde.

Sammanhang

Planen utgår från friluftsmuseet Hägnans uppdrag inom Luleå kommun och ska ses i relation till kommunens övergripande mål för kultur, lärande och attraktiv livsmiljö.

Arbetet vid Hägnan sker i linje med museilagen (2017:563), som anger att offentliga museer ska bidra till samhället genom att bevara, utveckla och tillgängliggöra kulturarvet.

Planen är ett strategiskt styrdokument och kompletteras av andra dokument såsom verksamhetsplaner.

Information om arbetet med planen har presenterats för nationella minoriteter vid samråd i maj 2026. I dialogen framkom behov av att tydligare synliggöra de nationella minoriteternas del i områdets och Norrbottenskustens historia, vilket har beaktats i planens inriktning.

Avgränsning

Planen omfattar friluftsmuseet Hägnans långsiktiga utveckling som kulturarvsmiljö, lärmiljö och besöksmål.

Dokumentet anger övergripande inriktningar och ambitioner, men innehåller inte detaljerade åtgärdsplaner eller operativa beslut. Konkreta insatser, projekt och prioriteringar beslutas inom ramen för ordinarie verksamhetsplanering och budgetprocess.

Planens genomförandetid är tio år.

Planens innehåll och inriktning

Friluftsmuseet Hägnans verksamhet kan beskrivas genom fyra centrala utvecklingsområden som tillsammans utgör grunden för museets uppdrag och långsiktiga utveckling.

Dessa områden ska vägleda verksamheten och fungera som en ram för långsiktig utveckling. För varje område anges även en inriktning och mål som beskriver vad som ska uppnås under planperioden.

Det materiella kulturarvet

Hägnans byggnader och gårdsmiljöer utgör grunden för friluftsmuseets verksamhet. Det är genom dessa autentiska miljöer som historien kan upplevas och förstås. Utan välvårdade byggnader och fungerande miljöer saknar friluftsmuseet sin viktigaste förutsättning. Ett långsiktigt arbete med byggnadsvård och underhåll är därför avgörande för hela verksamheten.

Utöver byggnaderna omfattar det materiella kulturarvet även föremål, odlingar, landskap och djurhållning. Tillsammans skapar dessa delar en historisk helhet där besökare kan få en konkret förståelse för hur människor levde och arbetade i det norrbottniska kustlandet.

Under planperioden ska särskild vikt läggas vid att stärka förutsättningarna för ett långsiktigt och hållbart bevarande av Hägnans materiella kulturarv, samtidigt som miljöerna fortsätter att vara tillgängliga och användbara i den publika verksamheten.

Målet är att Hägnan vid planperiodens slut har en långsiktigt hållbar struktur för byggnadsvård och samlingsförvaltning, där underhåll och kunskapshantering sker systematiskt och med god framförhållning.

Utvecklingen ska särskilt inriktas på att:

- bearbeta den eftersatta underhållsskulden och utveckla en långsiktig plan för byggnadsvård och samlingsförvaltning
- genomföra en systematisk inventering av samlingarna och utveckla digitala lösningar som stöd för dokumentation och långsiktig kunskaps- hantering
- utveckla djurhållningen så att djur kan fortsätta finnas i verksamheten året runt, både i pedagogiskt och praktiskt syfte, med rätt resurser, bemanning och faciliteter

Det immateriella kulturarvet

Det immateriella kulturarvet omfattar berättelser, traditioner, kunskaper och praktiker som ger liv åt museets miljöer. Genom berättelser, hantverk, matrader, odlingskunskap och högtider kan besökare ta del av historiska livsvillkor och kulturella sammanhang. Norrbottenskustens kulturarv rymmer flera berättelser och perspektiv. Friluftsmuseet Hägnan eftersträvar att även synliggöra de nationella minoriteternas kultur och historiska närvaro som en del av områdets gemensamma historia.

Hägnan ska fortsätta att utveckla arbetet med att levandegöra och förmedla detta kulturarv. Genom att hålla liv i norrbottenskustens kulturarv kan museet bidra till förståelse för vår lokala historia och skapa mening och sammanhang för både dagens och framtidens besökare, samt bidra till social hållbarhet genom delaktighet, identitet och kunskapsöverföring mellan generationer.

Målet är att Hägnan vid planperiodens slut har en stärkt och mer systematiskt dokumenterad kunskapsbas för det immateriella kulturarvet, där berättelser och praktiker aktivt används i verksamheten.

Utvecklingen ska särskilt inriktas på att:

- tydliggöra skillnaden mellan autentiska historiska uttryck och senare tillägg eller rekvisita i museimiljöerna, genom pedagogiska lösningar som skapar förståelse och nyfikenhet
- bygga upp en mer systematisk kunskapsbas kring berättelser, traditioner och arbetsmetoder kopplade till Hägnans miljöer
- säkra praktiska färdigheter och hantverkstraditioner genom fortbildning och kunskapsöverföring inom verksamheten

Publik verksamhet och lärmiljö

Den publika verksamheten är central för Hägnans uppdrag att göra kulturarvet tillgängligt för invånare, skolor och besökare. Museets miljöer erbjuder särskilt goda möjligheter till upplevelsebaserat lärande där historia kan upplevas genom berättelser, praktiska moment och aktiviteter.

Under planperioden ska Hägnan fortsätta att utvecklas som en levande lärmiljö med ett brett utbud av aktiviteter för olika målgrupper, med utgångspunkt i ett hållbart värdskap och en ansvarsfull utveckling av museiupplevelser.

Målet är att Hägnan vid planperiodens slut är en etablerad och efterfrågad lärmiljö för olika målgrupper, med ett brett och kvalitativt utbud av aktiviteter.

Utvecklingen ska särskilt inriktas på att:

- utveckla skolprogram i nära dialog med skolorna, så att fler elever får möjlighet att ta del av lärmiljön
- fördjupa program och aktiviteter genom dramatiseringar, levande berättelser och praktiska moment som stärker upplevelsebaserat lärande
- möta efterfrågan från vuxna grupper genom guidade visningar, kurser och upplevelsebaserade aktiviteter, med hänsyn till kulturmiljön och en långsiktigt hållbar utveckling av verksamheten

Hägnan och omvärlden

Friluftsmuseet Hägnan är en del av kulturmiljöområdet i Gammelstad och bidrar tillsammans med världsarvet Gammelstads kyrkstad till ett viktigt besöksmål i regionen.

Under planperioden ska Hägnan fortsätta att utveckla sin roll både som lokal mötesplats och som en del av den regionala besöksnäringen, med en tydlig inriktning mot hållbar destinationsutveckling och ansvarsfull turism.

Målet är att Hägnan vid planperiodens slut har en tydlig roll som både lokal mötesplats och attraktiv del av det samlade besöksmålet Gammelstad, med utvecklade erbjudanden över en större del av året.

Utvecklingen ska särskilt inriktas på att:

- utöka möjligheterna till verksamhet och besök även utanför sommarsäsongen, med hänsyn till byggnadernas förutsättningar, kulturmiljöns värden och platsens långsiktiga bärkraft
- utveckla lanthandeln som en del av helhetsupplevelsen vid ett besök på Hägnan
- stärka värdskapet genom mer långsiktiga hållbara lösningar för bemanning och kompetensförsörjning
- bidra tydligare till den internationella besöksnäringen genom förbättrad information, fler språk och digitala verktyg som underlättar planering av besök, i linje med en hållbar utveckling av destinationen

Långsiktig målbild

De fyra utvecklingsområden som beskrivs i planen visar den riktning som ska vägleda Hägnans utveckling under de kommande åren. Tillsammans pekar de mot följande långsiktiga målbild för friluftsmuseet Hägnan.

På lång sikt ska friluftsmuseet Hägnan vara en levande kulturarvsmiljö där norrbottenskustens historia bevaras, upplevs och delas genom byggnader, berättelser och möten mellan människor.

Museet ska vara en stark lärmiljö för barn och unga, en mötesplats för invånare och en självklar del av besöksmålet Gammelstad. Genom att förena kulturarv, lärande och upplevelser ska Hägnan bidra till både lokal gemenskap och en hållbar attraktiv besöksdestination.

Avslutning

Genomförande

Huvudansvaret för genomförandet ligger hos kultur- och fritidsförvaltningen.

Planen ska fungera som ett stöd för friluftsmuseet Hägnans långsiktiga utveckling och ligga till grund för prioriteringar i verksamhetsplaner och budgetarbete.

Uppföljning

Uppföljning av planens inriktning och mål sker inom ramen för kultur- och fritidsförvaltningens ordinarie uppföljningsprocesser. Kultur- och fritidsförvaltningen ansvarar för uppföljningen, som redovisas i samband med delårs- och helårsrapport till kultur- och fritidsnämnden.

Uppföljningen omfattar utvecklingen inom planens olika områden och baseras på relevanta indikatorer och nyckeltal, exempelvis kopplade till byggnader och miljöer, samlingar, publik verksamhet och besöksutveckling. Resultatet används som underlag för prioriteringar i kommande verksamhetsplanering och budgetarbete.

Aktualisering

Ansvar för revidering och aktualisering av planen ligger hos kultur- och fritidsnämnden. Planen bör ses över vid behov eller när förändringar i verksamhetens förutsättningar gör det aktuellt, minst en gång per mandatperiod.

Bilagor

Bilaga 1 - Hägnans historik

Ett friluftsmuseum är en kulturhistorisk miljö där byggnader och föremål från olika tider och platser samlas på en gemensam plats för att bevaras och visas i sin traditionella kontext. Syftet är att skapa en helhetsupplevelse av livet förr – inte bara genom hus och föremål, utan också genom traditioner, hantverk och berättelser.

Ett levande exempel på detta är Friluftsmuseet Hägnan i Luleå. Med sin över hundraåriga historia utgör museet en viktig del av länets kulturarv. Det anlades redan i början på 1920-talet på Gältzaudden i Luleå, i enlighet med tidens ideal för friluftsmuseer, och drevs som ett norrbottniskt Skansen av Norrbottens läns hembygdsförening. Under de första decennierna var museet välbesökt, men intresset avtog och 1965 hade man bara några hundra besökare per år.

Ägarskapet övergick därefter till Norrbottens museum, som under slutet av 1960-talet fattade beslut om att flytta verksamheten till Gammelstad. Landsantikvarie Harald Hvarfner såg möjligheten att öka intresset och antalet besökare genom närheten till kyrkstaden och Gammelstadsviken, och med stöd från Riksantikvarieämbetet genomfördes flytten. Den gav Hägnan en stark koppling till kyrkstaden, som sedan 1996 är upptagen på Unesco:s världsarvslista. Närheten till kyrkstaden har gjort Hägnan till en viktig del av Luleås kulturmiljö och ett av kommunens mest besökta kulturarvsområden.

Hägnan blev kommunalt 1992, då Luleå kommun tog över huvudmannskapet från Norrbottens museum. Sedan flytten har museet successivt utvecklats genom att samla in och bevara autentiska byggnader från olika delar av Norrbotten. I dag omfattar Hägnan omkring 50 byggnader som tillsammans ger en unik inblick i livet på landsbygden mellan 1700-talet och 1940-talet. Museet har byggts upp som en radby för att spegla hur byar i övre Norrland ofta var organiserade, och rymmer allt från 1700-talets torp till 1940-talets lanthandel.

Utöver gårdsmiljöerna finns kafé, scen, dansbanor och andra besöksytor som bidrar till att göra Hägnan till en levande mötesplats. Sedan 1990-talet har fokus skiftat från att bygga upp miljöer till att utveckla Hägnan som lärmiljö, besöksmål och arena för kulturarv och gemenskap. Hägnan är idag en del av kultur- och fritidsförvaltningens avdelning Kulturarv, skärgård och turism.

Bilaga 2 - Nulägesbeskrivning

Inledning

Denna bilaga ger en övergripande bild av nuläget vid friluftsmuseet Hägnan. Syftet är att beskriva verksamheten som den fungerar idag samt de begränsningar och utmaningar som påverkar möjligheterna att utveckla verksamheten.

Beskrivningen utgår från samma fyra områden som används i planen: det materiella kulturarvet, det immateriella kulturarvet, publik verksamhet och lärmiljö samt Hägnan och omvärlden.

Det materiella kulturarvet

Nuläge – vad vi gör idag

Det materiella kulturarvet på Hägnan omfattar byggnader, gårdsmiljöer, föremål, odlingar och djurhållning. Tillsammans skapar dessa miljöer en historisk helhet där besökare kan uppleva och förstå hur människor levde i det norrbottniska kustlandet.

Museet består av ett antal kulturhistoriska byggnader som flyttats till området från olika delar av regionen. Byggnaderna används i verksamheten för att levandegöra historiska miljöer och förmedla kunskap om tidigare levnadssätt.

Föremål och rekvisita används i miljöerna för att skapa sammanhang och bidra till en trovärdig historisk upplevelse. Odlingar och djurhållning bidrar till att visa hur människor försörjde sig och levde i det historiska jordbrukssamhället.

Arbetet med byggnader och miljöer omfattar kontinuerligt underhåll, vård och restaurering i samarbete med hantverkare och andra aktörer med kompetens inom kulturmiljövård.

Begränsningar – vad vi inte kan möta idag

Underhållet av de historiska byggnaderna är resurskrävande och kräver särskild kompetens. Samtidigt finns en eftersatt underhållsskuld som påverkar möjligheterna att utveckla verksamheten i vissa miljöer.

Samlingarna är dokumenterade i varierande grad och en mer systematisk inventering saknas i delar av verksamheten. Detta försvårar långsiktig planering och kunskapshantering.

Djurhållningen utgör en central del av upplevelsen på Hägnan och bidrar till att levandegöra de historiska miljöerna samt skapa en konkret förståelse för livet i det historiska jordbrukssamhället. Möjligheten att möta och uppleva djur i en öppen och tillgänglig miljö är dessutom relativt

ovanlig i Luleå och utgör därmed ett viktigt inslag i verksamheten.

Djurhållning omfattas av krav enligt djurskyddslagen (2018:1192) och tillhörande föreskrifter, vilket innebär att verksamheten måste säkerställa god djurvälstånd genom kontinuerlig tillsyn, lämpliga stall- och utemiljöer, rätt utfodring samt tillgång till personal med tillräcklig kompetens och erfarenhet.

I nuläget upprätthålls djurhållningen genom extra resursinsatser och tillfälliga lösningar. Verksamheten uppfyller därmed de krav som ställs, men med begränsade marginaler. Detta innebär en sårbarhet och ställer höga krav på flexibilitet i organisationen, vilket inte är långsiktigt hållbart för en verksamhet med ansvar för djur.

För att säkerställa att djurhållningen kan bedrivas på ett långsiktigt hållbart och kvalitativt sätt behöver grundförutsättningarna stärkas, i form av resurser, kompetens och strukturer.

Även belysning och skyltning i området är områden där utvecklingsbehov finns, särskilt när det gäller lösningar som är anpassade till ett friluftsmuseums särskilda förutsättningar.

Det immateriella kulturarvet

Nuläge – vad vi gör idag

Det immateriella kulturarvet på Hägnan förmedlas genom berättelser, hantverk, mattraditioner, odlingskunskap och högtider. Genom dessa aktiviteter ges besökare möjlighet att ta del av historiska livsvillkor och kulturella traditioner.

Berättandet sker genom guidningar, aktiviteter och olika former av praktiska moment där besökare kan möta historien genom upplevelser. Traditioner och kunskap förs vidare inom verksamheten genom personalens erfarenhet och kompetens.

Begränsningar – vad vi inte kan möta idag

Kunskap och erfarenheter kopplade till det immateriella kulturarvet är i stor utsträckning personbunden. Dokumentationen av berättelser, arbetsmetoder och traditioner är i vissa fall begränsad, vilket gör det svårt att systematiskt bevara och utveckla kunskapen.

Det finns även behov av mer tid och resurser för fortbildning och kunskapsutveckling för att säkerställa att hantverkskunskap och traditionella arbetsmetoder kan föras vidare inom verksamheten.

Publik verksamhet och lärmiljö

Nuläge – vad vi gör idag

Hägnan erbjuder ett brett utbud av aktiviteter för olika målgrupper. Verksamheten omfattar bland annat skolprogram, guidade visningar, kurser och olika typer av evenemang.

Museets miljöer fungerar som en lärmiljö där besökare kan uppleva historien genom berättelser, praktiska moment och aktiviteter. Skolprogrammen är en viktig del av verksamheten och genomförs i dialog med skolor och pedagoger.

Efterfrågan på aktiviteter för vuxna grupper har också ökat under senare år, exempelvis i form av kurser och guidade visningar.

Begränsningar – vad vi inte kan möta idag

Efterfrågan på aktiviteter är i vissa fall större än verksamhetens kapacitet. Samtidigt är arbetslaget relativt litet och samma medarbetare har ofta flera olika roller i verksamheten.

Detta gör att utvecklingsarbete och nya program ibland får stå tillbaka för den dagliga driften.

Hägnan och omvärlden

Nuläge – vad vi gör idag

Hägnan är en del av kulturmiljöområdet i Gammelstad och samverkar med världsarvet Gammelstads kyrkstad och Gammelstad Visitor Center.

Museiområdet används även av föreningar och andra aktörer för olika typer av aktiviteter och evenemang. Under sommaren är Hägnan ett välbesökt område och en viktig del av besöksmålet Gammelstad.

Begränsningar – vad vi inte kan möta idag

Möjligheterna att hålla öppet fler byggnader och utveckla verksamheten under större delar av året begränsas av byggnadernas förutsättningar och verksamhetens resurser.

Samtidigt ökar efterfrågan på upplevelser även under andra delar av året, både från invånare och från besökare.

Det finns även behov av att utveckla information och kommunikation, bland annat på fler språk och genom digitala verktyg, för att bättre möta en internationell publik.

Förslag till beslut gällande verksamhetsbidrag 2026 till Bushido Luleå Budoklubb

Ärendenr 2025/544-3.7.1.2

Kultur- och fritidsförvaltningens förslag till beslut

Kultur- och fritidsnämnden beslutar bevilja Bushido Luleå Budoklubb bidrag med 110 tkr till idrott- och kulturverksamhet för personer med funktionsnedsättning för år 2026.

Sammanfattning av ärendet

Bushido Luleå Budoklubb (BLBK) har ansökt om ett verksamhetsbidrag på 110 000 kronor från Luleå kommun för år 2026.

Föreningen bedriver en bred kampsportsverksamhet med ett särskilt fokus på inkludering och tillgänglighet. Genom ett långvarigt och nära samarbete med organisationen ABCD Budokai Sverige riktar sig klubben till personer med funktionsnedsättningar i alla åldrar, där kampsporter som karate, judo och armbrytning används som verktyg för både habilitering och rehabilitering. Det sökta bidraget är centralt för verksamheten och kommer till stor del att finansiera personalkostnader för instruktörer via ABCD, vilka besitter många års erfarenhet av inkluderande ledarskap.

Under det gångna året har föreningen präglats av både tillväxt och utmaningar. Verksamheten är geografiskt spridd över Luleå, Boden och Råneå, och omfattar flera olika sektioner. Karatesektionen och armsporten drabbades av betydande lokalproblem i Luleå efter en brandöversyn av Arcushallen, vilket tvingat verksamheten till tillfälliga lokaler och lett till att vissa aktiviteter, såsom gemensamma lördagsträningar, har fått ställas in. Det finns dock en stark förväntan inför hösten 2026, då inflyttning i en ny anpassad dojo på Arcus genomfördes i våras, vilket möjliggör en återgång till full verksamhet och utökade träningstider.

Sammantaget framstår BLBK som en förening med en stark bas och en tydlig vision om att främja hälsa och gemenskap för alla, oavsett funktionsförmåga eller bakgrund. Genom utåtriktande arbete, såsom besök på gruppboenden och deltagande i Special Olympic School Days, arbetar de aktivt för att nå ut till marginaliserade grupper och skapa en trygg plats för fysisk och mental utveckling.

Dialog

Dialog främst med Bushido Luleå Budoklubb, men även till viss del med samarbetsparten ABCD Budokai Sverige.

Beslutsunderlag

- Bidragsansökan BLBK, KFF Hid: 2026.950
- Årsmöte, verksamhet 25-26, KFF Hid: 2026.954
- Resultatrapport BLBK, KFF Hid: 2026.955
- Balansrapport BLBK, KFF Hid: 2026.956
- ABCD Budget 2026, KFF Hid: 2026.952
- ABCD Verksamhetsberättelse för 2025, KFF Hid: 2026.953

Simon Borén
Utvecklare

Beslutet skickas till

Bushido Luleå Budoklubb

Bidragsansökan: 30542

Verksamhetsbidrag fritid 2026

Med ett verksamhetsbidrag ska en fritidsförenings långsiktiga planering av verksamheten underlättas.

Verksamheten ska verka som en ideell förening med stadgar, styrelse, verksamhetsplanering och arrangera återkommande årsmöten med verksamhetsbeskrivning samt revisionsberättelse.

Föreningen ska vid ansökningstillfället vara godkänd som "Bidragsberättigad förening" (separat ansökan).

Föreningen ska vid ansökningstillfället även ha laddat upp sin verksamhetsplan och budget för det sökta bidragsåret under Administrera - Filer.

Föreningen ska klargöra sitt perspektiv och arbete med jämställdhet, barn och unga och mångfald.

Vid ansökningstillfället ska föreningen vara godkänd som bidragsberättigad ideell förening. Saknas "Ansök"-knappen här nedan och ansökningsperioden är öppen är ni inte godkända ännu och måste [\[url=https://lulea.rbok.se/ansok?id=dea27613-3869-4dac-88a9-c024b4e4830a\]](https://lulea.rbok.se/ansok?id=dea27613-3869-4dac-88a9-c024b4e4830a)ansöka om att bli bidragsberättigade här (länk).[/url]

[\[url=https://www.lulea.se/uppleva--gora/foreningar-och-organisationer/stod-och-bidrag-i-lulea-kommun.html#grundlC3A4ggande-riktlinjer20fC3B6r20stC3B6d20och20bidrag\]](https://www.lulea.se/uppleva--gora/foreningar-och-organisationer/stod-och-bidrag-i-lulea-kommun.html#grundlC3A4ggande-riktlinjer20fC3B6r20stC3B6d20och20bidrag)Läs mer om Luleå kommuns grundläggande riktlinjer som måste uppfyllas. [/url]

Kund: Bushido Luleå Budoklubb (802415-3804)

Skapad av: Margareta Johansson, 0705352826, j_margareta@hotmail.com

Handläggare: Simon Borén

Externt Id:

Status: Mottagen

Substatus: Inväntar nämndbeslut

Ansökan

Vad söker ni i verksamhetsbidrag för 2026?

110 000

Vad blev ert resultat 2024?

-60 711

Har ni laddat upp verksamhetsplan och budget för 2026 i era filer?

Alla filer ska laddas upp på er föreningssida i Rbok (Administrera - Filer i vänstermenyn).

Om ni inte laddat upp i era filer kommer ni behöva komplettera ansökan.

OBS: Är ni en stiftelse bifogas filerna direkt i ansökan här.

Ja

Andra bidrag?

Om ni inför 2026 får eller har sökt bidrag från annan förvaltning, Länsstyrelsen, Region Norrbotten, statliga myndigheter, studieförbund etc., ange då varifrån, storlek och vad bidraget avser.

Svenska Karateförbundet 5,000kr för arrangemang av träningsläger (karate).
Luleå Kommun, Lilla evenemangsbidraget för arrangemang av SM i Kendo, 18,000kr.

Målgrupp och målbeskrivning

Vilken eller vilka målgrupper vänder ni er till?

Bushido Luleå Budoklubb (BLBK) tillsammans med Association of Budo Culture for Disabled (ABCD) bedriver tillsammans träningsverksamhet som riktar sig mot personer med funktionsnedsättningar i alla åldrar. Vi använder kampsporter såsom karate, judo och armbrytning som redskap för habilitering och rehabilitering. Vårt ledmotiv är att träning ska vara roligt och inkluderande, där man kan komma att känna en tillhörighet oavsett vilka förutsättningar man har.

Vad vill ni uppnå, vilka mål har ni för verksamheten?

Kampsportsträning är en aktivitet som främjar både kroppslig och mental hälsa. Träningen är allsidig och ger förbättrad styrka, balans, koodrination och självkänsla. Deltagarna tränar upp sig fysiskt samtidigt som de stärks socialt tack vare den hälsosamma gemenskapen som uppstår när man är aktiv i en förening.

Vårt mål är att fortsatt kunna erbjuda detta för alla människor, oavsett grad av funktionsvariation.

Verksamheten

Hur såg er verksamhet ut föregående år, vad genomförde ni?

Träningstider under 2025 i Luleå, Råneå och Boden.

Måndagar 15.30-16.30, onlineträning, (budo)

Måndagar 17.30-18.30, barngrupp (budo, Boden).

Måndagar 18.30-19.45, vuxengrupp (budo, Boden).

Måndagar 19.45-21.00, vuxengrupp (armbrytning, Boden).

Tisdagar 14.00-15.00, rullstolsgruppen (budo, Luleå).

Tisdagar 17.30-18.30, familjegruppen (budo, Luleå)

Tisdagar 19.00-20.00, mixgrupp (budo, Luleå)

Onsdagar 09.00-10.00, vuxengrupp (armbrytning, Boden)

Onsdagar 18.00-19.00, mixgrupp (budo, Råneå)

Torsdagar 10.30-11.30, vuxengrupp (budo, Boden)

Fredagar 18.00-20.00, vuxengrupp (armbrytning, Boden)

Söndagar 16.00-18.00, mixgrupp (budo, Råneå).

Söndagar 16.00-17.00, mixgrupp (armbrytning, Råneå)

Då vi vill kunna locka fler till vår verksamhet har vi för avsikt att kontinuerligt delta på olika evenemang, såsom Special Olympic School days, där vi når vår målgrupp. Vi har även besökt gruppboenden runt om i Luleå kommun, mot målgruppen 65+ med intellektuell funktionsnedsättning, där de boende fick prova på budō.

I Råneå har vi medverkat på de gemensamma sportkvällar som annordnats i Råneåskolans sporthall, där vi har visat upp budō och armbrytning.

Fanns det någon avvikelse från föregående års verksamhetsplan?

Ja. Vår verksamhet på Arcus har sedan brandöversynen hösten 2024 fått inhysas i matsalen på Arcus. Lokalen är mindre och inte anpassad efter våra behov. Vi har inte genomfört gemensamma träningslördagar eller andra arrangemang på Arcus. Vi trodde vi skulle flytta in under fjol år. Men inflyt sker maj 2026.

Utebliven verksamhet (som kommer återupptas så fort vi får flytta in igen):
Lördagar 10.00-16.00, gemensam träning med social samvaro (budo, Luleå). [*Denna träning genomförs en gång i månaden]

Vi kommer även se över fler tider för armsport i Arcushallen så fort inflytten är gjord.

Vad har ni för verksamhet planerad under det sökta året?

Den verksamhet vi planerar för 2026 är i mångt och mycket likt den som vi bedrev under 2025. Vi kommer dock att återuppta fler träningstillfällen på Arcushallen så fort renoveringen är färdigställd.

Hur har ni och hur kommer ni:

arbeta för jämställdhet?

Vår verksamhet bygger på principen att alla ska ha samma möjlighet att delta och utvecklas, oavsett kön, ålder, bakgrund eller funktionsförmåga. Jämställdhet och inkludering är en naturlig del av föreningens dagliga arbete och genomsyrar både träning, ledarskap och arrangemang.

Vi arbetar aktivt för att skapa en trygg och välkomnande verksamhet där kvinnor och män, flickor och pojkar ges samma förutsättningar att delta på lika villkor. Träning och aktiviteter utformas inkluderande, med fokus på respekt, delaktighet och lika bemötande.

arbeta för barn och unga?

Vi arbetar aktivt med uppsökande verksamhet där vi exempelvis besöker anpassade skolor eller deltar på evenemang såsom Special Olympic School days. Vi har också en god samverkan med Parasport Norrbotten.

arbeta för mångfald?

Föreningen är öppen för alla, oavsett ålder, kön, etnisk eller kulturell bakgrund, religion eller funktionsförmåga. Det är träningen och gemenskapen som förenar oss.

Genom samarbetet med ABCD har föreningens även en naturlig koppling till asiatisk kultur som bidrar till ökad kulturell mångfald genom att synliggöra och sprida kunskap om traditioner och uttryck som annars inte alltid har en självklar plats i det lokala föreningslivet.

Föreningsuppgifter

Vilket år bildades ni?

1 995

Hur många medlemmar hade ni föregående år?

104

Vad är er medlemsavgift?

200 kr

Personalkostnader

Antal anställda avlönade av organisationen.

0

Kostnad per år för ovanstående, inkl. sociala avgifter.

0

Antal anställda med arbetsmarknadsstöd (t.ex. lönebidrag).

0

Kostnad per år för ovanstående, inkl. sociala avgifter.

0

Antal ideella personer

102

Lokaler

Hyreskostnad per år.

54 890

Övriga lokalkostnader per år.

0

Hyresvärd för lokalen?

Luleå kommun

Övrigt?

Bushido Luleå budoklubb har ett nära samarbete med ABCD Budokai Sverige. Föreningens verksamhet bärs upp av Pontus Johansson och Margareta Johansson som sammanlagt har över 60 års erfarenhet av budo, föreningsverksamhet, ledarskap och arbete med inkluderande verksamheter. Denna långa samlade erfarenhet utgör en viktig grund för verksamhetens kvalitet, kontinuitet och utveckling. De två anställda har dessutom egna funktionsvariationer, vilket ger verksamheten värdefull kompetens och en stark förankring i föreningens inkluderande arbete.

En stor del av det sökta kommunala bidraget kommer att användas till ABCD:s personalkostnader, Pontus Johansson (25%) och Margareta Johansson (75%). Arbetsförmedlingen bistår även med lönebidrag (till ABCD).

Den här ansökan är skriven från BLBK:s perspektiv, men vi kommer även att bifoga budget, bokslut, årsmötesprotokoll, verksamhetsberättelse samt revisionsberättelse från ABCD.

Den verksamhet som ABCD Budokai Sverige och Bushido Luleå Budoklubb bedriver utgör ett kommunöverskridande samarbete som har utvecklats under mer än 20 års tid. Verksamheten har kunnat byggas upp och bestå genom stöd från både Luleå kommun och Boden kommun, vars bidrag har varit viktiga förutsättningar för att vi ska kunna fortsätta bedriva och utveckla vår verksamhet.

Tack för er tid och för ett fortsatt gott samarbete.

Bifogade filer

ABCD Årsmötesprotokoll 2026.pdf

ABCD Budget 2026.pdf

ABCD Konstituerande möte 2026.pdf

ABCD Revisionsberättelse 2025.pdf

ABCD Stadgar.pdf

ABCD Verksamhetsberättelse för 2025.pdf

Ansökt belopp beviljat

Historik

Ärendet bytte status

Ärendet bytte substatus från (ingen) till Inväntar nämndbeslut

Mottagen

2026-06-25 13:18

Simon Borén

Hej

Verksamhetsbidrag beslutas av Kultur- och fritidsnämnden. Förvaltningen kommer föreslå nämnden besluta att bevilja er bidragsansökan.

Nästa nämndssammanträde: 2026-09-23.

Beslut meddelas via Rbok.

Ärendet uppdaterades

Inskickad

2026-04-26 22:11

Ricky Eriksson

Ärendet skapades

Påbörjad

2026-04-15 18:19

Margareta Johansson

Handläggare ändrad

Påbörjad

2026-04-15 18:19

System

Protokoll till Årsmöte för Bushido Luleå Budoklubb

Tid: Söndag 2026-03-22 kl. 12:00

Plats: D-Hallen i Luleå Energi Arena

Förslag till föredragningslista

1) Fastställande av röstlängd för mötet

Ricky Eriksson

Anna Nordqvist

Angel Campoy

Manne Segerlund

Mattis Johansson

Pontus Johansson

Margareta Johansson

Johannes Bergkvist

Joel Nordström

Elsa Tauria

Totalt omfattade årsmötet 10 röstberättigade medlemmar.

2) Val av ordförande och sekreterare för mötet

Anna Nordqvist valdes som mötesordförande.

Ricky Eriksson valdes som mötessekreterare.

3) Val av protokolljusterare och rösträknare

Manne Segerlund valdes som protokolljusterare och rösträknare.

4) Fråga om mötet har utlysts på rätt sätt

Årsmötet fastslog att mötet har utlysts på rätt sätt.

5) Fastställande av föredragningslista

Föredragningslistan godkändes av årsmötet.

6) Styrelsens årsberättelser

a) Styrelsens verksamhetsberättelse för det senaste verksamhetsåret,

Verksamhetsberättelserna lades till handlingarna.

b) Styrelsens förvaltningsberättelse (balans- och resultaträkning) för det senaste räkenskapsåret

Förvaltningsberättelsen lades till handlingarna.

- 7) Revisorernas berättelse över styrelsens förvaltning under det senaste verksamhets-/räkenskapsåret
Revisorns berättelse läggs till handlingarna.
- 8) Fråga om ansvarsfrihet för styrelsen för den tid revisionen avser.
Årsmötet beviljade styrelsen ansvarsfrihet för det gångna räkenskapsåret.
- 9) Fastställande av medlemsavgifter
Årsmötet kom med två förslag på ny medlemsavgift för föreningen.
Förslag 1: höja medlemsavgiften från 150kr till 200kr.
Förslag 2: höja medlemsavgiften från 150kr till 250kr.
Årsmötet röstade och majoriteten fastslog att öka föreningens medlemsavgift från 150kr till 200kr för att täcka de ökade kostnaderna.
- 10) Fastställande av verksamhetsplan samt behandling av budget för det kommande verksamhets-/räkenskapsåret
Armsportens budget saknade en post som behandlade årsavgift till förbund. Denna kommer ligga på 200kr per medlem och kalenderår och landar på ungefär 3600kr. Detta justerades under årsmötet.

Sektionernas verksamhetsplaner inklusive budget, efter justering, godkändes.

- 11) Behandling av styrelsens förslag och i rätt tid inkomna motioner

Inga inkomna motioner.

- 12) Val av

- a) föreningens ordförande för en tid av 1 år,
Anna Nordqvist valdes till ordförande för en tid av 1 år.
- b) 2 ledamöter, för en tid av 2 år,
Hans Nylund valdes till ledamot för en tid av 2 år.
Margareta Johansson valdes till ledamot för en tid av 2 år.
- c) Fyllnadsval för avgående ledamot,
Lars Åström, som har 1 år kvar på sin mandatperiod, har valt att avgå från styrelsen.
Martin Stenqvist valdes till ledamot i stället för Lars Åström för en tid av 1år.
- d) 1 revisor jämte suppleanter för en tid av 1 år,
Pontus Johansson valdes till revisor för en tid av 1 år.
- e) 3 ledamöter i valberedningen för en tid av ett 1 år, av vilka en skall utses till ordförande,
Styrelsen förslår att,
Joel Nordström
Ricky Eriksson

Johannes Bergkvist

Väljs till valberedare för mandatperioden, där Joel Nordström är sammankallande.

- f) beslut om val av ombud till SDF-möten (och ev. andra möten där föreningen har rätt att representera med ombud).

Årsmötet ger styrelsen uppdrag att besluta om val av ombud till SDF-möten för mandatperioden.

13) Övriga frågor

Inga övriga frågor.

Välkomna! / Styrelsen

Styrelsens verksamhetsberättelse för verksamhetsåret 2025.

Verksamhetsberättelse

Styrelsen har haft 10 styrelsemöten under året varav endast det första tillfället efter årsmötet var fysiskt möte, 1 sms-möte och resten digitala möten. Styrelsen har under året hanterat en rad ärenden av olika karaktär,

- Luleå Kommun övergick från Interbook till Rbok, föreningen behövde bli användare och individuella användare skapas för sektionsledarna.
- Föreningen gör årligen en Bidragsansökan till Luleå Kommun för samarbetet med ABCD Budokai, upplägget för ansökningen är inte helt användarvänligt för föreningen.
- Skype stängde ner under våren vilket krävde ett byte av plattform för styrelsemöten, valet blev Discord.
- Behovet av digital signering av dokument har ökat så styrelsen har lagt ner mycket tid och resurser på att undersöka lämpliga lösningar som både är billiga, enkla och som inte genererar flaskhalsar i arbetet. Tyvärr har en sådan lösning inte ännu hittats.
- Skött det löpande styrelsearbetet i form av ekonomi, möten, beslut, identifiering av vad som behöver göras här näst.

Med dessa ord vill styrelsen tacka för förtroendet för det gångna året och har goda förhoppningar inför nästa.

/Styrelsen, Bushido Luleå Budoklubb

Anna Nordqvist, Ordförande
Emil Emilsson, Kassör
Manne Segerstedt, Sekreterare
Margareta Johansson, Ledamot
Lars Åström, Ledamot

Bushido Luleå Budoklubb

Kassörens årsberättelse 2025

Utan att försöka tråka ut er, ska vi gå igenom lite ekonomipunkter.

Föreningen startade 2025 med 169 397,10kr på kontot och avslutade året med 202 906,70kr.

Efter lite snabb matte får vi då att föreningen gått 33 509,60kr plus 2025.

Vår största inkomst är statliga bidrag på 54 655,20kr som vi tackar Maggan för, dessa har använts för inköp av materiel och att arrangera event.

Vår näst största inkomst är träningsavgifter på 38 000,00kr som vi tackar våra fantastiska medlemmar för. Dessa pengar används mestadels för lokalhyror.

Vilket leder oss in på våra kostnader, vår största kostnad är just lokalhyror på 54 890,00kr vilket ligger i klass med vad vi hade förra året (57 460,00).

Samarbetsavtal med ABCD Budokai

För er som inte vet, har föreningen ett samarbetsavtal med ABCD Budokai. Samarbetet går ut på att gemensamt med ABCD söker Luleå Bushido bidrag från Luleå kommun för budoverksamhet för personer med funktionsvariation vilket bedrivs inom föreningens karatesektion under ledning av instruktörer från ABCD. Luleå kommun har i år betalat ut 110 000,00kr där Bushido tar ut en administrativ avgift på 2000 kr för hanteringen av detta.

Utvecklingsområden

En sista grej, gör mitt jobb enklare genom att vara tydlig med **vad ni betalar klubben** och **vem ni är** och **vad ni tränar**.

Te.x Medlemsavgift Emil Emilsson Kendo.

/Emil Emilsson,

Kassör, Bushido Luleå Budoklubb

Aikidosektionens verksamhetsberättelse för verksamhetsåret 2025

Verksamhetsberättelse

Sektionen har haft två träningspass per vecka under året, tisdagar och torsdagar kl. 19:30-21:00. Träningen bedrevs i Luleå Energi Arena.

Under hela 2025 var det ett starkt fokus på graderingsförberedande träning för Anna och Hans.

Sektionen har besökt Skellefteå på deras årliga höstläger.

Det traditionsenliga Decemberlägret tidigare lades det här året och anordnades i stället sista helgen i november, med Urban Aldenklint 7 Dan som instruktör. Till vår glädje hade han även med sig två av sina elever upp.

På lägret anordnades Dangraderingar, vilket aldrig har skett så här långt norrut tidigare. De två andra examinerarna var Anna Wilder Hjerpe 6 Dan från Isshinkai Umeå tillika ledamot i Svenska Aikidoförbundets Graderingskommitté, samt Ingemar Berglund 4 Dan.

Grader under året

3 Dan, Anna Nordqvist, Luleå 2025-11-30

2 Dan, Hans Nylund, Luleå 2025-11-30

1 Dan, Killian Murphy (Frankrike i juni)

/Anna Nordqvist, Hans Nylund

Armsportsektionens verksamhetsberättelse för verksamhetsåret 2025

Verksamhetsberättelse

Under 2025 Har BLBK Armsport bedrivit träning i Boden, Råneå, Kalix och Luleå.

Boden (Hildursborg)	Måndagar	19.45-21.00
	Onsdagar	09.00-10.00
	Fredagar	18.00-20.00
Råneå (Brottarlokalen)	Söndagar	16.00-17.00
Luleå (Arcus)	Träningen ligger nere i väntan på ny lokal	
Kalix (Sport City)	Tisdagar	18.30-19.30

Värt att notera är att vi startat träning i Kalix!!

BLBK Armsport har under året tävlat på Northern Arms i Arjeplog och Wild Arms i Storuman. Verksamheten har vuxit och innefattar i skrivande stund 17 brytare och innefattar idag 17 brytare fördelat på nämnda träningsorter.

/Pontus Johansson Armsportsektionen

Karatesektionen verksamhetsberättelse för verksamhetsåret 2025

Karatesektionen har verksamhet som är utsprid och har en dojo i Råneå (spegelsalen), Boden (Kampsportcenter) samt huserar i köket i Arcushallen: brandöversynen ht-24. Vi hade förhoppningar om att senast hösten -25, skulle vår nya dojo på Arcus vara inflyttningsklar. Men vi väntar ännu. Därav har vissa aktiviteter så som gemensamma Lördagsträningar på Arcus utgått.

Träningen bedrivs i samverkan med ABCD Budokai Sverige, där både Pontus och Margareta är anställd. Andreas Norlin har huvudansvar för de som tränar i Råneå men de finns flera som kan bistå honom. Sektionen har ett 50-tal medlemmar med en stor variation på ålder, kön och med- eller utan funktionsnedsättning.

Måndagar: Boden 17.30-18.30 (barn), 18.30-19.30 (ungdomar och vuxna)

Tisdagar: Luleå 14.00-15.00 (rullstolsgrupp), 17.30-18.30 (familjegrupp) 19.00-20.00 (ungdomar och vuxna)

Onsdagar: Råneå 18.00 – 19.00

Torsdag: 10.30 -11.30

Söndagar: Råneå 16.00-18.00

Vi har även genomfört online pass via en digital mötesplats för att möjliggöra träningsaktiviteter för personer som har haft svårt att ta sig till träningslokalen.

Läger

Majlägret, som alltid infaller tredje helgen i maj, hölls i Boden. Gästinstruktör för lägret år 2025 var Yuto Tonoyama, JKA Japan Federation, (shotokan)3 Dan, JKF Wado-kai (wado-ryu) 1 Dan.

Rekrytering och utåtriktat arbete:

Vårt mål är att kunna locka fler till vår verksamhet. Därför bjuder vi in vår målgrupp till olika arrangemang och aktiviteter. Vi deltar även på olika event samt besöker verksamheter där vi kan möta vår målgrupp. Under det gångna året har elever från Prästholmens anpassade skola varit och provat både budo och armbrytning i lokalerna på Hildursborg. Tillsammans med Bodens kommun och flera föreningar så har vi sportlovsaktiviteter. Under sommarlovet hade Rädda Barnen "Sommarwibe" där vi hade två eftermiddagar med budo.

Norrbottens parasport största event på Arcus, Special Olympic School days, den 8/4 för anpassad grundskola och den 10/4 för anpassad gymnasieskola, dagverksamhet och gruppboenden är ett bra tillfälle att visa upp vår verksamhet för hela länet. Vi har även haft sitt-budo och hoppas nå en äldre målgrupp. I juni fanns vi även med på Aktivitetsmarknaden, Gammeläng, ett arrangemang med och för Bodens kommuns dagliga verksamhet.

Under våren hade vi uppsökande verksamhet mot målgruppen 65+ med en intellektuell funktionsnedsättning. Här samverkade vi med fler föreningar och gjorde även besök på

gruppboenden. Den målgruppen fick prova sitt-budo.

Följande Personer graderade under 2025:

1 Dan	David Nyberg
3 Kyu	Andreas Norlin
5 Jyun Kyu	Sixten Modig
8 Kyu	Jonas Andersson Gran Bodil Andersson Sakhi Youmard
9 Kyu	Charlie Andersson Gran Eskil Modig Edvin Hedlund Edvin Håkansson Ludvig Håkansson

/Margareta Johansson

Kendosektionens verksamhetsberättelse för verksamhetsåret 2025

Verksamhetsberättelse

Det gångna verksamhetsåret har i stort varit gott, med en lägre närvaro under vårterminen men en ökad sådan under hösten.

Vårterminen

Under vårterminen tränade vi tre gånger i veckan: tisdagar, torsdagar och söndagar. Under denna vår fick vi sprida ut tränaransvaret, då Joel fick barn i februari och Ricky fortsatt har haft lite tid. Därför har de flesta pass letts av Emil, Brayden och Angel, vilket har gått bra. På grund av denna omställning valde vi att inte ha något nybörjarintag under vårterminen. Närvaron var okej under våren och i slutet av terminen anordnade vi kyu-gradering för våra medlemmar.

När Alex Bennet besökte ABCD under februari deltog han vid en kendosträning och gav oss tips att arbeta med. Under vårterminen har flera dessutom deltagit på lördagsläger i Skellefteå tillsammans med utövare från de andra norrlandsklubbarna.

Bushido skickade inga som tävlade under vår flagg till SM i maj, men Emil var där och tävlade för Shimbukan Skellefteå Budoklubb.

Sommaren

Sista maj stängde de flesta träningshallarna, men under sommaren har vi bokat pass i Bergvikens sporthall och faktiskt haft sommarträning. Under juni, början av juli, samt stora delar av augusti tränade vi en gång i veckan på Bergviken.

Höstterminen

På grund av sommarträningen var vi förberedda för höstlägret med dan-gradering, som anordnades av IKSU Kendo i Umeå, sista helgen i augusti. Lägret leddes av Mika Kankainen renshi 6 dan och Kate Sylvester renshi 6 dan. Där lyckades Brayden Rudin gradera till nidan. Stort grattis!

Höstterminen hade därefter samma gamla vanliga träningsschema, med god närvaro. Vi hade en nybörjarstart som renderade en grupp nybörjare, varav några hade erfarenhet av kendo eller kenjutsu sedan tidigare. Under hösten har vi sett hur sektionen fortsätter att växa och må bra, men mot slutet av terminen har närvaron blivit lite sviktande. I slutet av terminen anordnades därtill en gradering där fem nya kyu-grader togs. Under hösten har Joel kunnat träna oftare, men tränaransvaret har likväl varit mer spritt än tidigare, vilket är hälsosamt för klubben.

Under hösten har vi varit förhållandevis aktiva även utanför vår egen stad. Vi har deltagit på ett helgläger varje månad med de andra norrlandsklubbarna. I oktober åkte Emil och Joel ner till Stockholm Kendo Open för att tävla och gradera, där Emil graderade till 4 dan. Stort grattis! Under Luciahelgen i december åkte sedan sju medlemmar till ett träningsläger i Skellefteå, som leddes av Murakami Raita renshi 6 dan och Ryu Arai renshi 7 dan.

Socialt

För att stimulera gemenskapen i föreningen har vi fortsatt med att ha gemensamt fika och prat efter varje söndagsträning. I maj samlades medlemmarna hemma hos Joel och såg på EM och umgicks. Därutöver har det skett mer eller mindre spontana luncher och fikastunder.

Erhållna grader

Under 2025 har sektionens utövare erhållit följande grader.

Emil Emilsson	4 dan
Brayden Rudin	2 dan
John Dalstål	3 kyu
Anders Dalstål	4 kyu
Signe	4 kyu
Nektarios	4 kyu
Mattis	4 kyu
Elsa	4 kyu
Garazi	4 kyu

/Joel Nordström, Ricky Eriksson

Styrelsens verksamhetsplan för 2026

Styrelsen planerar att ha mellan 5 och 10 styrelsemöten samt eventuellt något arbetsmöte under året. De flesta styrelsemöten kommer att hållas digitalt.

Sms-möten kommer vi att fortsätta med då det dyker upp frågor som kräver snabbare beslut än att de kan vänta till ett ordinarie möte.

Men: Dessa sms-möten är endast avsedda för enkla beslut som kräver snabba svar.

Detta ger att vi i styrelsen önskar att sektionerna har god framförhållning och informerar oss i god tid om sådant som händer i sektionerna.

Alla större frågor, frågor rörande större summor pengar eller frågor som kan vänta till nästa ordinarie möte avhandlas alltid vid ordinarie styrelsemöten för att minska mängden extra-jobb för styrelsens medlemmar.

Det pågår ett ständigt arbete med att identifiera och formulera problemområden. Detta för att kunna förbättra våra gemensamma rutiner samt förenkla och förtydliga det administrativa arbetet och underlätta samarbetet mellan sektionerna och styrelsen, för både sektionsledare och styrelseledamöter.

Rutiner och administration påverkas inte endast av oss i föreningen utan även av förändringar i rutiner och arbetssätt från de förbund som föreningen är medlem i samt kommunen och eventuella andra aktörer som föreningen kommer i kontakt- eller samarbetar med.

Fokus under året kommer ligga på de områden styrelsen uppfattat som mest angelägna att ta sig an under 2026,

- Omhänderta Riksidrottsförbundets byte av verksamhetssystem från IdrottOnline till Idrottsarenan.
- Ombesörja att föreningen skapar en Inventarielista. Vi börjar ha en del inventarier av värde nu och behöver en bättre överblick av vad vi gemensamt äger,
- Antidopingpolicy som gäller för föreningen.
- Digital signering.
- Sammanställa en checklista för återkommande ärenden.
- Fortsätta med Handboken i föreningsarbete för Bushido.

Styrelsen skall även,

- Delta i/anordna utbildning/kurs för styrelsens medlemmar vid behov.
- Anordna en gemensam föreningsaktivitet i samband med årsmötet,

Budget

Intäkter

Utgifter

Kommunala bidrag	110 000	Samarbetsavtal ABCD	108 000
		Lokalhyra	500
		Datakommunikation	2600
		Redovisningsprogram	3500
		Bankkostnader	2000
		Medlems- och föreningsavgifter	1200
		Försäkringar	500
		Styrelseaktiviteter	1700
		Kontorsmaterial	500
		Postbefordran	150
		Föreningsaktivitet, inköp mat/fika	3000
		Kurser	2000
		Resor	500
		Avtackningar	500
		Övrigt	800
Summa	110 000	Summa	127 450

Totalt -17 450 kr

/Styrelsen, Bushido Luleå Budoklubb

Anna Nordqvist, Ordförande
Emil Emilsson, Kassör
Manne Segerstedt, Sekreterare
Margareta Johansson, Ledamot
Lars Åström, Ledamot

Verksamhetsplan Aikidosektionen 2026

Planerad verksamhet

Termin1: februari till juni (Alla träningstider i Luleå Energi Arena)

Vuxna + Tonåringar (fr. 14 år)

Tisdag 19.30 – 21.00

Torsdag 19.30 – 21.00

Eventuellt bedriva någon sommarträning, beroende på medlemmarnas önskan, antingen i Dojon eller utomhus.

Termin 2: september till december (Alla träningstider i Luleå Energi Arena)

Vuxna + Tonåringar (fr. 14 år)

Tisdag 19.30 – 21.00

Torsdag 19.30 – 21.00

Arrangera ett läger med gradering. Detta är inplanerat 28 – 29 november med Urban Aldenklint, 7 Dan från Iyasaka aikidoklubb.

Deltagande på något eller några externa läger under året.

Budget

Intäkter	2026	Utgifter	2026
Träningsavgift	8200	Lokalhyra	8000
Medlemsavgift	1200	Avgifter Sv. Budo & Kampsportsförbundet	959
LOK-stöd		Annonser	1700
Försäljning	1300	Inköp Försäljningsmateriel	500
Övrigt	500	Övriga Inköp	
Läger	5600	Läger	5600
Summa	16 800	Summa	16 759

Resultat + 41kr

Mål 1–3 år

Aikidosektionen behöver se över och formulera sina mål för framtiden då det var länge sedan en ordentlig översyn gjordes av dessa inom sektionen.

/Anna Nordqvist, Hans Nylund

Verksamhetsplan Armsportsektionen 2026

Under 2026 avser BLBK ARMSPORT att genomföra följande...

Bibehålla träningen på alla orter.

Det finns även initiala planer på att dra igång i Piteå.

BLBK Armsport avser även under året att tävla på SM i Umeå, Northern Arms i Arjeplog och Wild Arms i Storuman samt delta på andra tävlingar som kan tänkas dyka upp så som Träningstävlingar i Luleå t.ex.

Samt Delta på de Storträningar som kan tänkas dyka upp.

När vi nu får ny lokal i Luleå hoppas vi att träningen ska kunna återupptas där.

Samt bjuda in till Storträning i lokalen.

Vi hoppas även kunna nå ut till kvinnor och barn med vår verksamhet. Som ett led i detta hoppas vi kunna hitta finansiering till inköp av ett barnbord till alla sträningsiter.

Budget

Utgifter

Lokalhyra 5 pass i veckan a 120kr i 48 veckor, 28.800kr.

Här bör vi räkna med att betala vuxenpris i alla träningslokaler...

Blir utfallet ett annat i verkligheten är det att beteckna som bonus.

Vi skulle även behöva köpa in barnbord till alla fyra träningslokalerna för att kunna erbjuda meningsfull träning även för de yngsta men det hoppas vi kunna söka pengar till eller hitta sponsorer till.

Intäkter	2026	Utgifter	2026
Medlemsavgifter	2700	Lokalhyra	28 800
Träningsavgifter	23 400	Avgifter till div. förbund	
Statliga och kommunala bidrag	3000		
		Barnbord, 4 x 4900kr	19 600
Summa	29 100	Summa	28 800
Resultat	+ 300 kr		

/Pontus Johansson
Armsportsektionen.

Verksamhetsplan Karatesektionen 2026

Vi har fått vänta mycket längre än vi trodde på att den nya dojon på Arcus ska bli klar. Men nu är förväntansfulla inför att få komma in i vår nya dojo. Infyttnings datum är inte klart,, men kanske kan vi ha invigning och vårat årliga majläger som är 15—17 maj.

Våra mål för 2026:

- Att bedriva verksamhet i Luleå, Boden och Råneå.
- Att marknadsföra vår verksamhet för barn, ungdomar, vuxna och seniorer.
- Att göra riktade insatser för att få fler barn till vår verksamhet.
- Att återuppta våra gemensamma träningslördagar med sociala aktiviteter när vi får tillgång till vår nya dojo på Arcus.
- Att använda träning online som ett komplement till träning i dojo.
- Att delta på föreningens gemensamma aktiviteter, samt andra arrangemang ex utbildningar, läger och tävlingar.
- Att samverka med ABCD Budokai Sverige för att kunna genomföra träningar, läger och olika arrangemang.

Budget

Intäkter		Utgifter	
Medlems- och träningsavgifter	8 000	Avgifter till div. förbund	3 500
LOK-stöd, statligt	7 000	Lokalhyra	17 000
LOK-stöd, kommunalt	5 000	Majläger/hyror	5 000
Bidrag, Majlägret (SKF)	5 000	Inköp till nya dojon	7 000
Övriga intäkter, (medverkan vid arrangemang)	4 000	Övrigt (utbildning, reseersättning mm)	1 500
Summa	29 000		34 000
Resultat			-5 000

Karatesektionen går plus år efter år var av en minus budget för att göra inköp till nya dojon.

Mål 2025

Att ha en bra och attraktiv karate verksamhet som både genomsyras av bredd och kvalitet.

/Margareta Johansson

Verksamhetsplan Kendosektionen 2026

Planerad verksamhet

Vårt övergripande mål för det kommande året är att bibehålla våra nyvunna tränande, bygga på kunskaperna hos våra mer erfarna och hålla återkommande utbyte med andra norrlandsklubbar. Under detta år ska vi också anordna SM!

Termin 1: januari till maj

- Träning tre dagar i veckan, samt nybörjarintag.
- Social aktivitet, i form av exempelvis middag eller umgängeskväll, anordnas någon gång utifrån hur omständigheterna tillåter.
- Vi deltar i gemensamma träningar med övriga norrlandsklubbar.
- Bjuda in Alex Bennett-sensei (7:e dan) på träning i samband med hans resa till Luleå och Boden.
- Vi ska anordna SM under Kristi himmelsfärdhelgen 16-17. Detta har tilldelats oss av Kendoförbundets styrelse, tävlingen är sanktionerad och planeringen är i full gång.
- Ett graderingstillfälle i samband med terminsavslutningen.

Sommaren

- Träning sker i mån av intresse, till exempel en kväll i veckan inomhus eller utomhus.

Termin 2: september till december

- Träning tre dagar i veckan, samt nybörjarintag.
- Vi deltar på Stockholm Kendo Open.
- Vi anordnar gemensamma träningar med övriga norrlandsklubbar.
- Vi deltar på NM.
- Social aktivitet anordnas någon gång.
- Ett graderingstillfälle i samband med terminsavslutning.

Budget 2025

Intäkter

Träningsavgifter

20 000

Utgifter

Hyra

19 000

Medlemsavgifter	3 000	Avgifter Sv. Budo & Kampsportsförbundet	3 000
LOK-stöd	1 000	Materialinköp för klubben och nybörjare.	4 000
Försäljning	6 500	Inköp för försäljning och gradering.	2 500
Övriga intäkter (graderingsavgifter, m.m)	900	Utgifter verksamhetsutveckling, sociala aktiviteter, m.m.	1000
		Bränslekostnad för resor till läger och utbyten med andra norrlandsklubbar.	2000
SM-intäkter	50 000	SM-utgifter	50 000
Summa	81 400		81 500
Resultat	-100		

Vision 2030

Sektionen har en stabil och växande tränande grupp och vi ställer enkelt upp med ett fullt lag (7 shodan-graderade) i SM. Vi syns på svenska tävlingar och har ett aktivt och levande utbyte med övriga norrländska klubbar.

Övergripande mål

Kendosektionens mål är att ha en livaktig kendokultur i Luleå med deltagare i många åldrar. Medlemmarna ska ha möjligheter att träna och tävla med andra klubbar för att kunna utveckla sina färdigheter.

Vårt övergripande mål för det kommande året är att fortsätta att utöka sektionen och att hjälpa våra nya tränande att bli skickligare kendoutövare och känna att de har en naturlig plats i träningsgruppen. Att kontinuerligt hålla kontakt och anordna olika sorters umgänges- och träningsformer är ett sätt att nå det.

Därutöver vill vi som alltid öka mängden tränande. Detta görs genom att göra reklam och visa upp oss. Det är vidare av särskilt intresse att öka antalet kvinnliga tränande. Det vore önskvärt att kunna ha en jämn könsfördelning bland de tränande och åtminstone en kvinnlig tränare.

Mål 1-3 år

1. Arrangera ett bra SM VT 26

Mål nått när: VT 26

Nås genom: Samarbete inom sektionen.

Förberedelser & tillvägagångssätt

- Kartlägga ansvarsområden och fördela dessa jämnt.
- Samverka med övriga klubbar och Kendoförbundet.

Möjligheter att lyckas: Goda.

Risker: Sektionens medlemmar är inte villiga att ta på sig ansvarsområden.

2. Skapa en tydlig ansvarsfördelning inom sektionen

Mål nått när: HT 26

Nås genom: Kartläggning av ansvarsområden, diskussioner om ansvar, etc.

Förberedelser & tillvägagångssätt

- Kartlägga vilka ansvarsområden som finns i sektionen.
- Dela upp dessa på olika personer.

Möjligheter att lyckas: Goda.

Risker: Sektionens medlemmar är inte villiga att ta på sig ansvarsområden.

3. Ha tjugo aktivt tränande i rustningsgruppen

Mål nått när: VT 28

Nås genom: En god rekrytering och ett gott arbete för att behålla och utveckla våra nuvarande medlemmar.

Förberedelser & tillvägagångssätt

- Aktiv rekrytering, med välplanerade nybörjarintag varje termin och genomtänkt reklam.
- Planera träningen i samråd med våra deltagares önskan, så den känns meningsfull.
- Att anordna sociala aktiviteter, för att stärka banden medlemmarna emellan.

Möjligheter att lyckas: Goda.

Risker: Vi misslyckas i rekryteringen av nya medlemmar och tappar tidigare.

4. Flytta helt till Luleå energi arena

Mål nått när: ????

Nås genom: Att uppvakta föreningsservice.

Förberedelser & tillvägagångssätt

- Uppvakta Föreningsservice.

Möjligheter att lyckas: Inte omöjliga.

Risker: Det går inte att finna fler tider.

5. Utbilda framtida tränare

Mål nått när: HT 2026

Nås genom: att hålla utbildningsdagar där vi strukturerar upp träningar på mikro- och makronivå.

Förberedelser & tillvägagångssätt

- Joel och Ricky arrangerar utbildning i hur ett individuellt träningspass kan läggas upp.
- Joel och Ricky arrangerar utbildning i hur en termin kan struktureras och planeras.
- Joel och Ricky arrangerar utbildning i hur ett nybörjarintag kan arrangeras och hur nybörjarträningarna kan struktureras.

Möjligheter att lyckas: goda

Risker: Att vi inte har tid att genomföra detta.

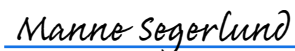
/Joel Nordström, Ricky Eriksson

Underskrifter.

Anna Nordqvist.

Anna Nordqvist (Apr 1, 2026 16:09:32 GMT+2)

Manne Segerlund.

Manne Segerlund (Apr 1, 2026 16:10:55 GMT+2)

Ricky Eriksson.

Ricky Eriksson (Apr 1, 2026 15:58:48 GMT+2)

Resultatrapport

Bushido Luleå Budoklubb 802415-3804

Sida 1 (2)

Vald period: Hela räkenskapsåret

Utskriven: 2026-01-25 19:19:27

Räkenskapsår: 2025-01-01 - 2025-12-31

Senaste ver.nr: A179

	Perioden	Perioden / Föregående år, totalt	Föregående år, totalt
Intäkter			
Nettoomsättning			
3015 Träningsavgifter	38 000,00	123,4%	30 800,00
3017 Graderingsavgifter	600,00	-	0,00
3049 Övriga intäkter	450,00	-	0,00
3110 Idrottsarrangemang	4 400,00	587,4%	749,00
3540 Försäljning av idrottskläder/material	14 885,00	292,7%	5 086,00
S:a Nettoomsättning	58 335,00	159,2%	36 635,00
Offentligrättsliga bidrag			
3810 Kommunala bidrag	120 310,00	110,2%	109 179,00
3820 Statliga bidrag	54 655,20	151,1%	36 165,00
S:a Offentligrättsliga bidrag	174 965,20	120,4%	145 344,00
Gåvor/stipendier/övriga bidrag			
3880 Övriga bidrag (ej offentligrättsliga)	15 400,00	770,0%	2 000,00
S:a Gåvor/stipendier/övriga bidrag	15 400,00	770,0%	2 000,00
Medlemsavgifter			
3890 Medlemsavgifter	13 900,00	980,9%	1 417,00
S:a Medlemsavgifter	13 900,00	980,9%	1 417,00
S:a Intäkter	262 600,20	141,6%	185 396,00
Kostnader			
Föreningskostnader			
4012 Annonskostnader	-625,00	27,5%	-2 275,00
4030 Träningsläger	-18 401,00	-826,6%	2 226,00
4049 Övriga kostnader	-108 000,00	107,9%	-100 080,00
4059 Kost/logi	-10 293,00	718,8%	-1 432,00
4110 Idrottsarrangemang	-1 968,00	38,9%	-5 061,00
4540 Inköp av idrottskläder/material	-23 666,75	39,6%	-59 802,18
S:a Föreningskostnader	-162 953,75	97,9%	-166 424,18
Övriga externa kostnader			
5010 Lokalhyra	-54 890,00	95,5%	-57 460,00
6230 Datakommunikation	-2 408,00	108,6%	-2 217,00
6541 Redovisningsprogram	-3 466,00	104,5%	-3 316,00
6570 Bankkostnader, moms fria	-1 842,85	97,1%	-1 898,70
6980 Medlems- och föreningsavgifter	-3 530,00	25,0%	-14 142,00
S:a Övriga externa kostnader	-66 136,85	83,7%	-79 033,70

Resultatrapport

Bushido Luleå Budoklubb 802415-3804

Sida 2 (2)

Vald period: Hela räkenskapsåret

Utskriven: 2026-01-25 19:19:27

Räkenskapsår: 2025-01-01 - 2025-12-31

Senaste ver.nr: A179

	Perioden	Perioden / Föregående år, totalt	Föregående år, totalt
S:a Kostnader	-229 090,60	93,3%	-245 457,88
Verksamhetens resultat före finansiella intäkter och kostnade	33 509,60	-55,8%	-60 061,88
Resultat efter finansiella poster	33 509,60	-55,8%	-60 061,88
Resultat före bokslutsdispositioner och skatt	33 509,60	-55,8%	-60 061,88
Beräknat resultat:	33 509,60	-55,8%	-60 061,88

Balansrapport

Bushido Luleå Budoklubb 802415-3804
Vald period: Hela räkenskapsåret
Räkenskapsår: 2025-01-01 - 2025-12-31
Senaste ver.nr: A179

Sida 1 (1)
Utskriven: 2026-01-25 19:17:41

	Ingående balans	Ingående saldo	Perioden	Utgående saldo
TILLGÅNGAR				
Omsättningstillgångar				
Kassa och bank				
1920 Plusgiro	169 397,10	169 397,10	33 509,60	202 906,70
S:a Kassa och bank	169 397,10	169 397,10	33 509,60	202 906,70
S:a Omsättningstillgångar	169 397,10	169 397,10	33 509,60	202 906,70
S:a TILLGÅNGAR	169 397,10	169 397,10	33 509,60	202 906,70
 EGET KAPITAL OCH SKULDER				
Eget kapital				
Balanserat kapital				
2060 Eget kapital	-129 755,19	-129 755,19	0,00	-129 755,19
2068 Resultat föregående år	-44 875,91	-44 875,91	0,00	-44 875,91
S:a Balanserat kapital	-174 631,10	-174 631,10	0,00	-174 631,10
S:a Eget kapital	-174 631,10	-174 631,10	0,00	-174 631,10
Kortfristiga skulder				
Leverantörsskulder				
2440 Leverantörsskulder	5 234,00	5 234,00	0,00	5 234,00
S:a Leverantörsskulder	5 234,00	5 234,00	0,00	5 234,00
S:a Kortfristiga skulder	5 234,00	5 234,00	0,00	5 234,00
S:a EGET KAPITAL OCH SKULDER	-169 397,10	-169 397,10	0,00	-169 397,10
Beräknat resultat:	0,00	0,00	33 509,60	33 509,60

Budget 2026 - ABCD

Kostnader personal		Inkomster	
Totala lönekostnader (inkl soc avg. & semesterlön)	469 000	Luleå kommun	110 000
Reseersättning	13 000	Bodens kommun	110 000
Collectum	20 000	Lönebidrag/anordnarstöd	368 000
Fora	16 000	Externa uppdrag	14 000
Telefon + internet	5 000	Läger	12 000
Utbildningar	0	Medlems &- träningsavg	25 000
<i>Delsumma:</i>	<i>523 000</i>	<i>Summa inkomster:</i>	639 000
Kostnader övrigt			
Lokalhyra Läger	15 000		
Ekonomitjänster	29 000		
Bankkostnader	3 000		
Resor övriga	5 000		
Ersättning till ledare	5 000		
Arbetsgivaralliansen (övriga externa tjänster)	5 500		
Inköp material och varor	2 000		
IT-tjänster	11 500		
Samarbete med Japan	25 000		
Inköp till läger	3 000		
Övriga aktiviteter	5 000		
Medlemsavgifter förbund och föreningar	7 000		
<i>Delsumma:</i>	<i>116 000</i>		
<i>Summa kostnader:</i>	639 000	Resultat:	0

Verksamhetsberättelse för verksamhetsåret 2025

Föreningens uppdrag

ABCD Budokai Sverige är ett samarbetsorgan för privatpersoner, budoklubbar och andra föreningar med asiatisk kulturinriktad verksamhet som på något sätt inkluderar funktionsnedsatta.

Målet med vår verksamhet är främst att bedriva meningsfull träning i form av budo och armbrytning för individer med och utan funktionsvariationer. Föreningen arrangerar även olika föreläsningar kopplat till asiatisk kultur. På detta sätt vill vi hjälpa fler människor att upptäcka den asiatiska kulturen, som innefattar (men inte uteslutande) olika typer av kampsport & kampkonst.

Medlemsantalet ligger på cirka 50 personer varav en övervägande del är aktiva och tränar 1-3 gånger i veckan i föreningen i Luleå, Boden och Råneå. Ungefär hälften av medlemmarna har en funktionsvariation. Verksamheten är öppen för alla men huvudsyftet är att inkludera personer med funktionsnedsättning. Våra medlemmar har en stor variation på ålder, kön och är med eller utan funktionsnedsättning.

ABCD Budokai Sverige är en kulturförening, men kopplingen till idrotten är mycket stor och därför är alla våra medlemmar som utövar idrott i Boden, Luleå och Råneå även medlemsanslutna till Bushido Luleå Budoklubb, som är en idrottsförening.

Styrelse 2025

Ordförande	Andreas Norlin
Kassör	Jeanette Larsson
Sekreterare	Ricky Eriksson
Ledamot	Mikael Sundqvist
Ledamot	Malin Sundqvist
Suppleant	Johannes Bergkvist
Suppleant	Andreas Jonsson
Revisor	Lars Juntti

Anställd personal

ABCD Budokai Sverige har två anställda.

Pontus Johansson, senior rådgivare, anställd på 25%, står för de internationella kontakterna och sköter det mesta av kommunikationen med Japan och övriga medlemsföreningar samt planeringen av träningsverksamheten. Han ansvarar även för den kulturella verksamheten.

Margareta Johansson, verksamhetsutvecklare, anställd på 75%, ansvarar för träningsverksamheten för både föreningens medlemmar och övriga externa kunder. Margareta arbetar även mot skolor med rekrytering av barn och ungdomar med funktionsvariationer, med lovaktiviteter samt det administrativa i den löpande verksamheten.

Instruktörer

I Boden är Johannes Bergqvist assisterande instruktörer och i Råneå har Andreas Norlin huvudansvar men flera kan hjälpas åt att instruera vid behov, t.ex. Mikael Sundqvist och Malin Sundqvist.

Vår träningsverksamhet

Vår träningsverksamhet är utspridd och har en vi har dojo i Råneå (spegelsalen), Boden (Kampsportcenter) samt i Arcushallen, där vi sedan brandsynen ht-24 är hänvisade till en tillfällig lokal som i vanliga fall tjänstgör som kök/matsal. Vi hade förhoppningar om att vår nya dojo på Arcus skulle vara inflyttningsklar vid hösten -25, men vi väntar ännu. Därav har vissa aktiviteter, såsom gemensamma lördagsträningar på Arcus, utgått. Det är inte möjligt att hålla dessa p.g.a. den mindre tillgängliga ytan i den tillfälliga lokalen.

Budo

Måndagar: Boden 17.30-18.30 (barn), 18.30-19.45 (ungdomar och vuxna).

Tisdagar: Luleå 14.00-15.00 (rullstolsgrupp), 17.30-18.30 (familjegrupp)
19.00-20.00 (ungdomar och vuxna)

Onsdagar: Råneå 18.00 – 19.00

Torsdagar: Boden 10.30-11.30

Söndagar: Råneå 16.00-18.00

Vi har även genomfört onlinepass via en digital mötesplats för att möjliggöra träningsaktiviteter för personer som har haft svårt att ta sig till träningslokalen.

Armbrytning

Måndagar: Boden 19.30-21.00.

Onsdagar: Boden 09.00-10.00

Fredagar: Boden 18.00-20.00.

Söndagar: Råneå 16.00-17.00.

Externa kunder

Assistansbolaget Prima Assistans är en kund som under 2025 köpte träningstid för att möjliggöra träning åt av en av sina kunder.

Rekrytering och utåtriktat arbete.

Vårt mål är att kunna locka fler till vår verksamhet. Därför bjuder vi in vår målgrupp till olika arrangemang och aktiviteter. Vi deltar även på olika event samt besöker verksamheter där vi kan möta vår målgrupp. Under det gångna året har elever från Prästholtens anpassade skola varit och provat både budo och armbrytning i lokalerna på Hildursborg. Tillsammans med Bodens kommun och flera föreningar så har vi sportlovsaktiviteter. Under sommarlovet hade Rädda Barnen "Sommar Wibe" där vi hade två eftermiddagar med budo. Norrbottens parasport största event på Arcus, Special Olympic School days, den 8/4 för anpassad grundskola och den 10/4 för anpassad gymnasieskola, dagverksamhet och gruppboenden är ett bra tillfälle att visa upp vår verksamhet för hela länet. Vi har även haft sitt-budo och hoppas nå en äldre målgrupp. I juni deltog vi på Aktivitetsmarknaden Gammeläng, ett arrangemang med och för Bodens kommuns dagliga verksamhet. Under våren hade vi uppsökande verksamhet mot målgruppen 65+ med en intellektuell funktionsnedsättning. Här samverkade vi med fler föreningar och gjorde även besök på gruppboenden. Den målgruppen fick prova sitt-budo.

I Råneå har vi medverkat på de kvällar som har anordnats i Råneskolans sporthall, där syftet är att visa upp vilka sporter/aktiviteter som finns tillgängliga för byns barn i skolåldern och låta dem prova alla tillgängliga. Här har särskilt armbrytningen varit väldigt välbesökt.

Läger

Majlägret, som alltid infaller tredje helgen i maj, hölls i Boden. Gästinstruktör för lägret år 2025 var Yuto Tonoyama, JKA Japan Federation, (shotokan) 3 Dan, JKF Wado-kai (wado-ryu) 1 Dan.

Föreläsningar

Våra föreläsningar har en koppling till den asiatiska kulturen. Ibland är det fysiska föreläsningar men många gånger är det digitalt.

Under året som gått har ämnen som Reigi - Det japanska artighetssystemet och betydelsen, bakgrunden, historia och användning av ordet Osu, avhandlats.

Gradering

Följande Personer graderade under 2025:

1 Dan	David Nyberg
3 Kyu	Andreas Norlin
5 Jyun Kyu	Sixten Modig
6 Kyu	Victor Larsson
8 Kyu	Jonas Andersson Gran
	Bodil Andersson
	Sakhi Youmard
9 Kyu	Charlie Andersson Gran
	Eskil Modig
	Edvin Hedlund
	Edvin Håkansson
	Ludvig Håkansson

Utbyte med Kansai University, Japan

Utbytet med "The Faculty of Health and Wellbeing, Kansai University, Japan" har fortsatt även i år. Två lärare samt en grupp studenter gästade oss under februari månad. Syftet med besöket är att erhålla en inblick i hur vi utformar vår budoträning så att den passar olika individer utifrån deras funktionsvariationer, samt att lära sig om det svenska välfärdssystemet.

Professor Bennett som följer med studentgruppen höll även ett seminarium som både gav oss möjlighet att prova på iaido och en föreläsning om Budo. Seminariet lockade även utövare från andra budoklubbar i Norrbotten och Västerbotten.

Detta är ett samarbete där bl.a. Bodens kommun har haft en betydande insats för att detta skall vara genomförbart.

Övrigt

Numera är det en tradition för ABCD och våra medlemmar att avsluta höstterminen med bowling och julfika på Strike Alley i Boden. Det skedde givetvis även 2025. Den 15/12 samlades våra medlemmar för ett trevligt samkväm med terminsavslutning.

Igångsättningstillstånd för renovering av sporthallen i Gammelstad

Ärendenr 2026/318-2.6.0.2

Kultur- och fritidsförvaltningens förslag till beslut

1. Kultur- och fritidsnämnden beslutar att igångsätta renovering av Gammelstads sporthall
2. Föra över 5 000 000 kr till infrastruktur- och servicenämnden år 2027.

Sammanfattning av ärendet

Luleå kommun genomför en översyn av skolstrukturen med fokus på lokalförsörjning och användningen av kommunens verksamhetslokaler. I samband med detta ses även lokaler för bibliotek, fritidsgårdar och sporthallar över i syfte att optimera lokalutnyttjandet.

En av de stadsdelar som omfattas av den pågående översynen är Gammelstad, där Stadsöskolan byggs ut genom ny- och ombyggnation för att anpassa lokalerna till ett ökat elevantal. Projektet omfattar bland annat utökade undervisningslokaler, personalutrymmen, lokaler för elevhälsa, kök och matsal. I anslutning till skolan utvecklas även Gammelstads sporthall.

Åtgärden omfattar en tillbyggnad till den befintliga sporthallen med två nya omklädningsrum och ett förråd. Tillbyggnaden är en viktig del av utvecklingen av skolområdet och syftar till att säkerställa ändamålsenliga lokaler för såväl skolans verksamhet som kultur- och fritidsverksamheten i området.

I nästa steg genomförs anpassning av lokaler för bibliotek och fritidsgård i Gammelstad där kultur- och fritidsnämnden föreslår fatta beslut om igångsättningstillstånd för identifierade renoveringsbehov.

Eftersom åtgärderna i sporthallen avser byggnadens fasta konstruktion och tekniska installationer genomförs investeringen av infrastruktur- och servicenämnden. Kultur- och fritidsförvaltningen föreslår att kultur- och fritidsnämnden beviljar igångsättningstillstånd för projektet samt överför investeringsmedel om 5 000 000 kronor till infrastruktur- och servicenämnden från år 2027.

Dialog

Dialog sker löpande med infrastruktur- och serviceförvaltningen.

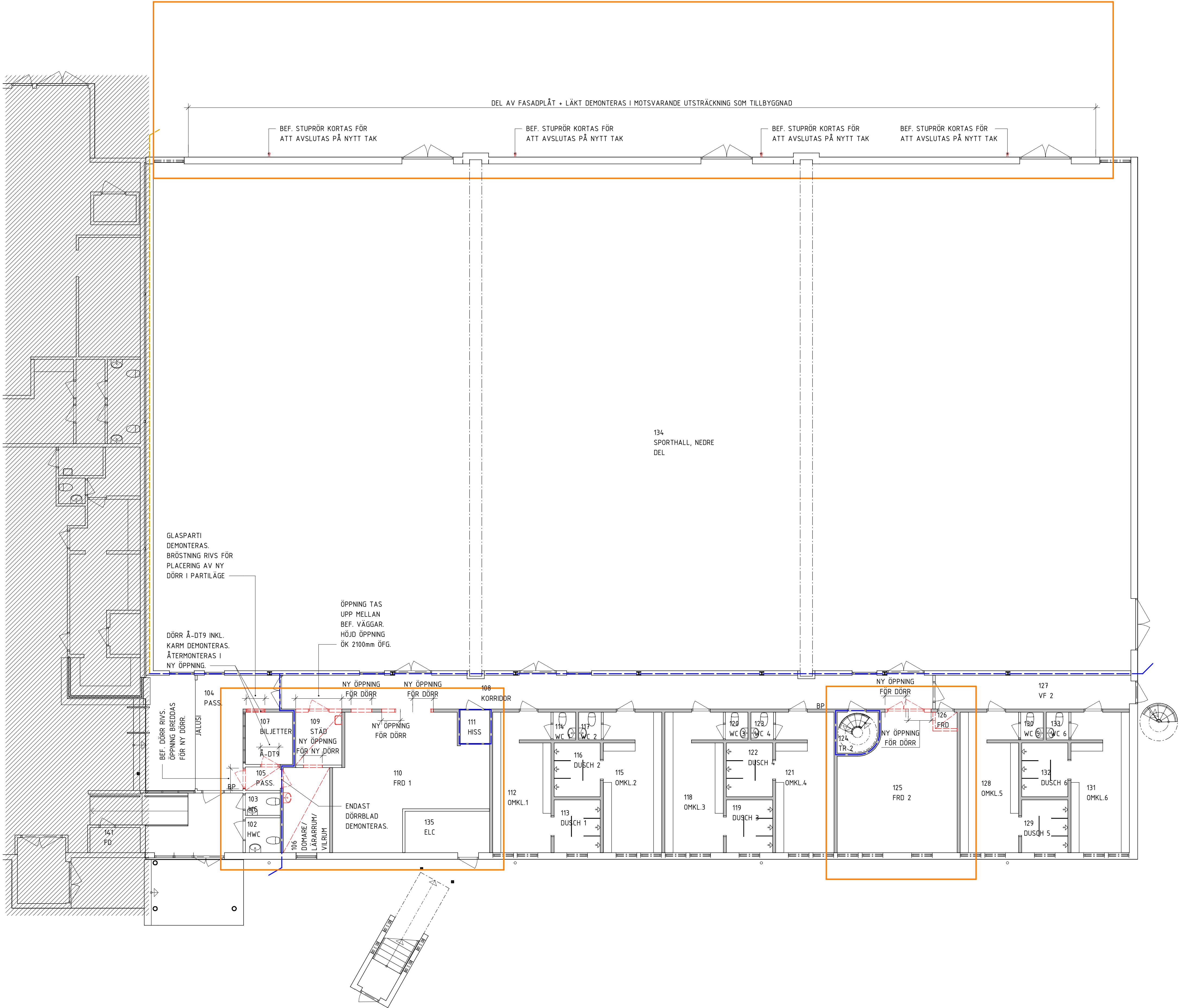
Beslutsunderlag

- Bilaga ritning gamla sporthallen, Hid: KFF 2026.962
- Bilaga ritning sporthallen efter renovering, Hid: KFF 2026.961

Åsa Flinkfeldt
Controller

Beslutet skickas till

Infrastruktur- och serviceförvaltningen
Kultur- och fritidsförvaltningens ledningsgrupp

FÖRKLARINGAR

ALLA MÅTT ÄR I MILLIMETER OM INGET ANNAT ANGES.

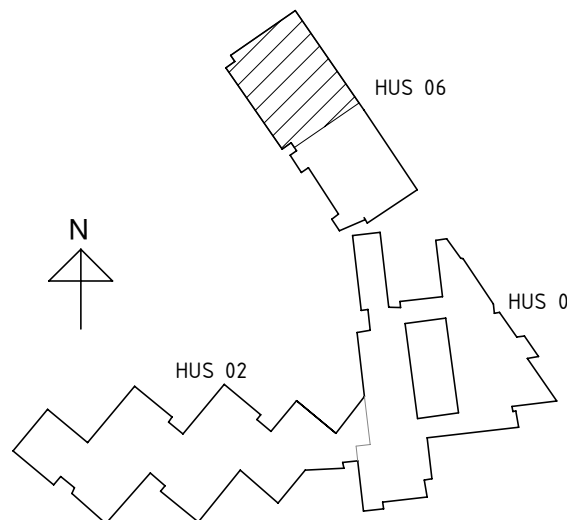
- = ARBETSOMRÅDESGRÄNS
- = BRANDCELLSGRÄNS EI30
- = BRANDCELLSGRÄNS REI 90-M
- = BEF. VÄGG BÅRANDE
- = BEF. VÄGG
- = VÄGG/BYGGDEL SOM RIVS
- = YTSKIKT GÖLV RIVS
- = BEF. DÖRR
- = DÖRR SOM RIVS/DEMONTERAS
- BP = BEF. SLANGBRANDPOST

FÖRESKRIFTER

HANDLING ÄR UPPRÄTTAD PÅ RELATIONSHANDLINGAR, DATERAD 1996-02-13. AVVIKELSER KAN DÄRFÖR FÖREKOMMA OCH SAMTLIGA MÅTT KONTROLLERAS PÅ PLATS.

HÄNVISNINGAR

BYGGBESKRIVNING
RUMSBESKRIVNING

BET ÄNDRINGEN AVSER DATUM SIGN

SYSTEMHANDLING

971 85 LULEÅ
TEL 0920-45-30-00

STADSÖ SPORTHALL
STADSÖN 1:170

A

UPPDRAG NR 24.02003 RITAD AV RKI/SW HANDLÄGGARE RKI

DATUM 2025-09-12 ANSVARIG ACS/EJN

SPORTHALL
HUS 06

Plan 1, Del 2 - Rivning

SKALA A1 1:100 A3 1:200 NUMMER A-04-1-6120 I BET

STADSBYGGNADSFÖRVALTNINGENS INTERNA NUMRERING
UNR/PROJ.NR 31992 VHT OBJEKT NR 124.901

0 1 2 5 10 A1 - 1:100

ALLA MÅTT ÄR I MILLIMETER OM INGET ANNAT ANGES.
PLUSHÖJD RH2000 ANGES I METER.

— = BRANDCELLSGRÄNS EI30
- - - = BRANDCELLSGRÄNS REI 90-M

 = TAKSILLUETT
 = BEF. VÄGG BÄRANDE
 = BEF. VÄGG
 = NY VÄGG
 = BEF. DÖRR
 = NY DÖRR
 BP = BEF. SLANGBRANDPOST

A-40-1-6121 PLAN 1, DEL 21
A-40-1-6122 PLAN 1, DEL 22
A-40-1-6123 PLAN 1, DEL 23
A-40-1-6124 PLAN 1, DEL 24

A-40-2-6001 SEKTIONER
A-40-3-6001 FASADER
A-40-3-6002 FASADER

BET	ÄNDRINGEN AVSER	DATUM	SIGN
-----	-----------------	-------	------

 **LULEÅ
KOMMUN** 971 85 LULEÅ
TEL 0920-45-30-00

	A

UPDRAG NR 2402003	RITAD AV RKI/SWG	HANDLÄGGARE RKI
DATUM 2026-04-24	ANSVARIG ACS/EJN	
LULEÅ KOMMUN		
HUS 06		
Plan 1, Del 2 - Översikt Sporthall		
SKALA A1 1:100 A3 1:200	NUMMER A-40-1-6120	BET
STADSBYGGNADSFÖRVALTNINGENS INTERNA NUMRERING		
UNR/PROJ NR 31992	VHT	OBJEKT NR 124901

Remiss Kulturplan 2027-2030 Region Norrbotten

Ärendenr 2026/232-1.3.1.5

Kultur- och fritidsförvaltningens förslag till beslut

Kultur- och fritidsnämnden beslutar godkänna de kommentarer och synpunkter enligt bilaga till förslaget om Kulturplan Region Norrbotten 2027-2030.

Sammanfattning av ärendet

Region Norrbotten har givit länets kommuner möjligheter att inkomma med synpunkter på förslag till en ny regional kulturplan för Norrbotten 2027-2030. Kulturplanen är det strategiska styrdokumentet för kulturområdet. Samt att den är regionens underlag för ansökan om statliga medel inom kultursamverkansmodellen.

Förslaget till kulturplanen har tagits fram genom en medskapande process. Kommunerna, det professionella kulturlivet, berörda myndigheter och verksamheter samt det civila samhället har bidragit. Deras synpunkter har samlats in på flera sätt. Dialoger, verksamhetsbesök och nätverksträffar har varit viktiga delar av processen. Tillsammans med nulägesanalyser, har de gett en samlad bild av de utmaningar och behov som länets kultur har framför sig.

Syftet med remissen är att få veta om kulturplanens övergripande inriktning och prioriteringar upplevs som relevanta. Remissinstanserna ombeds också att uppmärksamma om viktiga perspektiv eller områden saknas i förslaget.

Regionens kulturplan utgör en central grund för ansökningar till Statens kulturråd och är därmed ett viktigt verktyg för att främja kultursamverkan i länet. För att ytterligare stärka samarbetet mellan kommun och region vore det värdefullt att utforska hur kulturlivet i Luleå än mer kan integreras i den regionala kultursamverkan på ett sätt som gynnar både lokala och regionala aktörer. Genom att fortsätta utforska hur dessa insatser kan samverka med regionens kulturplan skulle fler invånare i länet kunna ta del av ett än mer rikt och varierat kulturutbud.

Dialog

Dialoger genomförs med Region Norrbotten varje verksamhetsår. Vid framtagande av remissvaret har dialog skett med kommunstyrelseförvaltningen.

Beslutsunderlag

- Missiv Kulturplan för Region Norrbotten 2027-2030, Hid: KFF 2026.750
- Remissutgåva, Kulturplan för Region Norrbotten 2027-2030, Hid: KFF 2026.749
- Remissvar Regional Kulturplan, Hid: KFF 2026.967

Lena Lundberg Vesterlund
Avdelningschef

Beslutet skickas till

Utveckla Norrbotten, en del av region Norrbotten

Luleå kommuns kommentarer och synpunkter gällande förslag till kulturplan för Region Norrbotten 2027-2030

UTMANINGAR VI TAR OSS AN

Genom att titta närmare på de sju kulturområdena i kultursamverkansmodellen anger vi riktningen för Norrbottens kulturutveckling. Det vi valt att kalla vägar framåt visar vart den gemensamma kraften ska riktas. Var tydliga med vilka förändringar ni vill se i texten. Föreslå konkreta tillägg eller strykningar.

11. Mötesplatser och mottagarkapacitet

Näst sista stycket lyfter att förutsättningarna för att ta emot kulturproduktioner skiljer sig åt mellan olika kommuner och orter. Och i sista stycket nämns att det inte bara handlar om lokalen utan även om kompetens, resurser och lokala arrangörsstrukturer.

Det handlar även om struktur kring turnéstöd och krav på samarbeten mellan kommuner för att lyckas få turnéstöd (föreställningen ska besöka minst tre orter i länet) via Riksteatern Norrbotten. Är upplägget med krav om tre olika orter det ultimata? Eller finns det andra sätt att arbeta för att underlätta för arrangörerna?

PRIORITERADE OMRÅDEN

Region Norrbottens arbete med kultur lägger ett extra fokus på barn och unga, nationella minoriteter och urfolk samt jämlikhet och tillgänglighet. För planperioden 2027-2030 prioriteras även Kiruna kulturhuvudstad samt kulturens roll som motståndskraft.

12. Barn och unga

Barn och unga är både framtidens kulturkonsumenter och kulturutövare. Att stärka deras tillgång till kultur är därför en strategisk investering inför framtiden, men också ett värnande av demokratin. Mötet med kulturupplevelser skapar utrymme för reflektion, perspektivbyten och kritiskt tänkande, samtidigt som det bidrar till att utveckla människors identitet och förståelse för sig själva och andra.

Det är för skrämt att endast lyfta Kulturbron som en satsning gentemot förskola och skola, speciellt eftersom skolan är den enda plats där alla barn och unga kan nås. Regionen har förvisso inte ett formellt ansvar för skolan – det ligger hos kommunerna – men de kan oavsett aktivt välja att stödja kommunerna i arbetet med att inkludera professionella kulturupplevelser i barnens vardag inom förskolan och skolan.

Ett sådant stöd skulle förslagsvis kunna handla om att hjälpa kommuner att införa system som ökar tillgången till kultur, som till exempel någon form av kulturgaranti. Det kan också innebära stöttning med fortbildning gentemot pedagoger, för att stärka deras trygghet i att möta professionella kulturupplevelser med sin barngrupp/klass, samt ge verktyg för att kunna samtala med dem om upplevelsen på ett konstruktivt och icke dömande sätt. En annan idé är att regionen skulle kunna skapa forum för fortbildning och erfarenhetsbyte för skolchefer och rektorer, om kulturupplevelsernas värde för deras verksamheter – både separat och tillsammans med kulturarrangörer och/eller kulturaktörer.

Förslag på tillägg i stycket om "Vägar framåt":

- Stötta kommuner för att öka barn och ungas tillgång till professionella kulturopplevelser inom förskola och skola.

Förslag på formuleringsändring:

Lägg till "förskolor och" i nedanstående stycke, då Kulturbron inte bara berör skolor.

"... Kulturbron, som är en digital utbudskatalog. Där kan kultursamordnare beställa kultur till **förskolor och** skolor. Kulturbron gör det lättare för **förskolor och** skolor att ta del av kultur och bidrar till ett mer jämlikt utbud."

Kommentar:

Kulturbron gör det inte lättare för förskolor och skolor att ta del av kultur och man kan heller inte hävda att det bidrar till ett mer jämlikt utbud. Bara för att det finns en digital utbudskatalog gör inte det att förskolor och skolor har mer pengar att boka något för. Kulturbron är ett bra sätt att visa på vilket fantastiskt utbud av professionella kulturopplevelser som finns att tillgå för förskola och skola i vår region. Därutöver behövs andra former av insatser för att göra att utbudet faktiskt når förskolorna och skolorna samt att tillgången blir mer jämlik.

Förslag på ändring:

Byt ut: "Kulturbron gör det inte lättare för **förskolor och** skolor att ta del av kultur och bidrar till ett mer jämlikt utbud."

Till: "Kulturbron bidrar också till att på ett lättillgängligt sätt visa vilket varierat utbud av professionella kulturopplevelser som erbjuds förskolor och skolor i regionen. "

Efter denna mening bör ett stycke komma med fakta om förskolor och skolors roll samt regionens möjlighet att bidra till påverkan (se första kommentaren om barn och unga).

RIKTNING FÖR KULTUROMRÅDEN I NORRBOTTEN

Genom att titta närmare på våra kulturområden anger vi riktningen för Norrbottens kulturutveckling. Det vi valt att kalla *vägar framåt* visar vart den gemensamma kraften ska riktas.

18. Bibliotek, läs- och litteraturfrämjande verksamhet (Biblioteksverksamhet samt läs- och litteraturfrämjande verksamhet)

Kortfattat men heltäckande om biblioteksverksamheten i Norrbotten. Saknar inte mycket. Mer detaljer och mer intressant blir det att ta del av den regionala biblioteksplanen. De fem punkterna under "Vägarna framåt" ligger i linje med vår lokala kommunala biblioteksplan, särskilt insatser för personer med annat modersmål än svenska samt arbete för ökad tillgänglighet.

21. Museum och kulturmiljö (museiverksamhet)

Ur remissversionen: Friluftsmuseet Hägnan i Luleå är ett friluftsmuseum med fokus på Norrbottens kustbygd.

Kan bytas till: Friluftsmuseet Hägnan i Luleå bevarar och levandegör kulturhistoriska miljöer och samlingar med fokus på Norrbottens kustbygd.

Kommentar om Norrbottens museum:

Det saknas en punkt under "Vägar framåt" som lyfter det pedagogiska arbetet gentemot barn och unga.

22. Scenkonst -professionell dans

Förslag på formuleringsändring:

Under Dans i Nords punkter för Vägar framåt föreslår vi att ordet "samt" byts ut mot "och" för att skapa mer flyt i meningen:

*"...säkerställa tillgång till dans i hela regionen genom turnéer, gästspel **och** egenproducerad samt samproducerad scenkonst."*

24. Scenkonst -professionell teater

Förslag på formuleringsändring:

I andra stycket om Riksteatern Norrbotten används ordet "nutida cirkus". För att språket i kulturplanen ska vara enhetligt rekommenderas att detta byts ut mot "samtida cirkus" som används på annan plats i dokumentet.

25. Slöjd och form

Ett permanent slöjd- och formcenter kan fungera som en gemensam plattform för utveckling och samverkan.

Vägar framåt: punkt 4 verka för verksamheten Slöjd- och formcenters långsiktiga etablering.

Kommentar om Slöjd- och formcenter:

I arbetet med att etablera Slöjd- och formcenters långsiktiga etablering ser Luleå kommun att Regionen bör prioritera en bredare finansiering för verksamheten då den idag enbart finansieras av region Norrbotten och Luleå kommun.

29. Övergripande kommentarer och inspel

En frågeställning: "AI" eller "Artificiell intelligens" nämns inte alls i kulturplanen. Man menar kanske att det ingår i MIK-begreppet vilket för bibliotekens del är helt korrekt men eftersom AI finns överallt i samhället och påverkar alla mer eller mindre bör det kanske finnas med i någon form?

Vi ser värdet av att regionen lyfter vikten av mötesplatser för att kunna utöva kultur i hela Norrbotten. Det finns stora utmaningar för bygdegårdar och ideella föreningar som driver dessa. Samverkan mellan stat, region och kommuner är av största vikt för att fortsätta hålla mötesplatserna levande. Utan dessa har vi mindre kultur på landsbygderna.

Utmaningen med återväxt i arrangörsleden och det ideella engagemanget, som är så viktigt för att vi ska ha levande landsbygder. Här är det viktigt att det offentliga arbetar proaktivt, strategiskt och inspirerar nya/unga människor att engagera sig.

Det finansiella stödet är av största vikt för att vi ska ha levande kulturella landsbygder.

Programverksamheten i Kulturens hus kopplat till kulturell infrastruktur

Den kulturella infrastrukturen är en grundläggande förutsättning för ett starkt kulturliv i Norrbotten. För att kultur ska vara tillgänglig i hela Norrbotten krävs långsiktiga investeringar i starka regionala kulturplattformar och scener i länets centralorter. Dessa fungerar som motorer i det regionala kulturlivet genom att skapa produktioner, bygga nätverk, utveckla kompetens och möjliggöra turnéer och samarbeten som stärker kulturlivet i hela länet.

Vi vill särskilt lyfta att programverksamheten i Kulturens hus:

- *utgör en av länets mest betydande plattformar för professionell livemusik och scenkonst, en viktig regionala motor som möjliggör ett brett och tillgängligt kulturutbud även utanför Luleå*
- *fungerar som en regional nod för branschen och publiken och har därför en stor betydelse för hela Norrbotten*
- *bidrar till att stärka regionens attraktionskraft, utveckling och kulturella ekosystem genom att skapa förutsättningar för turnéer, samarrangemang och utveckling*

Vi anser att:

- *Kulturplanen tydligare bör lyfta fram behovet av att regionen har starka regionala kulturplattformar som exempelvis kulturhus som kan fungera som motorer för hela regionens kulturliv.*
- *Arrangörsledet i regionen bör stärkas genom ökad samverkan mellan stora och små aktörer i hela länet. Samtidigt är det viktigt att ge förutsättningar för arrangörer att verka i nationella och internationella sammanhang, då dessa samarbeten bidrar till kvalitet, kompetensutveckling och ett bredare kulturutbud.*
- *Investeringar i regional kulturell infrastruktur bör ses som investeringar i hela regionens utveckling, tillgänglighet och kulturella hållbarhet.*

Konsthallen i Kulturens hus – samtidskonst

I en tid präglad av snabb samhällsförändring, informationspåverkan och ökade demokratiska utmaningar spelar samtidskonsten en viktig roll genom att erbjuda perspektiv, främja kritisk reflektion och skapa arenor för dialog i det offentliga rummet. Starka konstinstitutioner som konsthallen i Kulturens hus är en viktig del av samhällets demokratiska infrastruktur.

Vi vill särskilt lyfta att konsthallen i Kulturens hus:

- *är en central aktör för att tillgängliggöra professionell samtidskonst inte bara lokalt utan för hela regionen*
- *utgör en viktig arena för dialog, yttrandefrihet och offentliga samtal, där olika perspektiv och erfarenheter kan synliggöras och diskuteras*
- *bidrar till att stärka den konstnärliga infrastrukturen i länet genom utställningsverksamhet, pedagogisk verksamhet och programverksamhet*
- *fungerar som en regional plattform som skapar möjligheter för samverkan och möten mellan andra konstinstitutioner, fria aktörer, konstnärer, publik och civilsamhälle i syfte att utveckla samtidskonsten*

Vi anser att:

- *kulturplanen bör lyfta bild- och konstområdet som en viktig del av regionens kulturella infrastruktur och som en resurs för samhällsutveckling och inkludering*
- *långsiktiga och hållbara villkor för konstinstitutioner behöver tydliggöras för att säkerställa kontinuitet, kvalitet och tillgänglighet i hela regionen*
- *samverkan mellan konstinstitutioner, fria konstaktörer och självorganiserade verksamheter, konstnärer, utbildningsaktörer och civilsamhälle bör utvecklas för att stärka konstområdets regionala genomslag*

Luleå kommuns kulturgaranti

Vi ser mycket positivt på kulturplanens prioritering av barn och unga och vill särskilt lyfta betydelsen av långsiktiga och strukturerade modeller som exempelvis Luleå kommuns kulturgaranti för att säkerställa barns och ungas tillgång till kultur.

Regelbundna möten med professionell konst och kultur under uppväxten bidrar till barns och ungas kreativitet, kritiska tänkande, språkutveckling och förståelse för olika perspektiv. Kulturgarantier och liknande strukturer skapar förutsättningar för en mer jämlik tillgång till kultur och bidrar samtidigt till att bygga framtidens kulturpublik och kulturutövare. För att uppnå en likvärdig tillgång till kultur i hela länet behövs därför regional samordning och långsiktiga stödstrukturer som stärker kommunernas arbete inom området.

Luleå kommuns kulturgaranti innebär att:

- *alla barn och unga från fyra års ålder till och med gymnasiets sista år garanteras minst en professionell kulturupplevelse per läsår*
- *kommunen säkerställer att barn och unga får möta professionella kulturskapare och ta del av konst- och kulturuttryck av hög kvalitet*
- *kulturupplevelser kombineras med möjligheter till eget skapande, delaktighet och fördjupat lärande*
- *alla barn och unga, oavsett vilken skola man går på, bakgrund eller socioekonomiska förutsättningar, ges likvärdig tillgång till kultur under hela sin uppväxt*
- *kultur integreras som en naturlig del av barns och ungas utbildning, bildning och personliga utveckling*

Vi anser att:

- *kulturgarantin utgör ett konkret, långsiktigt och framgångsrikt verktyg för att uppnå de nationella kulturpolitiska målen om allas rätt till kultur samt barns och ungas särskilda rätt till kulturell delaktighet*
- *kulturplanen bör tydliggöra betydelsen av strukturerade modeller som säkerställer att barn och unga får återkommande möten med professionell kultur genom hela uppväxten*
- *regionala strukturer och stödformer bör utvecklas för att möjliggöra och främja liknande modeller i fler kommuner*
- *samverkan mellan kommuner, region, kulturinstitutioner, fria kulturskapare och skolhuvudmän bör stärkas för att skapa långsiktigt hållbara lösningar för kultur i skolan*
- *barns och ungas tillgång till kultur bör ses som en strategisk investering i regionens framtida kulturliv och är också en del av kompetensförsörjning och den demokratiska utvecklingen genom att skapa förutsättningar för delaktighet, kreativitet.*

Offentlig konst och gestaltad livsmiljö

Vi delar kulturplanens skrivningar om betydelsen av offentlig konst och gestaltad livsmiljö. Offentlig konst bidrar till social hållbarhet, platsutveckling och människors känsla av delaktighet och tillhörighet. Konstnärliga perspektiv bör därför integreras tidigt i samhällsplaneringen på lokal och regional nivå.

Utifrån kommunens arbete vill vi betona att:

- *offentlig konst ska vara en integrerad del av samhällsplanering och stadsutveckling och bör inkluderas tidigt i processer som rör byggande, offentliga miljöer och platsutveckling*
- *principen om enprocentsregeln som Luleå kommun följer sedan länge är ett viktigt verktyg för att säkerställa konstnärliga perspektiv i utvecklingen av*

gemensamma miljöer och för att skapa långsiktiga förutsättningar för konstnärlig gestaltning

- *offentlig konst bidrar till att skapa identitet, igenkänning och tillhörighet samt stärker människors relation till de platser där de bor, verkar och vistas*
- *konstnärlig gestaltning tillför perspektiv och kvaliteter som berikar offentliga rum, stimulerar reflektion och skapar mötesplatser för dialog och upplevelser*
- *offentlig konst bidrar till social hållbarhet genom att göra konst och kultur tillgänglig för fler och skapa gemensamma referenspunkter i vardagen*
- *konstnärliga perspektiv stärker attraktiva, inkluderande och levande livsmiljöer och är därmed en viktig resurs i arbetet med platsutveckling och regional attraktivitet*

Vi anser att:

- *kulturplanen bör tydligare lyfta offentlig konst och gestaltad livsmiljö som strategiska verktyg för hållbar samhällsutveckling, platsidentitet och regional attraktivitet, särskilt i kopplat till den pågående samhällsutvecklingen i länet.*
- *regional samverkan, kunskapsutbyte och utbildning inom offentlig konst bör utvecklas och stärkas för att öka kompetensen hos kommuner, kulturaktörer och samhällsbyggnadsaktörer i hela länet*
- *regionen bör bidra till att skapa nätverk och forum där erfarenheter, metoder och goda exempel kan delas mellan kommuner, konstinstitutioner, konstnärer och andra relevanta aktörer*
- *kulturplanen bör uppmuntra till tidig samverkan mellan kultur-, samhällsbyggnads- och planeringsperspektiv för att säkerställa att konstnärlig kompetens tas tillvara i utvecklingen*

Kommunala och regionala konstsamlingar – ett gemensamt kulturarv

Kommunala och regionala konstsamlingar utgör tillsammans en viktig del av Norrbottens gemensamma kulturarv. Genom ökad samverkan mellan kommuner och region kan samlingarna exempelvis bli mer tillgängliga för allmänheten, användas mer i pedagogiska och publika verksamheter samt bidra till att stärka kunskapen om länets konst- och kulturhistoria. En tydligare gemensam regional utvecklingsplan för samlingarna skulle kunna ge mindre kommuner bättre förutsättningar att förvalta och tillgängliggöra sina samlingar på ett professionellt och långsiktigt hållbart sätt. KSM anser att:

- *en regional struktur som möjliggör samverkan för offentlig konst och kommunala konstsamlingar bör utvecklas för att stärka kunskapsutbyte, kompetensförsörjning och erfarenhetsdelning mellan kommuner och regionen*

- *gemensamma insatser för inventering, dokumentation och digitalisering av konstsamlingar bör prioriteras för att öka tillgängligheten och säkerställa långsiktigt bevarande*
- *regional samordning kring frågor om konservering, registrering och magasinering bör utvecklas för att stärka kvaliteten och skapa mer resurseffektiva arbetssätt*
- *regionala nätverk för tjänstepersoner och professioner som arbetar med offentlig konst och konstsamlingar bör stärkas för att skapa förutsättningar för kompetensutvecklingen inom området*

Kiruna 2029 – gemensam regional satsning

Vi ser mycket positivt på att Kiruna 2029 prioriteras i kulturplanen. För att satsningen ska få största möjliga genomslag bör Kiruna 2029 ses som en gemensam regional utvecklingsprocess. Genom att involvera hela länets kulturliv och skapa långsiktiga samarbetsformer kan satsningen bidra till stärkt kulturell infrastruktur, ökad attraktivitet och ett mer sammanhållet kulturliv i hela Norrbotten.

Vi ser stor potential att bidra till Kiruna 2029 genom sina kulturverksamheter, nätverk och erfarenheter av att arrangera och utveckla kulturverksamhet.

Vi vill särskilt understryka vikten av att:

- *tydliga och långsiktiga samverkansstrukturer mellan kommunerna, regionen, kulturinstitutionerna, civilsamhället och de fria kulturskaparna behöver etableras tidigt i processen*
- *kommunernas roller, ansvar och möjligheter att bidra bör konkretiseras för att skapa delaktighet, samsyn och ett gemensamt ägarskap i satsningen*
- *arbetet bör utformas med ett långsiktigt perspektiv där investeringar i nätverk, kompetens, publikutveckling och kulturell infrastruktur skapar bestående värden i hela regionen även efter 2029*

Kulturens roll i tillväxt och samhällsutveckling

Vi anser att kulturens betydelse för regional utveckling beskrivs väl i kulturplanen, men att kulturens roll som drivkraft för tillväxt, kompetensförsörjning, attraktivitet och hållbar samhällsutveckling behöver stärkas ytterligare. I Norrbotten som genomgår omfattande industriell och samhällelig omställning är kultur en viktig faktor för att attrahera, inkludera och behålla människor. Ett rikt kulturliv bidrar till livskvalitet, platsattraktivitet och social sammanhållning samt stärker regionens konkurrenskraft i arbetet med att attrahera arbetskraft, företag och investeringar.

Luleå kommun vill särskilt lyfta fram exempel på samverkansmodeller som visar hur kultur kan bidra till regional utveckling i praktiken:

- KOSA, som möjliggör strategiska investeringar från näringslivet i kultur och stärker regionens attraktionskraft genom samverkan mellan kultursektor och näringsliv.
- Kulturkraft, som samlar kulturaktörer, näringsliv och offentlig sektor i en gemensam kraftsamling för att stärka Norrbottens attraktivitet, utvecklingskraft och förmåga att vara en region där människor vill bo, leva och verka.

Vi anser att dessa initiativ visar hur kultur kan fungera som en strategisk resurs i samhällsutvecklingen och bidra till såväl ekonomisk som social hållbarhet.

Vi föreslår att:

- kulturens betydelse för regional tillväxt, kompetensförsörjning, etableringar och platsattraktivitet tydliggörs ytterligare i kulturplanen
- kulturens roll som en integrerad del av regional utveckling lyfts fram tydligare • framgångsrika samverkansmodeller mellan kultur, näringsliv och offentlig sektor lyfts fram som exempel och utvecklingsområden i kulturplanen
- kulturens bidrag till ett attraktivt och hållbart Norrbotten ges en tydligare strategisk position i det regionala utvecklingsarbetet

Professionella kulturskapare och kreativa näringar

Vi delar kulturplanens syn om att villkoren för professionella kulturskapare behöver stärkas och att detta är en förutsättning för ett levande kulturliv och en hållbar utveckling av de kulturella och kreativa branscherna. Professionella kulturskapare bidrar inte enbart till konstnärlig kvalitet och kulturell utveckling utan är också en viktig del av regionens innovationskraft, attraktionsförmåga och kreativa ekonomi. För att kulturlivet ska kunna utvecklas långsiktigt krävs strukturer som gör det möjligt att verka, producera och försörja sig som professionell kulturskapare i Norrbotten.

Vi anser att:

- fler uppdrag, produktionsmöjligheter och arenor för professionellt konstnärligt arbete behöver skapas i hela regionen
- kopplingen mellan kultur, utbildning, kompetensutveckling och arbetsmarknad bör stärkas för att skapa hållbara karriärvägar och ett stabilt ekosystem inom kultursektorn
- kulturella och kreativa branscher bör ges en tydligare plats i det regionala utvecklingsarbetet
- samverkansmodeller som KOSA och Kulturkraft bör främjas och vidareutvecklas som verktyg för att stärka kulturskaparnas möjligheter, bredda finansieringen och utveckla nya samarbeten mellan kultur, näringsliv och offentlig sektor

- *regionen bör verka för att stärka de strukturer som gör det möjligt för professionella kulturskapare att bo, arbeta och utvecklas i Norrbotten*

Slutord

Kultur- och fritidsförvaltningen ser fram emot fortsatt dialog och ett fördjupat samarbete med Region Norrbotten i utvecklingen av ett starkt och hållbart kulturliv i hela länet.

Kulturplan 2027-2030

INLEDNING

Skrivs hösten 2026

EN FÄRDPLAN FÖR KULTUREN

Hur vill vi att kulturen ska utvecklas fram till 2030? Kulturplan 2027-2030 är länets gemensamma färdplan. Den ska stödja länets aktörer i arbetet med att skapa ett rikt kulturliv där alla norrbottningar, oavsett var de bor, ska kunna utöva och ta del av kultur. Planen kopplar samman lokala behov med nationella mål, med siktet inställt på framtiden.

Kulturplanen har tagits fram genom en medskapande process. Kommunerna, det professionella kulturlivet, berörda myndigheter och verksamheter samt det civila samhället har bidragit. Deras synpunkter har samlats in på flera sätt. Dialoger, verksamhetsbesök och nätverksträffar har varit viktiga delar av processen. Tillsammans med nulägesanalyser, har de gett en samlad bild av de utmaningar och behov som länets kultur har framför sig.

Planen riktar sig till politiken, kommunerna och de institutioner och verksamheter som arbetar med kultur. Även det fria kulturlivet och det civila samhället kommer att kunna ta del av det som står skrivet. Begreppet "vi" används för att betona det gemensamma ansvaret. Med samlad kraft formar vi dagens och morgondagens kulturliv i Norrbotten.

Kulturplanen är även ett underlag för regionens ansökan om statliga medel inom kultursamverkansmodellen. Planen beskriver därför särskilt utvecklingen av de 17 verksamheter som tar emot statligt stöd av Region Norrbotten via modellen (*läs mer på sidan X*).

KULTUREN I NORRBOTTEN – EN KRAFT SOM FORMAR FRAMTIDEN

Norrbotten är en plats med starka kontraster. Här finns vidsträckta landskap och samhällen i förändring. Uråldriga traditioner och nya idéer. Här finns ett kulturliv som är större, rikare och mer levande än många kanske föreställer sig. Varje dag skapas musik, konst, berättelser och möten som binder människor samman och ger nya perspektiv på platsen vi delar.

I hela Norrbotten pågår skapande. På scener, i ateljéer, i replokaler, bibliotek, kulturhus och byalokaler. En stor bredd av konstformer är levande i länet. Här möts litteratur, musik,

scenkonst, film, bildkonst, slöjd och kulturarv. Kulturlivet rör sig mellan det lokala och det internationella. Festivaler, turnéer, residens och samarbeten gör att kultur från Norrbotten både växer här och når långt utanför länets gränser.

Ändå lever ofta en annan bild av Norrbotten kvar. En bild där avstånd, gleshet och naturresurser får definiera platsen, medan kreativiteten och kulturlivet hamnar i skymundan. I en kultursektor där uppmärksamhet och resurser ofta samlas i större städer kan röster från norra Sverige ha svårare att synas och höras.

Men Norrbotten är mer än den bilden. Här finns berättelser, språk, erfarenheter och uttryck som vidgar perspektiven. Kulturen gör det möjligt att både bevara och förnya. Här möts samernas kultur och de nationella minoriteternas traditioner med nya influenser, unga röster och internationella samarbeten. Historien förs vidare samtidigt som nya berättelser tar form.

Kulturens roll blir ännu mer tydlig när Norrbotten nu förändras och människor förväntas flytta hit. Kultur skapar mötesplatser där människor kan känna tillhörighet, förstå varandra och tillsammans forma framtiden. Den ger oss perspektiv på vilka vi är – och vilka vi vill bli.

Den här kulturplanen utgår från en enkel men kraftfull övertygelse - att Norrbotten rymmer mer kultur, fler berättelser och större möjligheter än vi ibland själva tror. Vår uppgift är att synliggöra dem. Att stärka dem. Att skapa förutsättningar för kulturen att fortsätta växa – i hela länet.

För när kulturen får ta plats händer något. Nya idéer uppstår. Människor möts. Perspektiv vidgas. Och bilden av Norrbotten blir rikare, mer nyanserad och mer sann.

DE NATIONELLA KULTURPOLITISKA MÅLEN

Kulturpolitik bedrivs på nationell, regional och kommunal nivå. Varje nivå har ansvar för olika delar av kulturpolitiken. Region Norrbottens arbete med kultur utgår från de nationella kulturpolitiska mål som riksdagen beslutade om 2009. De är kulturpolitikens självständighetsmål, deltagandemål och samhällsmål.

Självständighetsmålet

Kulturen ska vara en dynamisk, utmanande och obunden kraft med yttrandefriheten som grund.

Deltagandemålet

Alla ska ha möjlighet att delta i kulturlivet.

Samhällsmålet

Kreativitet, mångfald och konstnärlig kvalitet ska präglade samhällets utveckling.

För att uppnå målen ska kulturpolitiken:

- främja allas möjlighet till kulturupplevelser, bildning och till att utveckla sina skapande förmågor
- främja kvalitet och konstnärlig förnyelse
- främja ett levande kulturarv som bevaras, används och utvecklas
- främja internationellt och interkulturellt utbyte och samverkan
- särskilt uppmärksamma barn och ungas rätt till kultur

KULTURPOLITISKA PRINCIPER

Region Norrbottens arbete med kultur utgår från de kulturpolitiska principerna. De handlar om kulturens egenvärde, armlängds avstånd och kulturens demokratiska grund.

Kulturens egenvärde

Kulturens egenvärde innebär kultur för kulturens egen skull. Det konstnärliga skapandet är ett mål i sig och ska inte i första hand motiveras genom nytta för andra samhällsområden. Att slå vakt om kulturens frihet och kulturskaparnas självständighet är en förutsättning för kulturens utveckling.

Armlängds avstånd

Principen om armlängds avstånd betyder att förtroendevalda inte ska styra innehållet i konstnärliga verksamheter. De ska heller inte göra konstnärliga bedömningar. Politiken sätter mål och ramar för kulturpolitiken. Professionella aktörer inom kulturområdet fattar beslut om det konstnärliga innehållet. Principen ska skydda den konstnärliga friheten och kulturens självständighet. Den präglar både Region Norrbottens styrning av egna verksamheter och hur bidragssystemen utformas.

Kulturens demokratiska grund

För att konsten och kulturen ska kunna vara helt fri krävs ett fritt och demokratiskt samhälle. Det demokratiska samhället i sin tur bygger på att yttrandefriheten bevakas, skyddas och främjas. Genom att människor får möjlighet att ta del av konst och kultur, skapa och uttrycka sig fritt, kan nya tankar och idéer utveckla samhället. Region Norrbotten ska värna om kulturens obundna kraft. Regionen ska också skapa förutsättningar för professionella kulturskapare att utöva sina yrken.

UTMANINGAR VI TAR OSS AN

Kulturplanen utgår från länets styrkor. Den riktar in sig på de utmaningar som påverkar kulturens utveckling och norrbottningarnas deltagande i den. De är komplexa och sammanlänkade, men rymmer också nya möjligheter och vägar framåt.

Den regionala kulturpolitiken betonar vikten av att kultur ska vara närvarande i hela Norrbotten. Det pågår ett omfattande arbete för att fler ska få tillgång till kultur i hela länet. Arbetet sker genom regionala kulturverksamheter, turnerande produktioner, arrangörsnätverk och samverkan mellan kommuner och kulturaktörer. Samproduktioner, samordnade turnéer och digitala lösningar bidrar till att invånare kan ta del av kultur, oavsett var i länet de bor.

Samtidigt präglas Norrbotten av stora geografiska avstånd. Länet är landets största till ytan, med långa avstånd mellan kommuner och orter. För kulturproducenter som turnerar i länet innebär det ofta höga kostnader för resor, transporter och logi.

Mindre orter med låg befolkning ger dessutom ett begränsat publikunderlag. Trots stort engagemang och god uppslutning räcker biljettintäkterna sällan till för att täcka kostnaderna för arrangemangen.

Stärkt arrangörsled

I Norrbotten finns ett starkt civilsamhälle och ett stort ideellt engagemang i kulturlivet. Föreningar och lokala arrangörer bidrar i hög grad till ett levande kulturutbud i hela länet.

Regionen stärker arrangörer genom samverkan med andra aktörer, med stöd av nätverk, och kompetensutveckling. Målet är att göra det enklare att arrangera kultur och att fler ska nås, även på mindre orter i länet.

Samtidigt uttrycker många kommuner och aktörer en oro för återväxten i arrangörsledet. I flera föreningar är det svårt att rekrytera nya arrangörer och ideella krafter. Speciellt generationsväxlingar kan vara utmanande. I mindre kommuner kan ett fåtal personer bära ett stort ansvar för verksamheten. Det gör strukturerna sårbara över tid.

Arrangörer behöver bättre förutsättningar. Det gäller till exempel digital kompetens, administrativt stöd och möjlighet att dela kunskap. En särskild utmaning är att få fler unga att engagera sig i föreningsliv och arrangörskap. Det behövs former där erfarenhet och kunskap kan föras vidare. För att arrangörskapet ska vara hållbart på sikt och kulturlivet levande i hela Norrbotten, krävs därför fortsatt utveckling av stödstrukturer, samverkan och kompetensutveckling.

Mötesplatser och mottagarkapacitet

I Norrbotten finns ett brett nät av lokala platser som är viktiga för kulturlivet. Bibliotek,

kulturhus, bygdegårdar, samlingslokaler och andra offentliga rum är platser där människor kan uppleva kultur, mötas och skapa själva. Dessa platser är ofta grunden för lokala kulturarrangemang och gör det möjligt för kultur att nå invånare i hela länet.

Genom samverkan mellan kommuner, civilsamhälle och regionala kulturaktörer pågår arbete för att stärka tillgången till mötesplatserna. Målet är att fler ska använda dem. Lokala arrangörer och föreningar har en viktig roll i att ge liv åt lokalerna och skapa ett återkommande kulturutbud. Offentliga aktörer bidrar genom stöd, samordning och olika utvecklingsinsatser.

Förutsättningarna för att ta emot kulturproduktioner skiljer sig åt mellan olika kommuner och orter. Alla platser har inte lokaler eller teknisk utrustning som passar turnerande scenkonst och andra kulturproduktioner. Det kan göra det svårt att arrangera vissa typer av evenemang. Arrangörer som behöver hyra in teknik eller anpassa lokaler får ofta högre kostnader.

Men mottagarkapacitet handlar inte bara om lokaler. Det handlar också om kompetens, resurser och lokala arrangörsstrukturer. Därför hänger frågan om mötesplatser nära ihop med återväxten i arrangörsledet.

Vägar framåt:

- stötta arrangörsutveckling för ökad samordning och kompetensutveckling.
- fortsatt stärka återväxten av arrangörsledet genom satsningar på unga arrangörer.
- verka för ökad kommunal samverkan, både inom och mellan kommuner.

PRIORITERADE OMRÅDEN

Region Norrbottens arbete med kultur lägger ett extra fokus på barn och unga, nationella minoriteter och urfolk samt jämlikhet och tillgänglighet. För planperioden 2027-2030 prioriteras även Kiruna kulturhuvudstad 2029 samt kulturens roll som motståndskraft.

Barn och unga

Barn och unga är en prioriterad målgrupp i Region Norrbottens arbete med kultur. Arbetet utgår från barnkonventionen och de nationella kulturpolitiska målen. Det innebär att barn och unga ska ha likvärdig tillgång till kultur i hela länet. De ska också ha möjlighet till eget skapande, oavsett sina individuella förutsättningar.

Region Norrbotten arbetar på många sätt för att ge barn och unga tillgång till kultur. Det handlar om program, projekt och pedagogiska aktiviteter. Det finns också stöd för mentorskap och talangutveckling. Arbetet sker tillsammans med kommuner, föreningar och professionella kulturskapare i hela länet. Regionen ansvarar också för webbplatsen

Kulturbron, som är en digital utbudskatalog. Där kan kultursamordnare beställa kultur till skolor. Kulturbron gör det lättare för skolor att ta del av kultur och bidrar till ett mer jämlikt utbud.

Regional samverkan är viktigt i arbetet med barn och unga. Genom gemensamma forum kan aktörer samordna sitt arbete, utveckla sina metoder och dela kunskap. Det stärker förutsättningarna för att barnrättsperspektivet tillämpas. Regionen deltar i ett länsövergripande barnrättsnätverk tillsammans med myndigheter, kommuner och civilsamhälle. Syftet är att stärka tillämpningen av barnkonventionen. Barn och unga ska få möjlighet att vara aktiva i kulturlivet och ta ansvar, till exempel som arrangörer. Med stöd och handledning kan unga planera och genomföra egna kulturarrangemang. Regionen ger även ett riktat kulturstöd till unga i åldrarna 12 till 25 år.

Kulturskolan är viktig för att barn och unga ska få tillgång till kultur. Den finns i alla kommuner i Norrbotten. Verksamheten bidrar till tillgänglighet, delaktighet och återväxt. Samtidigt skiljer sig utbud, avgifter och förutsättningar åt mellan kommunerna. Många kommuner har också brist på pedagoger. Region Norrbotten ansvarar för regional samordning av kulturskolan. Samordningen stödjer samarbete mellan kommuner. Det kan handla om ungas inflytande, kompetensförsörjning och gemensamma projekt. Bland annat finns föreningen Norrbottens kulturskoleråd.

Unga i Norrbotten vill vara delaktiga och bidra till länets utveckling. De vill ha inflytande i frågor som rör deras vardag och framtid. Region Norrbotten arbetar därför för att stärka ungas möjlighet att påverka. Ett exempel är Future Lab, som är ett demokratiforum för dialog mellan unga och förtroendevalda.

Unga efterfrågar ett bredare kulturutbud samt fler lokaler och mötesplatser som fungerar för deras behov. De vill också ha bättre förutsättningar för ett framtida yrkesliv inom kultur. Dessa perspektiv är viktiga för regionens fortsatta utvecklingsarbete.

Vägar framåt:

- arbeta för att ett barnperspektiv beaktas i kulturverksamheter genom att stärka barns och ungas delaktighet och inflytande.
- verka för insatser som stärker barn och ungas möjligheter till eget skapande och kreativt uttryck.
- främja återväxten av unga ledare och arrangörer genom insatser för ungt ledarskap och arrangörskap. Fokus ska ligga på att nå fler barn och unga i hela länet.

Nationella minoriteter och urfolk

Norrbotten präglas av en mångfald av språk, kulturer och identiteter. De nationella minoriteterna och urfolket samerna är en viktig del av länets historia, samtid och framtid. Av de nationella minoriteterna har tornedalingar, kväner, lantalaiset, sverigefinnar och

urfolket samer en särskild betydelse för Norrbotten. Kulturarvet i Sápmi och Tornionlaakso/Tornedalen har format länets karaktär och kulturella identitet i generationer, vilket är viktigt att lyfta fram.

Region Norrbotten vill bidra till att de nationella minoriteternas och urfolkets kulturarv ska fortsätta vara en levande del av länets kultur och samhälle. Det ska ske genom att skapa bättre förutsättningar för delaktighet, representation och samverkan. Rätten till den egna historien ska respekteras och skyddas. Arbetet ska utgå från varje grupps rätt att verka på egna villkor, äga sin historia och forma sin samtid.

Judiskt, romskt och sverigefinskt kulturskapande finns inte etablerad i organiserad form i Norrbotten. Initiativ på området kommer att uppmuntras och stöttas.

Kulturfrämjande arbete för minoriteter och urfolk i Norrbotten sker bland annat genom verksamhetsstöd och kulturstöd. Stöden går till verksamhet inom olika kulturområden. Där kan bland annat Giron Sámi Teáhter, Tornedalsteatern, Jillat – Samiskt danscenter, Verdde – nomadisk konstinstitution, Tjállegoahte, Polarbibblo och Sámi Duodji nämnas.

Inom folkbildningen har Samernas utbildningscentrum och Tornedalens folkhögskola viktiga roller. De bidrar till kunskap och kulturuttryck. Tornedalens folkhögskola arbetar för att bli utbildningscentrum för tornedalingar, kväner och lantalaiset. För den sverigefinska minoriteten är Sverigefinska folkhögskolan en viktig aktör.

2023 släppte sannings- och försoningskommissionen för tornedalingar, kväner och lantalaiset sin rapport. Hösten 2026 presenterade den samiska sanningskommissionen sin. Rapporterna är en viktig kunskapskälla. De visar hur det offentliga kan arbeta mer med att höja kunskapen och synliggöra frågor som är viktiga för nationella minoriteter och urfolk.

Vägar framåt:

- stötta kulturskapande för utveckling av kulturella uttryck och identiteter.
- främja språken med dess varieteter.
- öka kunskapen om nationella minoriteters och urfolkets kultur, traditioner och rättigheter.

Faktaruta:

Sverige har fem erkända nationella minoriteter: judar, romer, urfolket samer, sverigefinnar och tornedalingar.

I länet är 11 av 14 kommuner förvaltningsområde för ett eller flera nationella minoritetsspråk. Det gäller finska, meänkieli och samiska.

Minoriteterna har särskilda rättigheter. Dessa skyddas genom både internationella konventioner och svensk lag.

Jämlikhet och tillgänglighet

Jämlikhet och tillgänglighet är grundläggande i den regionala kulturpolitiken. Det är också en central del av kulturplanen. Kulturlivet i Norrbotten ska ge alla invånare likvärdiga möjligheter att ta del av, delta i och skapa kultur. Detta ska gälla oavsett var man bor, vilka livsvillkor man har, etnisk tillhörighet eller annan diskrimineringsgrund. För att nå detta behöver kulturens strukturer och arbetssätt ta hänsyn till människors olika förutsättningar.

Tillgänglighet handlar både om fysiska miljöer och hur information och kommunikation utformas. Enligt Statens kulturråds krav ska tillgänglighet beaktas i verksamheter som får regionalt stöd inom kultursamverkansmodellen. Arbetet med jämlikhet och tillgänglighet bygger på gemensamt ansvar. Varje aktör bidrar utifrån sitt uppdrag och sina möjligheter.

Vägar framåt:

- stärka gemensam kunskap om jämlikhet och tillgänglighet genom dialog, erfarenhetsutbyte och kunskapsspridning. Det ska ske i samverkan med kommuner, kulturliv och andra aktörer.
- främja arbetssätt som gör det enklare att ta del av kultur, särskilt för grupper som idag har begränsad tillgång.

Kiruna som europeisk kulturhuvudstad – en satsning för hela Norrbotten

Europeiska kommissionen har utsett Kiruna till kulturhuvudstad 2029. Det är tredje gången en svensk stad utses sedan initiativet startade 1985.

Utnämningen till kulturhuvudstad innebär en långsiktig satsning för Kiruna. Uppdraget handlar om att ta fram ett brett och inkluderande kulturprogram och att stärka lokala aktörer. Det handlar också om att bygga samarbeten som stärker Kirunas roll som en kulturell knutpunkt i norr. Satsningen ska bidra till ökad delaktighet i kulturlivet. Särskilt fokus ligger på barn och unga samt att fler i hela länet ska få ta del av kultur.

Arbetet med kulturhuvudstadsåret ska bidra till internationella samarbeten och konstnärlig utveckling. Utnämningen gör det möjligt att synliggöra och utveckla kulturlivet i hela länet. Det bidrar till att positionera Norrbotten i ett europeiskt sammanhang.

Samtidigt befinner sig Kiruna i en omfattande samhällsomvandling. Stora delar av staden rivs, flyttas och byggs upp på nytt. I detta sammanhang har kulturen en viktig roll. Kultur kan skapa liv, identitet och gemenskap i den nya staden. Genom konst och kultur får människor möjlighet att bearbeta förändring, uttrycka erfarenheter och bidra till att forma framtidens

Kiruna. Kulturhuvudstadsåret kan därför fungera som en plattform för att utforska hur kultur kan bidra till hållbar samhällsutveckling och attraktiva livsmiljöer.

Region Norrbotten har en strategisk och stödjande roll i arbetet. Regionen bidrar med finansiering, samordning och kunskap på regional nivå. Den bidrar också med nätverk, perspektiv och förankring. Syftet är att stärka villkoren för konst och kultur - och att se till att kulturhuvudstadssatsningen kommer hela länet till del.

Sedan 2011 väljs två städer från två olika medlemsstater till europeiska kulturhuvudstäder varje år. För 2029 har även Lublin i Polen utnämnts till kulturhuvudstad.

Vägar framåt:

- stödja Kirunas arbete som europeisk kulturhuvudstad i samverkan med kommuner, kulturaktörer samt regionala och nationella aktörer.
- främja delaktighet och tillgänglighet så att satsningen når invånare i hela länet, med särskilt fokus på barn och unga.
- bidra till att kulturhuvudstadsåret ger långsiktiga effekter för kulturlivet i länet.
- Region Norrbottens egna kulturverksamheter bidrar med program, kompetens och resurser som stärker genomförandet i hela länet.

Kultur, demokrati och motståndskraft

Kulturen är en viktig del av ett öppet och demokratiskt samhälle. Den skapar kontakter över sociala, geografiska och kulturella gränser. Och den ger utrymme för samtal, eftertanke och kritiskt tänkande. I tider av osäkerhet, kris eller oro i samhället blir kulturens betydelse särskilt tydlig. Erfarenheter visar att kulturen ofta bidrar till både motståndskraft och sammanhållning.

Fria och tillgängliga kulturarenor ger människor möjlighet att uttrycka sina åsikter och delta i samhällslivet. Det här är viktiga förmågor i en tid med snabba och ibland motsägelsefulla informationsflöden.

I detta sammanhang är medie- och informationskunnighet (MIK) en viktig förutsättning för demokrati. Att kunna förstå, värdera och använda information i olika medier stärker individens möjligheter att orientera sig i ett komplext informationsflöde. Det ger också bättre förutsättningar att delta i det offentliga samtalet på jämlika villkor. Kulturens mötesplatser, film- och bildkultur samt folkbildning har en viktig roll i detta arbete. De bidrar till att utveckla kritiskt tänkande, källkritik, digital kunskap och tillit till kunskap.

Stärkt medie- och informationskunnighet bidrar också till samhällets beredskap. Den minskar sårbarheten för ryktesspridning, informationspåverkan och desinformation. Ett samhälle där människor har tillgång till kunskap och kan granska källor står bättre rustat. Det gör det lättare att hantera kriser och andra svåra situationer.

Även den gestaltade livsmiljön är viktig för att skapa levande och trygga städer och samhällen. Hur våra miljöer utformas påverkar människors känsla av tillhörighet. Genom omsorgsfull utformning kan vi stärka platsens identitet och kulturella värden. Gestaltad livsmiljö är därför ett värdefullt verktyg för hållbar samhällsutveckling och ett inkluderande kulturliv i hela länet.

Historien visar att fria kulturuttryck ofta begränsas tidigt när demokratin hotas eller auktoritära krafter får mer makt. Därför är det viktigt att skydda kulturens frihet, infrastruktur och tillgänglighet. Det är en del av regionens arbete med demokrati och beredskap. Med beredskap menas här förmågan att hålla demokratins funktioner i gång även när samhället utsätts för påfrestningar.

Mot denna bakgrund är Region Norrbotten sedan hösten 2025 medlem i ICORN (International Cities of Refuge Network). Organisationen arbetar för att förföljda konstnärer ska kunna leva och arbeta i trygghet. Regionen deltar inledningsvis under en tidsbegränsad period. Rollen är stödjande och samordnande i förhållande till länets kommuner. Genom medlemskapet stärker Region Norrbotten sitt arbete för yttrandefrihet och konstnärlig frihet. Samtidigt bidrar det till att värna kulturens roll i ett öppet och demokratiskt samhälle i en föränderlig omvärld.

Vägar framåt:

- stärka kulturens roll som demokratisk infrastruktur genom att värna mötesplatser som möjliggör delaktighet och ett öppet offentligt samtal.
- främja insatser som utvecklar medie- och informationskunnighet (MIK) i samverkan med kulturinstitutioner, folkbildning och civilsamhälle.
- säkra kulturens tillgänglighet och oberoende genom att värna mångfald, armlängds avstånd och kulturens fria uttryck även i tider av oro i samhället.

RIKTNING FÖR KULTUROMRÅDENA I NORRBOTTEN

Genom att titta närmare på våra kulturområden anger vi riktningen för Norrbottens kulturutveckling. Det vi valt att kalla *vägar framåt* visar vart den gemensamma kraften ska riktas.

Arkiv (regional enskild arkivverksamhet)

Arkiven i Norrbotten förvaltar delar av vårt gemensamma kulturarv. De är en del av vårt kollektiva minne. I arkiven finns text, bild, film, ljud och föremål. De är betydelsefulla källor till kunskap om historien och förståelsen av hur samhället och livsvillkor har utvecklats. När det finns tillgång till välbevarade arkiv med trovärdig information stärks ett öppet samhälle och den demokratiska processen.

Utöver sin roll som kunskapskälla synliggör arkiven Norrbottens kulturarv. De speglar också de olika erfarenheter som har format länets utveckling. Arkiven samlar in, ordnar och bevarar material från offentliga verksamheter, föreningar, näringsliv och enskilda aktörer. På så sätt skapar de en samlad bild av sociala, kulturella och geografiska förändringar över tid. Arkiven är därmed en viktig del av länets infrastruktur för kultur, forskning och utbildning.

Arkivverksamheterna i Norrbotten samlar och bevarar också material om länets kulturarv, minoritetsspråk och lokalhistoria. Här ingår bland annat Åjtte, huvudmuseum för den samiska kulturen i Sverige. Där finns stora samlingar om samisk kultur och fjällens historia. Nordkalottbiblioteket har unika samlingar om Tornedalen, meänkieli och Nordkalotten.

Vid Luleå tekniska universitet och hos Region Norrbottens konstsamling finns Ragnar Lassinanttis samling. Den handlar om regionalpolitik och kulturutveckling. Region Norrbotten ansvarar för denna konst- och boksamling. De flesta delarna förvaras idag hos Länsstyrelsen, som tidigare hade ansvaret. Vissa delar ska i framtiden flyttas till Norrbottens museum. Piteå museum och Gällivare Kulturmuseum har arkiv som visar lokal historia. Silvermuseet i Arjeplog har samlingar om arktiskt liv och samiskt kulturarv. Tillsammans är samlingarna en viktig källa till kunskap och en del av länets kulturarvsarbete.

Samtidigt står arkivområdet i Norrbotten inför stora utmaningar. Flera samlingar är eftersatta. Det finns också en brist på kunniga arkivarier. På grund av detta måste många verksamheter hantera viktiga arkivuppgifter tillfälligt eller med ideella krafter. Detta gör det svårt att arbeta långsiktigt och systematiskt med fysisk och digital arkivvård. Särskilt tydligt är behovet av stöd inom digitalt arbete. Det gäller till exempel strukturering, digitalisering och att göra material tillgängligt på ett hållbart sätt. För att höja kvaliteten behövs också mer kompetensutbyte och en bättre samverkan mellan länets olika arkivverksamheter.

I ett län med stora avstånd är arkivens tillgänglighet särskilt viktig. Förutsättningarna skiljer sig också åt mellan olika delar av länet. Genom att erbjuda både fysisk och digital tillgänglighet kan arkiven nå fler. Det gör det möjligt för invånare, forskare och kulturaktörer att ta del av och använda historiskt material. Digital utveckling, tillgång till rätt kompetens och gemensamma arbetssätt är därför avgörande. De behövs för att samla in, bevara och tillgängliggöra Norrbottens dokumenterade historia. På så sätt kan arkiven vara en resurs även för kommande generationer.

Arkivcentrum Norrbotten är en gemensam resurs för arkiv i länet. Där bevaras arkivmaterial från hela Norrbotten. Här finns dokument från 1500-talet och framåt. Besökare kan ta del av handlingar, tidningsmaterial, utställningar och intervjuer. Det finns också ett stort referensbibliotek. Arkivcentrum drivs i samarbete mellan Norrbottens museums arkiv och

bibliotek samt Norrbottens föreningsarkiv. Verksamheten erbjuder en forskarsal, programverksamhet och digitala tjänster.

Norrbottens föreningsarkiv

Norrbottens föreningsarkiv bevarar och tillgängliggör handlingar från föreningslivet i länet. I de flesta fall är arkiven öppna för allmänheten. Besökare kan själva söka i arkivförteckningar och beställa fram material. Föreningsarkivet ger tillgång till material fysiskt men även digitalt, bland annat via Enskilda e-arkivet. På så sätt kan invånare och forskare ta del av föreningslivets historia, traditioner och samhällsengagemang. Föreningsarkivet erbjuder också program med arkivvisningar, kurser och arkivkaféer. Det gör arkivmaterialet mer tillgängligt och levande i länets kulturarvsarbete.

Norrbottens museums arkiv

Norrbottens museums arkiv dokumenterar länets kulturhistoria. Arkivet innehåller material från museets olika verksamhetsområden, till exempel byggnadsdokumentation, arkeologiska undersökningar, utställningar och arbete med kulturmiljöer. Här finns också material från företag, gårdar och privatpersoner. Arkivet innehåller även avskrifter och kopior från andra arkiv som är relevanta för Norrbotten. Museets tjänstearkiv omfattar handlingar från 1878 och framåt. Materialet visar hur länet utvecklats inom bland annat områden som konst, näringsliv, bebyggelse och kommunikationer. Arkivet är därför en viktig resurs för lokal- och bygdeforskning. Tillsammans utgör samlingarna en viktig kunskapsbank om Norrbottens samhällsförändringar över tid.

Vägar framåt:

- ta fram en plan för fortsatt digitalisering av arkivmaterial.
- arbeta för att göra digitaliserat arkivmaterial mer tillgängligt för fler.
- utveckla den publika och pedagogiska verksamheten vid arkiven.
- bidra till ökad samverkan mellan arkiven för gemensam kompetensutveckling och samordning av utvecklingsfrågor.
- stötta och vara rådgivande i arkivfrågor och skapa ökad kännedom om arkivens verksamhet.

Aktörer i Norrbotten inom området

Norrbottens föreningsarkiv*

Norrbottens museums arkiv*

Åja arkiv och bibliotek

Gällivare museums arkiv

Luleå tekniska universitetsarkiv

Nordkalottens kultur- och forskningscentrums arkiv

Piteå museums arkiv

Silvermuseets arkiv

Enskilda arkiv

Företagsarkiv

Offentliga arkiv

Kommunarkiv inklusive bildarkiv

**Ingår i kultursamverkansmodellen*

Bibliotek, läs- och litteraturfrämjande verksamhet (Biblioteksverksamhet samt läs- och litteraturfrämjande verksamhet)

Alla bibliotek som finansieras med offentliga medel ska arbeta för det demokratiska samhällets utveckling. De ska öka människors kunskap, främja fri åsiktsbildning och vara öppna och tillgängliga för alla. Biblioteken ska stärka litteraturens ställning och väcka intresse för bildning. Arbetet med litteratur har samma mål. Det ska stärka språk, berättande och konstnärliga uttryck som grund för demokrati, yttrandefrihet och delaktighet. Genom att läsa, lyssna och skriva utvecklar människor sitt språk, sitt kritiska tänkande och sin förståelse för andras livsvillkor.

Bibliotek

I Norrbotten finns bibliotek inom kommunal, regional och statlig verksamhet. De finns vid friskolor, stiftelser samt en folkhögskola. Den största biblioteksverksamheten i Norrbotten är de kommunala folkbiblioteken med 33 fysiska bibliotek. Boden, Gällivare, Kiruna, Luleå och Piteå har även bokbussar som tillsammans besöker över 300 fasta hållplatser. Folkbibliotek, tillsammans med studieförbund, är kulturverksamheter som finns i alla kommuner i Sverige. De är en landstäckande kulturell infrastruktur för att uppleva och utöva kultur. Folkbiblioteken fyller därför en viktig funktion som demokratisk plats. Där får invånarna tillgång till information, kunskap, litteratur och andra medier samt kulturella upplevelser. Kommunerna ansvarar även för skolbibliotek inom grund- och gymnasieskola med undantag för friskolornas biblioteksverksamhet.

Den regionala biblioteksverksamheten ska enligt bibliotekslagen utgå från en regional biblioteksplan. En ny biblioteksplan antas för 2027-2030 med insatser för regionalt samarbete och biblioteksutveckling. Planen ska även vara ett stöd och en vägledning för folkbiblioteken i deras utvecklingsarbete.

Regionbibliotek Norrbotten

Regionbiblioteket ska främja folkbibliotekens samarbete, verksamhetsutveckling och kvalitet. Den gemensamma organisationen med kommunerna, Biblioteken i Norrbotten, är en viktig grund för samverkan och regionala insatser för utveckling.

Regionbiblioteket stödjer folkbibliotekens utveckling inom digitalisering och medie- och informationskunnighet (MIK) genom fortbildning och utvecklingsinsatser. Aktiviteter görs även i samverkan med andra regioner, myndigheter och aktörer.

Litteraturförmedling och läsfrämjande är en del av regionbibliotekets uppdrag.

Regionbiblioteket erbjuder fortbildningar och samordnar regionala nätverk för personal på folkbiblioteken. Insatser för personer med annat modersmål än svenska kommer att vara ett prioriterat område för att stödja folkbibliotekens arbete, liksom arbete för ökad tillgänglighet. Särskilda insatser görs i samarbete med barnhälsovården inom Region Norrbotten för små barns språkutveckling.

I samarbete med samernas bibliotek, Samiskt språkcentrum och Tjállegoahte skapar regionbiblioteket läs- och skrivfrämjande aktiviteter inom satsningen Tjále sámen. Regionbiblioteket driver och utvecklar även Polarbibblo.

Polarbibblo

Polarbibblo är en digital plattform där barn får göra sin röst hörd genom berättelser och skapande. Med läs- och skrivstimulerande aktiviteter kan barn utveckla sitt språk, få sina verk publicerade och inspirera andra att läsa, skapa och berätta. Polarbibblo finns på meänkieli, de samiska språken, sverigefinska och svenska.

Som grund för språkaktiviteterna på webbplatsen har Polarbibblo bland annat skapat databasen Ordboken. Här finns ord med tillhörande bilder och ljud för de språk som finns representerade på webbplatsen. Ordboken finns tillgänglig för hela landet att använda och ska bidra till att stödja bibliotek, modersmålslärare och andra vuxna som arbetar med språk-, läs- och skrivfrämjande aktiviteter för barn.

Nästa steg är att införa fem romska språk på Polarbibblo: arli, kaale, kelderash, lovari och resande romani. Även jiddisch står på tur.

Vägar framåt:

- arbeta för att ett stärkt samarbete och verksamhetsutveckling inom det regionala bibliotekssamarbetet Biblioteken i Norrbotten.
- främja tillgången till litteratur och andra bibliotekstjänster för de prioriterade målgrupperna i bibliotekslagen. Ett särskilt fokus läggs på personer med annat modersmål än svenska.
- stödja utvecklingen av folkbiblioteken som en öppen, demokratisk och tillgänglig plats för invånarnas tillgång till bibliotek och kulturella upplevelser.
- stödja folkbibliotekens arbete med digitalisering och digital delaktighet.
- utveckla Polarbibblo för barns berättelser och skapande som en biblioteksresurs i Sverige och i Sápmi.
- utveckla Polarbibblo så att webbplatsen finns tillgänglig för barn på samtliga nationella minoritetsspråk.

Aktörer i Norrbotten inom området

Regionbibliotek Norrbotten*
Norrbottens museums bibliotek*
Region Norrbottens medicinska e-bibliotek
Åtttes arkiv och bibliotek
Biblioteket vid Institutet för rymdfysik
Nordkalottbiblioteket
Resursbiblioteket för meänkieli
Samernas bibliotek/Resursbiblioteket för samiska
Universitetsbiblioteket vid Luleå tekniska universitet
Folkbibliotek
Skolbibliotek

Litteratur

Litteraturområdet i Norrbotten består av många olika aktörer där författare, bibliotek, organisationer, arrangörer och festivaler samverkar. Tillsammans skapar de mötesplatser, arrangemang och nätverk. Det ger möjligheter till både publikmöten och utveckling i yrket. Exempel på aktiviteter är litteraturfestivaler, poetry slam och författarträffar. De bidrar till synlighet, utbyte och ett levande litterärt liv i hela länet.

Litteraturen i Norrbotten har en tydlig koppling till platsen. Natur, miljö och kulturarv är ofta viktiga teman. Det ger litteraturen en egen profil som väcker intresse även utanför regionen. På så sätt stärks bilden av Norrbotten som ett län med starka berättelser. Samtidigt finns utmaningar. Synligheten beror ofta på enskilda initiativ. Litteraturen från Norrbotten når inte alltid ut så brett som den skulle kunna göra. De långa avstånden i länet gör det svårare att delta i arrangemang och nå publik. För yrkesverksamma författare och andra kulturskapare innebär detta färre uppdrag och begränsad tillgång till nätverk.

Regionen arbetar för att stärka området genom en rad verksamheter. Målet är att skapa bättre villkor för yrkesverksamma och öka samverkan. Författarcentrum Norr utvecklar litteraturen som konstform och förmedlar kontakter mellan författare och arrangörer. Resurscentrum för litteratur ger stöd till författare, skribenter, förläggare, översättare och andra aktörer. Tjállegoahte – Författarcentrum Sápmi arbetar för att stärka samisk litteratur. De ökar också tillgången till litteratur på samiska och litteratur skriven av samer.

Litteratur på nationella minoritetsspråk är en viktig del av Norrbottens identitet och kultur. Här finns behov av utveckling. Det gäller särskilt översättning och tillgång till kompetens. Det råder brist på översättare. Det saknas också tillräckligt stöd för att säkra kvaliteten. Det påverkar både produktion och spridning av litteratur. Insatser behöver därför tas fram i nära samarbete med språkgemenskaperna och med respekt för deras prioriteringar.

Resurscentrum för litteratur

Resurscentrum för litteratur arbetar med att stötta författare, skribenter, förläggare, litterära översättare och andra yrkesverksamma inom litteraturområdet i Norrbotten. Verksamheten ska vara ett nav i det litterära Norrbotten genom att lyfta litteraturen som konstform. Den ska underlätta författarskap, utgivning av litteratur och litteratursamverkan i länet. Detta görs genom att erbjuda rådgivning, fortbildning, nätverk, mötesplatser och projekt. Resurscentrum för litteratur ska synliggöra och möjliggöra mer litteratur från Norrbotten, framför allt på nationella minoritetsspråk och urfolket samernas språk.

Vägar framåt:

- stärka förutsättningarna för professionella litterära kulturskapare i Norrbotten genom mötesplatser, nätverk och samverkan.
- synliggöra och främja spridning av litteratur från Norrbotten i och utanför regionen.
- bidra till återväxt och utveckling av författarskap genom arenor för skrivande och kompetensutveckling.
- synliggöra behoven av översättning och utgivning av litteratur på nationella minoritetsspråk.

Aktörer i Norrbotten inom området

Resurscentrum för litteratur*

Regionbibliotek Norrbotten*

Bágo čálliid siebie – Skribent- och författarförening

Författarcentrum Norr

Meän Kirjailijat - Meänkieli författarförening

Tjállegoahte - Författarcentrum Sápmi

Folkhögskolor och studieförbund

Luleå tekniska universitet

Folkbibliotek

Bokmässor

Förlag

Professionella kulturskapare

Fria aktörer

Föreningar

**Ingår i kultursamverkansmodellen*

Bild, form och konsthantverk (professionell bild- och formverksamhet)

Norrbotten har ett rikt konstliv med många olika aktörer. Tillsammans bidrar de till att utveckla länets konstscen. Här finns professionella bildkonstnärer och konsthantverkare samt konstinstitutioner, konsthallar, konstnärsdrivna initiativ och ideella verksamheter. Under det senaste decenniet har konstområdet förändrats tydligt. En viktig orsak är att infrastruktur har byggts ut genom fler institutioner, organisationer och konstnärsdrivna initiativ.

Konstnärer från Norrbotten är idag verksamma i både regionala, nationella och internationella sammanhang. För att öka representationen och stärka mångfalden arbetar Region Norrbotten också med urfolks- och minoritetsperspektiv.

Samtidigt finns det utmaningar. Det saknas högre konstnärlig utbildning i länet. Många konstnärer flyttar därför för att studera. Efter studierna väljer många att stanna kvar på andra orter. Det påverkar möjligheten att få fler yrkesverksamma konstnärer i regionen. Det kan också försvåra återväxten på lång sikt.

I Norrbotten finns flera aktörer som bidrar till konstlivets utveckling. Galleri Syster, Råneå kulturförening, Moskosel Creative Lab och Institutet är exempel på verksamheter som genom återkommande aktivitet skapar konstnärliga initiativ och mötesplatser.

Konsthall Tornedalen är en aktör som stärker infrastrukturen för samtidskonst i gränsregionen. Havremagasinet i Boden, Kin museum för samtidskonst i Kiruna och Luleåbiennalen har etablerade roller som plattformar för samtidskonst och dialog mellan konstnärer och publik.

Norrbotten har också etablerade nätverk regionalt, nationellt och internationellt, inklusive samarbeten inom Arktis. De bidrar till kunskapsutbyte och konstnärlig utveckling.

Samverkan mellan institutioner, fria aktörer och civilsamhälle är också viktig för att stärka förståelsen för konstens roll i ett demokratiskt samhälle.

Förutsättningarna för konstnärers arbete och konstinstitutionernas utveckling är bärande för området. De pågående samhällsomvandlingarna i länet har i vissa fall lett till brist på ateljéplatser. Det gör att behovet av fler arbetslokaler är stort. Regionen behöver därför samarbeta med kommuner och andra aktörer för att skapa fler platser för yrkesverksamma konstnärer. Residensverksamhet är en central del av infrastrukturen för bild och form. Den skapar möjligheter för konstnärliga utbyten och nya perspektiv. Den ger också bättre tillgång till samtidskonst. Konstnärsresidens gör det möjligt att ta del av konst även på platser där utbudet annars är litet.

Barn och ungas möten med professionella konstnärer och samtidskonst är också en viktig del av området. Genom pedagogiska satsningar och samarbete med skolor och andra verksamheter ökar möjligheterna att möta konst. Det ger barn och unga bättre förutsättningar att utveckla sitt eget skapande.

Region Norrbotten använder sig av ramavtalet för konstnärers ersättning för medverkan vid utställningar, det så kallade MU-avtalet. Regionen följer även arvodesrekommendationerna från Konstnärernas riksorganisation (KRO) samt Konstnärliga och litterära yrkesutövares samarbetsnämnd (KLYS). Detta ger konstnärer skäliga villkor för sitt arbete. Det bidrar också till att stärka de professionella strukturerna inom konstområdet.

Region Norrbotten arbetar strategiskt med offentlig konst enligt enprocentsregeln och för en kontinuerlig dialog med kommuner och andra aktörer. Enprocentsregeln är en finansieringsmodell inom offentlig sektor som innebär att cirka en procent av budgeten vid ny-, om- eller tillbyggnation ska läggas på konstnärlig gestaltning. Regionen erbjuder rådgivning och kunskapsinsatser för att stärka arbetet med konst i offentliga miljöer. Arbetet med gestaltad livsmiljö är en viktig del av detta och behöver utvecklas till en självklar del av både regional och kommunal planering. För att skapa en hållbar, attraktiv och livskraftig region behöver konst eller annan kultur ha en tydligare roll i den byggda miljön.

Konstkonsulent

Konstkonsulenten arbetar strategiskt och verkställande. Uppdraget är att stärka, utveckla och etablera långsiktiga insatser inom bildkonstområdet i länet. Arbetet sker i dialog och samarbete med kommunerna i Norrbotten, konstinstitutioner, konstföreningar, arrangörer och andra organisationer. Arbetet sker också genom en tät samverkan. Det sker både internt inom den regionala kulturverksamheten, till exempel med Resurscentrum för konst och andra kulturfrämjande verksamheter, och med aktörer utanför regionorganisationen. Ett särskilt fokus ligger på att tillgängliggöra och möjliggöra samtidskonst för barn och unga i Norrbotten. Det handlar bland annat om att skapa meningsfulla möten mellan unga och samtidskonsten och att bygga långsiktiga strukturer för delaktighet.

I arbetet med att stärka bildkonstfältet ingår även frågor som rör konstkritik och konstskrivande. Konstkritiken bidrar till fördjupning, synlighet och reflektion kring samtidskonsten. I ett medielandskap där kulturjournalistik minskar och professionella kritiker i allt färre fall har uppdrag, försvagas konstkritikens förutsättningar. Det påverkar både det fria ordet och möjligheten för konstnärer och konstinstitutioner att nå ut. Att stärka konstkritikens och konstskrivandets villkor är därför en viktig del av arbetet för ett levande och reflekterande kulturliv.

Vägar framåt:

- stärka konstkritikens och konstskrivandets roll i länet genom att ge uppdrag, möjliggöra nya initiativ samt främja nationellt och internationellt utbyte.
- etablera dialog för långsiktiga och högre utbildningar inom konstfältet.
- möjliggöra regional samverkan där konstinstitutioner och föreningar ges möjlighet att

träffas, lyfta frågor och utbyta erfarenheter.

- erbjuda rådgivning, utbildning och fortbildning för kommuner, konstinstitutioner och konstföreningar inom relevanta samtidskonstfrågor.

Resurscentrum för konst

Resurscentrum för konst arbetar för att stärka de professionella konstnärerna och konsthantverkarna i Norrbotten. Det görs genom att skapa uppdrag och utställningsmöjligheter, både i och utanför länet. På så sätt öppnas fler viktiga sammanhang där norrbottniska utövare kan ta plats. Resurscentrum för konst erbjuder fortbildning, rådgivning och möjligheter till nätverkande. Det stärker konstnärernas möjligheter att arbeta både regionalt, nationellt och internationellt. En viktig del av arbetet är att utveckla residensverksamheten, som bidrar till ett breddat konstfält. Genom insatserna skapas förutsättningar för att fler professionella konstnärer ska kunna bo och verka i Norrbotten.

Vägar framåt:

- verka för att utöka antalet utställningsplatser i regionen.
- stärka norrbottniska konstnärer och konsthantverkare genom att öka deras synlighet och närvaro i regionala, nationella och internationella sammanhang.
- erbjuda relevant fortbildning som stödjer konstnärers och konsthantverkares professionella utveckling.
- fortsätta utveckla residensverksamheten för att skapa fler konstnärliga möten och fördjupade utbyten.

Kin museum för samtidskonst

Kin museum för samtidskonst är Norrbottens länskonstmuseum. Museets uppdrag är att visa samhällsengagerad och kritiskt orienterad samtidskonst. Konsten har Barentsområdet som geografisk utgångspunkt. I uppdraget ingår att bidra till kreativitet och fritt tänkande. Museet ska skapa debatt och göra konsten till en angelägen röst i det offentliga samtalet. Utöver utställningar av samtidskonst erbjuder museet programverksamhet och kreativa aktiviteter i sina lokaler i stadshuset Kristallen, Kiruna. Kin arrangerar även programverksamhet och konstprojekt i regionens övriga 13 kommuner. Kin har dessutom en egen samtidskonstsamling.

Vägar framåt:

- med Barents som geografisk utgångspunkt utveckla nätverk för samverkan, kreativitet och demokratiska samtal.
- genom regionalt samarbete och närvaro utveckla nya arenor i hela länet för publika möten och dialoger kring samtidskonst och konstens roll i samhällsutvecklingen .
- etablera museet som knutpunkt för samtidskonst i norra Sverige.
- utveckla den pedagogiska verksamheten för museets utåtriktade aktiviteter.

Havremagasinet Länskonsthall Boden

Havremagasinet är en regional konstinstitution och en av Sveriges största arenor för samtidskonst. Verksamheten producerar och visar utställningar med konstnärer från Norrbotten, övriga Sverige och internationellt. Utställningarna tar upp aktuella globala samhällsfrågor och kopplar dem till länets egna sociala och kulturella sammanhang. Utöver utställningarna erbjuder Havremagasinet programverksamhet. Det innebär workshops, kurser, konstnärssamtal, föreläsningar, sceniska evenemang och pedagogiska insatser. Verksamheten omfattar även en konstateljé för praktiskt konstnärligt arbete samt en scen för konserter, poesi och performance.

Som länskonsthall har Havremagasinet ett uttryckligt regionalt uppdrag. Verksamheten ska nå en bred publik i Norrbotten genom projekt, samarbeten och publika aktiviteter.

Vägar framåt:

- fortsätta att förmedla och tillgängliggöra bildkonst för fler.
- vidareutveckla pedagogiska metoder och stärka arbetet med barn och unga.
- utveckla rollen som mötesplats och skapa ökad delaktighet och tillgänglighet för fler målgrupper.

Aktörer i Norrbotten inom området

Havremagasinet*

Konstkonsulent*

Konstmuseet i Norr* - Kin museum för samtidskonst

Resurscentrum för konst*

Regionkonsten

Galleri Syster/ Galleri Lillasyster

Institutet

Konsthall Tornedalen

Konstfrämjandet Norrbotten

Konstnärer i Norrbotten

Konstnärernas kollektivverkstad

Konstnärscentrum Nord

Luleå konsthall

Luleåbiennalen

Moskosel Creative Lab

Sveriges konstföreningar och konstgillen

Konsthallar/museum

Kulturskolor

Estetiska gymnasieprogram

Folkhögskolor och studieförbund

Professionella kulturskapare

Fria aktörer

Föreningar

Nätverk

**Ingår i kultursamverkansmodellen*

Film – filmkulturell verksamhet och pedagogik (filmkulturell verksamhet)

Film är en stark och viktig kulturform. Den ger upplevelser, väcker känslor och skapar förståelse. Samtidigt är film ett verktyg för att tolka, berätta och påverka. Filmkulturell verksamhet rymmer många delar. Den omfattar både visning och spridning av film och pedagogiskt arbete med film. Genom sådana insatser får barn, unga och vuxna möjlighet att både ta del av och själva skapa film.

Film stärker också förmågan att förstå och kritiskt granska visuella berättelser. Den inspirerar både nya röster och framtidens filmberättare.

I Norrbotten finns biografer i alla länets kommuner. Det ger goda förutsättningar för att nå publik i hela länet och för att integrera film i både utbildning och kulturliv. Filmfestivaler spelar en viktig roll i denna infrastruktur. De fungerar som mötesplatser, breddar filmutbudet och synliggör film som konst- och berättarform. Arctic Light Filmfestival i Kiruna är ett exempel. Med sitt nationella och internationella perspektiv stärker festivalen både kulturell mångfald och regional attraktionskraft.

Genom utbildning i film får barn, unga och vuxna verktyg att förstå och använda ett medielandskap där rörlig bild dominerar. Filmpedagogik bidrar till att film inte enbart konsumeras utan aktivt används. Film kan användas för att utveckla kreativitet, kritiskt tänkande och demokratisk delaktighet. I detta sammanhang är medie- och informationskunnighet (MIK) centralt. Genom filmpedagogik kan MIK omsättas i praktiken. Det bidrar till ökad förståelse för hur berättelser, perspektiv och avsändare samspelar i rörlig bild.

Filmpool Nord

Filmpool Nord är Norrbottens regionala filmbolag. Det har i uppdrag att stärka och utveckla film och rörlig bild i länet ur ett filmkulturellt, pedagogiskt och konstnärligt perspektiv. Verksamheten fungerar som ett resurs- och kompetensstöd, med särskilt fokus på barn, unga, pedagoger och filmaktiva. Filmpool Nords arbete omfattar stöd till filmkulturella insatser, samordning av filmvisningar och spridning samt filmpedagogiskt arbete. Arbetet ger barn, unga och vuxna verktyg att möta, förstå, analysera och själva skapa film.

Ett centralt verktyg i Filmpool Nords filmpedagogiska arbete är Filmriket. Det är en nationell webbplats med fokus på film och skola. Filmriket ska göra det enkelt för pedagoger och elever att arbeta med film i undervisningen. Plattformens syfte är att främja möjligheten för alla i Sverige att se, skapa och samtala om film oavsett bakgrund eller förutsättningar. Plattformen ska också stärka den demokratiska rättigheten att lära sig filmens språk. Filmpool Nord arbetar aktivt med MIK genom fortbildningar och konferenser för lärare. Genom Filmriket erbjuds filmpaket, handledningar och digitala resurser.

Som en förlängning av det filmpedagogiska uppdraget arbetar Filmpool Nord långsiktigt med talangutveckling. Genom handledning, teknikstöd, filmkollo, feriefilm och kurser skapas tidiga möjligheter för unga att utveckla sitt filmskapande.

Filmpool Nord ägs av Region Norrbotten, som är största ägare, samt tretton av Norrbottens kommuner. Det kommunala ägandet speglar bolagets uppdrag att verka för hela länets utveckling och att stärka filmens roll som en del av kulturlivet.

Vägar framåt:

- verka för fortsatt långsiktig och relevant utveckling av den nationella plattformen Filmriket genom ett kontinuerligt förnyat filmpedagogiskt innehåll.
- öka tillgången till film som produceras i länet genom visning och spridning i både digitala och fysiska sammanhang, på regional och nationell nivå, samt genom användning inom utbildning och filmpedagogiska verksamheter.
- stärka förutsättningarna för en hållbar och levande norrbottnisk filmsektor, genom ett strukturerat arbete med talangutveckling inom den filmkulturella verksamheten.
- stärka medie- och informationskunnigheten så att barn, unga och vuxna ges verktyg att kritiskt förstå, analysera och själva skapa film i ett medierikt samhälle.

Aktörer i Norrbotten inom området

Filmpool Nord*

Skolor

Kulturskolor

Folkhögskolor och studieförbund

Professionella kulturskapare

Fria aktörer

Föreningar

**Ingår i kultursamverkansmodellen*

Museum och kulturmiljö (museiverksamhet)

Kulturarv omfattar både materiella och immateriella uttryck. Det kan vara traditioner, språk, konst, historiska lämningar, samlingar och kulturmiljöer. Museer spelar en central roll i detta arbete. De samlar in, bevarar och tillgängliggör kunskap om historia, samhälle, natur och konst. Kulturmiljöer synliggör människors liv och verksamhet över tid. De är viktiga för ett långsiktigt samhällsbyggande.

Museum

I Norrbotten är museerna en central del av länets kultur- och kunskapsinfrastruktur. Genom samlingar, forskning och publika verksamheter bidrar de till att tolka och lyfta fram länets historia, samtid och samhällsförändringar.

I länet finns flera museer och utställningsaktörer med olika uppdrag och inriktningar. Tillsammans bidrar de till ett brett museiutbud.

Länsmuseet Norrbottens museum är en regional kunskaps- och samordningsnod. Åtte – Svenskt fjäll- och samemuseum är huvudmuseum för den samiska kulturen i Sverige.

Försvarsmuseum Boden förmedlar Sveriges militärhistoriska arv. Silvermuseet i Arjeplog bedriver forskning kring kulturarv, landskapsnyttjande och naturresurser i nordliga miljöer.

Gällivare kulturmuseum och Piteå museum är kulturhistoriska museer med fokus på lokal historia och samhällsutveckling. Tornedalens museum är ett samarbete mellan Haparanda och Torneå och speglar Tornedalens historia och kultur. Friluftsmuseet Hägnan i Luleå är ett friluftsmuseum med fokus på Norrbottens kustbygd.

Utöver dessa finns ett stort antal mindre museer som drivs av föreningar, hembygdsrörelse och privata initiativ. Dessa verksamheter spelar en viktig roll i dokumentationen av lokal historia och kulturarv.

Museiverksamheterna i Norrbotten står inför utmaningar kopplade till förvaltningen av samlingarna och förvaring av föremål. Museibyggnader och utställningsmiljöer behöver utvecklas. En viktig fråga är att stärka tillgängligheten till Norrbottens kulturarv.

Digitalisering av samlingar och utveckling av digitala verktyg skapar nya möjligheter att nå fler.

Nationella minoriteter och urfolk utgör en betydelsefull del av Norrbottens kulturarv.

Arbetet med att synliggöra dessa perspektiv och öka kunskapen om dem är därför en viktig del av museernas fortsatta utveckling.

Norrbottens museum

Norrbottens museum har ett regionalt uppdrag att långsiktigt stärka kunskap och förståelse för länets utveckling i mötet mellan historia, samtid och framtid. Genom samlingsförvaltning, forskning och kunskapsförmedling bidrar museet med perspektiv på frågor som rör landskap, resurser, identitet och samhällsomställning.

Samtidsdokumentation är en viktig del av verksamheten. Den omfattar bland annat förändringar kopplade till industriell utveckling, energisystem och livsvillkor i länet.

Museet har publik verksamhet och ansvarar för samlingarna i Luleå. Samtidigt är museet verksamt i hela länet genom vandringsutställningar, kunskapsstöd och olika program. Arbetet sker i samverkan med kommuner, museer och andra aktörer på regional och nationell nivå.

Vägar framåt:

- hitta långsiktigt hållbara lösningar för utveckling och användning av lokaler för föremål, samlingar och publik verksamhet.
- arbeta för att bredda deltagandet och nå sällanbesökare som idag inte besöker museer på grund av strukturella, sociala eller geografiska hinder.
- genom digitalisering och konvertering av analogt material till digitalt tillgängliggöra Norrbottens museums samlingar för forskare och allmänhet.
- fortsätta utveckla forskningssamarbeten för att stärka Norrbottens museums roll som kunskapsinstitution.
- öka samverkan och samarbeten med andra aktörer och parter i nätverk och forskningsprojekt.

Aktörer i Norrbotten inom området

Norrbottens museum*

Åjtte – Svenskt fjäll- och samemuseum

Friluftsmuseet Hägnan

Försvarsmuseum Boden

Gällivare kulturmuseum

Piteå museum

Silvermuseet

Tornedalens museum

Bygdemuseer

Ideella museum

Privata museum

**Ingår i kultursamverkansmodellen*

Kulturmiljö

Kulturmiljöområdet handlar om att bevara, använda och utveckla kulturmiljöer på lång sikt. Med kulturmiljöer menas miljöer som människor har format. Det kan vara byggnader, fornlämningar, landskap och hela bygder. Kulturmiljöer rymmer både materiella och immateriella värden. Det kan handla om bebyggelse, ortnamn, berättelser och traditioner. Tillsammans bidrar de till kunskap, delaktighet och identitet i ett hållbart samhälle.

Det regionala arbetet utgår från de nationella kulturmiljömålen. Målen lyfter kulturmiljöer som en gemensam angelägenhet och en resurs i samhällsplaneringen. Kulturmiljöer

påverkar hur våra livsmiljöer utformas. Arkitektur, form, design, konst och kulturmiljö samverkar i det byggda samhället.

I Norrbotten finns tre av Sveriges femton världsarv: Laponia, Struves meridianbåge och Gammelstads kyrkstad. Regionen har också ett rikt immateriellt kulturarv. Ett exempel är Tornedalens håvfisketradition. Sverige och Finland har gemensamt nominerat den till Unescos lista över mänsklighetens immateriella kulturarv.

Kulturmiljöerna i Norrbotten påverkas av stora samhällsförändringar. Nya industrier, gruvor, elnät och infrastruktur ökar trycket på miljöerna. Det kan leda till målkonflikter mellan olika intressen. För att minska negativa effekter behöver kulturhistoriska värden identifieras tidigt. De behöver också tas med i planering och byggprocesser.

Arbetet med gestaltad livsmiljö hänger nära ihop med kulturmiljöområdet. När kunskap om kulturmiljö används tidigt skapas mer hållbara och trygga miljöer. Det ger bättre planering som tar hänsyn till platsers identitet och historia. Det gäller både i städer och i mindre samhällen. Ett tidigt samarbete gör det lättare att hantera målkonflikter. Det bidrar också till att se kulturmiljöer som en resurs i utvecklingen.

Klimatförändringar skapar nya utmaningar. Ökad fukt kan skada äldre byggnader. Förändringarna påverkar också fjäll, vattenmiljöer och odlingslandskap. Arbetet med kulturmiljö bygger därför på samverkan. Länsstyrelsen ansvarar för statens arbete. Norrbottens museum bidrar med kunskap och förmedling. Kommunerna ansvarar för planering och lokal förvaltning. Även civilsamhället är viktigt. De bidrar till att vårda och levandegöra kulturmiljöer i hela länet.

Kulturmiljö vid Norrbottens museum

Norrbottens museum arbetar med uppdrag inom arkeologi och bebyggelseantikvariska frågor. Verksamheten är en viktig del av det praktiska kulturmiljöarbetet.

Museet har en regional roll inom kulturmiljöområdet. Det arbetar med att bygga upp, dokumentera och sprida kunskap. Arbetet sker i samarbete med kommuner, Länsstyrelsen, civilsamhället och andra aktörer på lokal, regional och nationell nivå.

Museet samarbetar också med historieämnet vid Luleå tekniska universitet. Inom detta samarbete deltar museet i projekt och kunskapsutbyten.

Kunskapen om kulturmiljö tas tillvara i museets utställningar och publika program. Den sprids också genom olika kanaler, till exempel kulturmiljöbloggen. På så sätt bidrar museet till ökad kunskap, bättre tillgänglighet och större förståelse för Norrbottens kulturarv i hela länet.

Vägar framåt:

- stärka samverkan mellan kulturmiljöaktörer och civilsamhälle, för att skapa ökad kulturmiljönytta och förbättra förutsättningarna för lokal förvaltning, användning och tillgängliggörande av kulturmiljöer.
- stärka museernas roll som kunskaps- och stödresurs i kulturmiljöarbetet, särskilt gällande rådgivning, dokumentation, byggnadsantikvariska insatser.
- främja kunskapsunderlag, dialog och samordning mellan berörda aktörer för att synliggöra påverkan på kulturmiljöer och kulturarv i samband med samhällsomvandling och klimatpåverkan.
- öka användningen av digital teknik för att dokumentera, analysera och göra kulturmiljöer mer tillgängliga.

Aktörer i Norrbotten inom området

Norrbottens museum*

Länsstyrelsen i Norrbotten

Åjtte – Svenskt fjäll- och samemuseum

Friluftsmuseet Hägnan

Gammelstads kyrkstad

Gällivare kulturmuseum

Laponia

Piteå museum

Struves meridianbåge

Silvermuseet

Hembygdsmuseer

Företag

Kommuner

Professionella kulturskapare

Föreningar

**Ingår i kultursamverkansmodellen*

Scenkonst (professionell teater-, dans- och musikverksamhet)

Scenkonst omfattar dans, musik och teater samt konstformer som blandar olika genrer, till exempel performance och samtida cirkus. Det som förenar dessa uttryck är att de framförs direkt inför en publik. I Norrbotten finns många aktörer som tillsammans utgör ekosystemet för scenkonsten i Norrbotten. Hit hör institutioner, branschorganisationer, arrangörsföreningar och professionella kulturskapare och grupper.

Scenkonsten är en viktig arena för öppna samtal. Den ger utrymme för att undersöka, underhålla, kritisera och ifrågasätta.

Dans

Dansen i Norrbotten kännetecknas av engagemang och konstnärlig aktivitet. Nya verksamheter och aktörer har etablerats, vilket har breddat fältet och stärkt den konstnärliga utvecklingen. I Norrbotten verkar professionella dansare, koreografer, kompanier och organisationer. Tillsammans producerar, förmedlar och utvecklar de danskonst i länet. Även det samiska perspektivet inom dans- och scenkonst har stärkts och fortsätter att utvecklas.

Dans i Nord, Norrbottens institution för professionell danskonst, arbetar för att stärka den regionala dansinfrastrukturen med ett varierat och högkvalitativt dansutbud, med särskilt fokus på barn och unga. Danskonsumenten arbetar för att stärka och utveckla dansområdet i Norrbotten. Särskilt fokus ligger på samverkan, kompetensutveckling och att främja barns, ungas och professionellas möjligheter att möta och utöva dans. Danscentrum Norr skapar långsiktiga förutsättningar för professionella dansare och koreografer att bo och verka i länet. Det sker genom kontinuerlig träning, residens, kompetensutveckling och workshops. Ofta i samverkan med andra dansaktörer. Dansinitiativet i Luleå är ett produktionshus och en scen för dans och samtida cirkus. Verksamheten bedriver kompani-, scen- och dansutvecklingsarbete med ambitionen att utveckla den rörelsebaserade scenkonsten i norra Sverige. Dansinitiativet producerar egna turnerande verk, presenterar gästspel samt möjliggör residens och samproduktioner. Det är också en strategiskt viktig nod för cirkus i norra Norden. Jillat – Samiskt danscenter är ett produktionshus för frilansande konstnärer och erbjuder ett tryggt utrymme för skapande, med särskilt fokus på dansare från Sápmi och andra urfolk. Northern Sustainable Futures och Moskosel Creative Lab utgör tillsammans en mötesplats, innovationsmiljö och arbetsplats för dansare och koreografer samt en viktig del av länets infrastruktur för konstnärsresidens.

Det fria dansfältet är en central del av danskonsten i Norrbotten. Det omfattar koreografer, dansare och verksamheter som inte är knutna till institutioner. Dansföreningarna i Norrbotten erbjuder en viktig plattform för länets dansintresserade invånare. Genom sina verksamheter skapar de mötesplatser och gemenskap för människor i alla åldrar.

Ungas dansutövande utgör en viktig del av den växande danskulturen. Majoriteten av länets barn och unga ges möjlighet att möta och utöva dans genom kulturskolornas och studieförbundens verksamheter. Dans i skolan erbjuds i ett antal kommuner där barn och unga möter dansen som en del i sin skolgång.

I Norrbotten finns idag två dansinriktningar på grundskole- och gymnasienivå. Det finns också viss utbildning inom folkhögskola och på universitetsnivå, genom kurser och

uppdragsutbildning inom danspedagogik. Återväxten och utbildningsmöjligheterna inom dans är svaga. De behöver stärkas genom insatser, samverkan och synliggörande kopplat till utbildning och kompetensutveckling. Dansens infrastruktur i regionen omfattar både professionell konst och eget utövande. Barn och unga deltar genom dansföreningar och kulturskolor. Tillsammans skapar dessa aktörer möjligheter till delaktighet och återväxt. Samtidigt finns utmaningar. Verksamheten är ojämnt fördelad i länet. Tillgången till utbildade danspedagoger är begränsad.

De långa avstånden i länet, få arbetsgivare samt svaga strukturer för produktion och turné gör det svårt för professionella dansutövare att bo och arbeta i Norrbotten. Enligt Dansplan Norrbotten 2026–2030 behöver fria dansutövare i länet fortsatt stöd. Det gäller särskilt stöd för att skapa föreställningar, kunna turnera och få mer hållbara arbetsvillkor. För att göra dansen mer tillgänglig i hela länet behövs bättre samordning och samverkan mellan institutioner, fria aktörer och kommuner.

Dans i Nord

Dans i Nord är Norrbottens institution för professionell danskonst. Deras uppdrag är att stärka den regionala infrastrukturen för dans och öka tillgången till ett kvalitativt och varierat dansutbud i hela länet. Verksamheten omfattar både gästspel och regionalt producerad danskonst. Särskilt fokus ligger på barn och unga. Syftet är att skapa hållbara förutsättningar för dansare och koreografer att bo och verka i Norrbotten.

Verksamheten bedrivs inom tre områden: Se dans, Unga Dans i Nord och projektet Resurscentrum för dans Norrbotten. Inom Se dans presenteras nationella och internationella gästspel samt regionala turnéer. Dit hör Moving Norrbotten, som når hela länet med föreställningar för både skola och offentlighet. Genom dansabonnemang har kontinuitet i föreställningsverksamheten skapats i både Luleå och Piteå.

Unga Dans i Nord har ett tydligt fokus på barn och unga och omfattar produktioner som förmedlas via den regionala bokningsportalen Kulturbroen. Genom turnéstöd skapas likvärdiga förutsättningar för arrangörer i hela länet.

Projektet Resurscentrum för dans Norrbotten prövar möjligheten att skapa ett regionalt resurscentrum med koppling till Dans i Nords danssalar i Piteå. Ett resurscentrum kan ge bättre stöd till dansområdet. Det kan erbjuda residens, kompetensutveckling och fler samarbeten. Det kan också stärka det professionella dansfältet i regionen. Projektets mål är att utveckla arbetet vidare mot mer långsiktiga lösningar för verksamheten.

Vägar framåt:

- främja förutsättningarna för professionella danskonstnärer att verka i Norrbotten.

- säkerställa tillgång till dans i hela regionen genom turnéer, gästspel samt egenproducerad samt samproducerad danskonst.
- utveckla infrastrukturen för dans genom samverkan mellan kommuner, institutioner och fria aktörer.
- stärka barn och ungas tillgång till danskonst.
- i samverkan med regionala dansaktörer undersöka former för ett regionalt resurscentrum för dans med koppling till danssalarna i Piteå.

Danskonsulent

Danskonsulenten ingår i Region Norrbottens kulturfrämjande verksamhet. Uppdraget är att strategiskt och operativt arbeta för att stärka, främja och utveckla dansområdet i länet. Danskonsulenten tar initiativ till och samverkar i olika projekt. Den är ofta en länk mellan dansfältet och olika aktörer som skola, föreningar och kommuner. Arbetet har fokus på att främja barn och ungas möjlighet att möta och utöva dans. En annan viktig uppgift är att stödja regionens professionellt verksamma danskonstnärer, koreografer och danspedagoger. Danskonsulenten förmedlar kontakter, arbetsuppdrag, utlyser residens och arrangerar kompetenshöjande insatser för både professionella och arrangörer. I samverkan med kommuner och kulturskolor sker Dans för hälsa som är en metod för att främja psykisk hälsa bland unga.

Vägar framåt:

- stärka förutsättningarna för professionella dansaktörer att bo och verka i regionen.
- främja kompetensförsörjning och återväxt inom dansområdet genom riktade satsningar, samarbeten och kunskapshöjande insatser.
- öka barn och ungas tillgång till dans genom fler tillfällen till eget utövande och fler möten med professionell dans.
- fortsätta utveckla Kultur på recept i Norrbotten.

Aktörer i Norrbotten inom området

Dans i Nord*

Danskonsulent*

Danscentrum Norr

Dansinitiativet

Moskosel Creative Lab

Riksteatern Norrbotten*

NMD – Norrlands nätverk för Musikteater och Dans*

Kulturskolor

Dansprofilering grundskola

Estetiska gymnasieprogram

Musikhögskolan, Luleå tekniska universitet

Folkhögskolor och studieförbund

Professionella kulturskapare

Fria aktörer

Fria grupper

Föreningar

**Ingår i kultursamverkansmodellen*

Musik

Musikområdet i Norrbotten är omfattande och präglas av ett brett utbud. Professionella musiker, frilansare och engagerade utövare på olika nivåer verkar sida vid sida. Länet har en stark infrastruktur som omfattar länsmusikinstitution, utbildningar på flera nivåer och ett utvecklingsbolag för populärmusik. Det finns även många musiker och ensembler inom olika genrer. Grunden i musiklivet utgörs av kulturskolor i alla kommuner, musikestetiska program vid två gymnasieskolor, musikkurser vid tre folkhögskolor samt kandidat- och masterutbildningar vid Luleå tekniska universitet.

Länsmusikinstitutionen Norrbottensmusiken har en viktig roll i att producera, utveckla och sprida professionell scenkonst för barn, unga och vuxna. Arbetet sker i nära samverkan med länets alla kommuner. Parallellt verkar utvecklingsbolaget BD Pop AB med fokus på talangutveckling och kommersiellt stöd till regionala artister och musikproduktion. Målet är att stärka den norrbottniska populärkulturen.

Körverksamheten är stark både lokalt och regionalt och är en bärande del av den ideella musikstrukturen, särskilt inom kyrkorna. Orkesterföreningar finns i Luleå och Boden, och på flera orter bidrar lokala storband till ett breddat musikaliskt utbud och ett levande amatörmusikliv.

Inom scenisk musik erbjuds opera och kammaropera genom Piteå kammaropera samt genom samverkan inom Norrlands nätverk för musikteater och dans, NMD. I detta ingår även gästspel av Norrlandsoperan. Tillsammans bildar dessa aktörer ett ekosystem där institutioner och fria aktörer samverkar för att göra scenisk musik tillgängligt i hela länet.

Samtidigt står musiklivet inför flera strukturella utmaningar. I dialoger med sektorn uttrycks en tydlig oro för musiklivets långsiktiga hållbarhet. En av de största utmaningarna är bristen på arrangörer, vilket blir ett hinder för utveckling. Det drabbar särskilt yrkesverksamma musiker i mellanskiktet. De är beroende av återkommande framträdanden och effektiva strukturer för produktion och spridning. För att möjliggöra fler turnéer i vårt län, med stora avstånd mellan orterna, efterfrågas ett mer flexibelt och bättre anpassat turnéstöd.

Även långsiktiga satsningar på barn och unga efterfrågas, som en grund för återväxt och delaktighet. Kompetensutveckling inom musikproduktion är ett strategiskt fokus. Det är lika viktigt att främja återväxten av traditionella instrument som att möta den växande digitala

efterfrågan på musikskapande. Digitala verktyg och hemmabaserade produktionsmiljöer blir allt vanligare. Samtidigt riskerar traditionella bandmiljöer att minska när replokaler försvinner i flera kommuner.

Sammantaget visar bilden ett engagerat och levande musikliv. Det finns stor konstnärlig kraft i regionen. För att utvecklas vidare behövs bättre förutsättningar. Infrastruktur behöver stärkas. Stödinsatser behöver samordnas. Det krävs också långsiktiga strategier för produktion, arrangörskap och kompetensförsörjning.

Norrbottensmusiken

Norrbottensmusiken är en verksamhet inom Region Norrbotten. Uppdraget är att utveckla, producera och sprida professionell musikverksamhet i hela länet. Arbetet bygger på samverkan på lokal, regional, nationell och internationell nivå. Verksamheten erbjuder scenkonst av hög konstnärlig kvalitet med en bred repertoar för barn, unga och vuxna. Norrbottensmusiken omfattar Norrbotten Big Band, Norrbotten World, Norrbottens Kammarorkester, Piteå Kammaropera, Körcentrum Nord samt Unga Norrbottensmusiken. Genom Unga Norrbottensmusiken samlas allt arbete som riktar sig till barn och unga, från förskola till gymnasium. Skolproduktioner genomförs i samverkan med länets 14 kommuner. Varje år når de ett stort antal barn och unga. Satsningar på ungt arrangörskap sker genom KulturCrew och Showcase, där lokala artister och grupper tas in till programutbudet för barn och unga. Inom Unga Norrbottensmusiken ingår också ungdomsensemblerna Arctic Youth Jazz Orchestra (AYJO), Norrbottens Ungdomssymfoniker (NUS) och vokalsembeln Arctic Light. Tillsammans når verksamheterna årligen närmare 28 000 barn och unga.

Norrbottensmusiken är den största arbetsgivaren inom musikområdet i länet. Varje år kontrakterar institutionen över 500 frilansande musiker. Verksamheten omfattar både konserter och workshops och når närmare 35 000 vuxna publikdeltagare per år. Samverkan sker med kommuner, fria kulturaktörer samt utbildningsinstitutioner som Musikhögskolan i Piteå och Framnäs folkhögskola. Det bidrar till kompetensförsörjning och konstnärlig utveckling i hela regionen.

Hos Norrbottensmusiken är även den regionala samordningen av kulturskolorna placerad. Samordnaren verkar över alla kulturområden och har till uppgift att stödja, samordna och utveckla kulturskolornas verksamhet i länet.

Vägar framåt:

- genom stöd, samverkan och dialog stärka musikområdets långsiktiga utveckling och hållbarhet i hela Norrbotten.
- stärka återväxten inom musikområdet genom att arbeta för en sammanhållen kedja, från barn och unga till professionellt yrkesliv.

- stärka arbetet med nationella minoriteters och urfolket samers musik genom att utveckla långsiktiga och förutsättningsskapande insatser. Särskilt fokus läggs på barn och unga.
- stärka musikens roll som samhällsbyggande kraft i den norra delen av Norden. Det ska ske genom att skapa permanenta nordiska strukturer för samproduktion och bygga kapacitet hos lokala arrangörer och musiker.
- arbeta för en ny projektperiod inom Nova K med fortsatt utveckling och implementering av arbetssätt, digitala lösningar och samverkansmodeller. Målet är att stärka en likvärdig och tillgänglig kulturskoleverksamhet i hela länet oavsett geografiska avstånd.

NMD - Norrlands nätverk för musikteater och dans

NMD – Norrlands nätverk för musikteater och dans – är en organisation som främjar kulturutbyte i de fyra nordligaste länen. Verksamheten ägs gemensamt av Region Norrbotten, Region Västerbotten, Region Jämtland Härjedalen och Region Västernorrland. Det är också en del av samarbetet Kultur i Norr.

Nätverket omfattar en konstnärlig aktör från varje region: Piteå Kammaropera, Norrlandsoperan, Estrad Norr och Norrdans. Målet är att göra musikteater, opera och dans av hög kvalitet tillgänglig för publik i länen. Det sker genom att nätverket varje år ger turnébidrag till institutioner och ensembler som ingår i samarbetet.

NMD finansieras genom kultursamverkansmodellen och genom bidrag från de fyra regionerna. Verksamheten omfattar turnéer från Sundsvall till Kiruna och leds av en verksamhetsledare.

Vägar framåt:

- medverka till att alla invånare i de berörda kommunerna i de fyra nordligaste länen får möjlighet att uppleva opera, musikteater och dans genom turnéstöd.
- ta initiativ till åtgärder som ökar tillgängligheten, bland annat genom öronmärkta medel för syntolkning och publikbussar till och från spelorter.
- utveckla samarbetet mellan ensemblerna inom NMD och regelbundet samordna med konstnärliga ledare, kulturchefer och andra berörda om turnéläggning, målgrupper och arrangörsfrågor.
- bidra till att stärka och utveckla kultursamarbeten i norra Sverige, både konstnärligt och kulturpolitiskt.

Aktörer i Norrbotten inom området

Norrbottensmusiken*

BD Pop

NMD – Norrlands nätverk för musikteater och dans*

Arrangörer

Kyrkor

Kulturskolor

Musikhögskolan, Luleå tekniska universitet

Estetiska gymnasieprogram

Folkhögskolor och studieförbund

Professionella kulturskapare

Fria aktörer

Fria grupper

Föreningar

**Ingår i kultursamverkansmodellen*

Teater

Teaterområdet i Norrbotten präglas av stor geografisk spridning samt språklig och kulturell mångfald. I länet verkar flera professionella aktörer med olika uppdrag och målgrupper.

Tillsammans bidrar professionella institutioner, fria grupper, arrangörer och amatörverksamhet till ett teaterutbud som når publik i hela länet.

Norrbottensteatern är länets regionala teaterinstitution. De har i uppdrag att producera och göra professionell scenkonst tillgänglig för barn, unga och vuxna i hela Norrbotten.

Giron Sámi Teáhter och Tornedalsteatern spelar en viktig roll i utvecklingen av samisk respektive tornedalsk scenkonst, där samiska språk och meänkieli är bärande uttryck.

Genom turnerande verksamhet når scenkonsten publik i både stad och glesbygd.

Barn och unga möter teater genom kulturskolor, föreningsliv, skolor och gymnasiala teaterutbildningar. Initiativ som Ung Scen Norr och Riksteatern Norrbottens LÄNK-projekt bidrar till att stärka ungas möjligheter att möta och själva utöva scenkonst.

Fria grupper, exempelvis Lule Stassteater, bidrar till variation och konstnärlig förnyelse, inte minst genom produktioner för barn och unga.

Tillgången till teater i hela Norrbotten är i stor utsträckning beroende av fungerande led av arrangörer. Lokala riksteaterföreningar och andra arrangörer gör det möjligt att nå publiken i länets kommuner med regional och nationell scenkonst.

Samtidigt står teaterområdet inför flera utmaningar. Arrangörerna blir allt äldre och det är svårt att rekrytera nya. Höga kostnader för turné och teknik, samt brist på lämpliga lokaler, påverkar möjligheterna att arrangera föreställningar. Minskade medel till arrangörer och små inköpsbudgetar i kommunerna begränsar både möjligheter till föreställningar och arbetet med att nå publik. De fria teateraktörerna står utanför kultursamverkansmodellen, vilket kan påverka deras ekonomiska villkor och möjligheter till långsiktig verksamhet.

Giron Sámi Teáhter är en viktig arena för samisk scenkonst och producerar föreställningar för samer i alla åldrar. Repertoaren präglas av språklig mångfald och ges på både samiska språk och svenska. Föreställningarna turnerar i hela Sápmi och i övriga Norden. För att långsiktigt stärka den samiska scenkonsten finns ett behov av att utveckla teaterns roll och förutsättningar i Sverige.

Tornedalsteatern skapar och sprider scenkonst där meänkieli är bärande språk och uttryck. Verksamheten genomförs i nära samverkan med teaterns medlemskommuner. Den omfattar både professionella produktioner och verksamhet där publiken är med och skapar innehållet. Teatern arbetar för att stärka och synliggöra meänkieli samt tornedalingars, kväners och lantalaisets kultur och historia. Tornedalsteatern ser sig själv som nationalscen för den nationella minoriteten.

Magasin fem, som ligger i anslutning till Norrbottensteatern i Luleå, skulle kunna utvecklas till ett regionalt centrum för barn- och ungdomsteater. Syftet är att skapa bättre förutsättningar för produktion, samverkan och utveckling. Initiativet bygger på ett samarbete mellan Lule Stassteater, Ung Scen Norr, Norrbottensteatern och Teaterhögskolan vid Luleå tekniska universitet. Satsningen förutsätter även samverkan mellan Luleå kommun, Region Norrbotten och andra berörda aktörer. En sådan satsning skulle kunna stärka infrastrukturen för scenkonst för barn och unga och bidra till en långsiktigt hållbar utveckling av teaterområdet i länet.

Norrbottensteatern

Norrbottensteatern grundades 1967 som Sveriges första länsteater. Den är idag en självklar del av länets kulturliv. Teatern bedriver professionell teaterverksamhet i Norrbotten och erbjuder scenkonst av hög kvalitet för barn, unga och vuxna. Genom föreställningar i Luleå och på turné når verksamheten publik i hela länet. Barn och unga är en tydlig prioritet i det konstnärliga och pedagogiska uppdraget. Norrbottensteatern samarbetar med kommuner, skolor, föreningar, institutioner, det fria scenkonstlivet och amatörteatern, samt med Teaterhögskolan i Luleå. Teatern bidrar till att stärka det professionella scenkonstlivet i länet genom samproduktioner, nätverk och samarbete kring gemensamma resurser. Arbetet gör också fler aktörers verksamhet synlig, bland annat genom digitala kanaler. En viktig utgångspunkt är att vara tillgänglig för fler. Genom turnéer, sommarsteater och flexibla sätt att spela når teatern publik på fler platser och i fler sammanhang i hela Norrbotten. Norrbottensteatern vill också utveckla fler nationella och internationella samarbeten.

Ung Scen Norr är teaterns särskilda satsning på barn och unga. Verksamheten skapar professionell scenkonst och arbetar med olika former av medverkan. I linje med tidigare satsningar ska Ung Scen Norr utveckla, förvalta och bedriva teatergruppsverksamhet för barn. Arbetet sker både i Magasin 5 och på andra platser i Norrbotten. Norrbottensteaterns

medverkan i arbetet med Magasin 5 förutsätter att satsningen ryms inom teaterns uppdrag, ekonomi och nuvarande organisation.

Vägar framåt:

- förnya och utveckla ett scenkonstutbud med hög kvalitet för hela Norrbotten.
- undersöka samarbete med andra konstområden för att utveckla teaterkonsten.
- vara en öppen arena för samtal som på olika sätt undersöker, underhåller, kritiserar och ifrågasätter.
- stärka samarbete mellan regioner samt internationellt samarbete för att utveckla och bredda teaterkonsten.
- fortsatt utveckla Ung Scen Norr som en mötesplats för ung scenkonst i Norrbotten genom att utmana, synliggöra och involvera unga.
- stötta arbetet med att utveckla Magasin 5 till ett regionalt centrum för barn- och ungdomsteater.

Riksteatern Norrbotten

Riksteatern Norrbotten är en ideell organisation med ett regionalt uppdrag. Målet är att ge scenkonsten större räckvidd i länet. De vill bygga hållbara strukturer och stärka arrangörskapet. Arbetet bygger på samverkan mellan lokal, regional och nationell nivå. Det sker i nära dialog med andra aktörer inom scenkonst.

Riksteatern Norrbotten arbetar nära de lokala riksteaterföreningarna. Organisationen stärker arrangörernas arbete genom samtal, kunskapsdelning och gemensamma aktiviteter. I länet finns fjorton medlemsföreningar som arbetar för att sprida teater, dans, musik, cirkus och annan scenkonst. Särskild vikt läggs vid scenkonst för barn och unga samt utvecklingen av dans och nutida cirkus. Riksteaterns teaterkonsulent ansvarar för att fördela arrangörs- och turnéstöd. Genom samarbetet Riksteatern Norra, mellan riksteaterkonsulenter i Norrbotten, Västerbotten, Jämtland/Härjedalen och Västernorrland, utvecklas gemensamt utbud och turnéstrukturer.

Vägar framåt:

- arbeta för tillgång till scenkonst för barn och unga genom utbud, turnéer och samverkan mellan aktörer.
- långsiktigt stärka egna lokalföreningar i hela länet så att professionell scenkonst når publik på både mindre och större orter.
- främja scenkonstens långsiktiga utveckling i Norrbotten genom insatser för branschutveckling, samverkan och dialog på lokal, regional och nationell nivå.

Aktörer i Norrbotten inom området

Norrbottensteatern *

Riksteatern Norrbotten*

Amatörteaterns riksförbund

Giron Sámi Teáhter

Lule Stassteater

Teater Mila

Tornedalsteatern

Musikteatern

NMD – Norrlands nätverk för Musikteater och Dans*

Teatercentrum

Kulturskolor

Estetiska gymnasieprogram

Folkhögskolor och studieförbund

Teaterhögskolan, Luleå tekniska universitet

Professionella kulturskapare

Fria aktörer

Fria grupper

Föreningar

**Ingår i kultursamverkansmodellen*

Slöjd och form

Slöjd och form är ett kulturområde som bygger på kunskap om material, teknik och skapande. Området rymmer både traditionella hantverkarkunskaper och samtida uttryck inom formgivning och småskalig produktion. I Norrbotten är slöjd och form både en levande tradition och bidrar till gemenskap, kreativ utveckling och ett mer hållbart bruk av resurser.

Slöjd och form har en stark koppling till kulturarv, identitet och social hållbarhet. När tekniker och arbetssätt förs vidare mellan generationer skapas både kontinuitet och en känsla av tillhörighet. Samtidigt är området i ständig utveckling med nya material, uttryck och samhällsbehov. Kunskaper inom slöjd och form rymmer också färdigheter som är betydelsefulla ur ett långsiktigt hållbarhetsperspektiv. Att kunna arbeta med material, förstå verktyg, reparera och återbruka föremål samt ta vara på de resurser man har stärker den praktiska förmågan. Dessa kunskaper bidrar till ökad beredskap hos individer och stärker samhällets gemensamma motståndskraft.

Slöjd- och formområdet i länet rymmer många olika aktörer och sätt att arbeta. Här finns professionella kulturskapare, utbildningar och ett aktivt föreningsliv. Tillsammans bidrar de till att föra vidare kunskap, stärka kompetens och hålla slöjd- och formområdet levande.

Sámi Duodji, Sameslöjdsstiftelsen, arbetar med att främja och utveckla samisk slöjd, duodji. Arbetet sker genom stöd till slöjdare, kvalitetssäkring och genom att göra duodji mer synligt. Sámiij áhpádušguovdásj, Samernas utbildningscentrum, bedriver utbildning i en samisk miljö med fokus på duodji, språk och samisk kultur. Dessa verksamheter bidrar till att föra vidare kunskap och utveckla samiskt hantverk. Förutsättningarna för slöjd och hantverk bland nationella minoriteter och urfolk behöver stärkas genom organiserat stöd, tillgång till rätt kompetens och långsiktig samverkan.

Norrbottnens läns hemslöjdsförbund är en ideell organisation som samlar både yrkesverksamma och ideella slöjdare. Förbundet stärker intresset för slöjd och form genom kunskapsspridning, arrangemang och verksamhet för barn och unga. I Norrbotten erbjuder folkhögskolor och studieförbund eftergymnasiala utbildningar och kortare kurser inom slöjd och hantverk. För många är dessa utbildningar en väg till yrkesverksamhet eller ett fördjupat engagemang för hantverk och kreativt skapande.

Många yrkesverksamma utövare inom slöjd och form i Norrbotten arbetar under utmanande förutsättningar. Långa avstånd och begränsade resurser påverkar möjligheten till försörjning och utveckling. Samtidigt finns en bred och kunnig grupp professionella slöjdare, hantverkare och formgivare i länet. För att stärka området arbetar Region Norrbotten med att utveckla infrastruktur och regionala mötesplatser. Det kan ge bättre förutsättningar för samverkan, kunskapsutbyte och ökad synlighet. Ett permanent slöjd- och formcenter kan fungera som en gemensam plattform för utveckling och samverkan. Samtidigt kan olika former för organisation och ansvar behöva prövas över tid.

Slöjd- och formkonsulent

Konsulentverksamheten inom slöjd och form arbetar strategiskt och praktiskt för att stärka och utveckla slöjd, hantverk och form i Norrbotten. Uppdraget omfattar främjande arbete, kunskapsutveckling och samverkan med aktörer på lokal, regional och nationell nivå. En viktig del av verksamheten är att ge barn och unga fler möjligheter att möta slöjd och form och utveckla den egna skapande förmågan.

Konsulentverksamheten arbetar även för att skapa fler mötesplatser för slöjd och form. Dessutom genomförs insatser som stärker kompetensen hos yrkesverksamma kulturskapare.

Vägar framåt:

- främja förutsättningarna för professionella utövare att utvecklas och verka i hela länet.
- stärka barn och ungas möjligheter att möta och utöva slöjd och form.
- arbeta för att lyfta slöjd- och formområdets bidrag till ett motståndskraftigt samhälle och en hållbar omställning. som en del av den hållbara omställningen och stärkt beredskap.
- verka för verksamheten Slöjd- och formcenters långsiktiga etablering.

Aktörer i Norrbotten inom området:

Slöjdkonsulent*

Norrbottens museum*

Åjtte – Svenskt fjäll och samemuseum

Norrbottens läns Hemslöjdsförbund

Sámi Duodji, Sameslöjdstiftelsen

Svensk Form Norrbotten

Kulturskolan i Jokkmokk

Studieförbund

Sámij áhpadusguovdásj, Samernas utbildningscentrum

Tornedalens folkhögskola

Älvsby folkhögskola

Professionella kulturskapare

Föreningar

**Ingår i kultursamverkansmodellen*

GENOMFÖRANDE

Kulturpolitiken i Norrbotten genomförs i samverkan. Arbetet bedrivs inom befintliga stöd- och finansieringsformer. Kultursamverkansmodellen är en central grund för dialog, prioriteringar och fördelning av resurser.

Samverkan

Utvecklingen av kulturlivet i Norrbotten bygger på samverkan mellan många olika aktörer. Region Norrbotten har ett brett och utvecklat samarbete med kommunerna, regionala kulturverksamheter, civilsamhälle, folkbildning, professionella kulturskapare och statliga aktörer. Ansvar och ledarskap kan variera. Olika aktörer tar en ledande roll vid olika tillfällen beroende på område, behov och förutsättningar.

Sedan 2016 arbetar Region Norrbotten med temaår som ett strategiskt verktyg för att stärka utvecklingen inom prioriterade områden. Temaåren syftar till att samla, synliggöra och utveckla områdena utifrån ett gemensamt fokus. Arbetet sker inom befintliga strukturer och skapar inte nya eller tillfälliga organisationer. Under hela planperioden 2027-2030 är temat Kiruna kulturhuvudstad 2029. Regionen samordnar insatser och avsätter personella resurser för arbetet. Regionala kulturverksamheter och organisationer med verksamhetsbidrag uppmuntras att arbeta med temat.

Region Norrbotten

Region Norrbotten har det regionala kulturpolitiska uppdraget och ansvarar för att leda och samordna den regionala kulturutvecklingen. Regionen tar fram den regionala kulturplanen, för dialog med kulturlivets aktörer och beslutar om regionala kulturstöd.

Regionen är en samlande kraft för utvecklingen av kulturlivet i länet och skapar mötesplatser för dialog, samverkan och kunskapsutbyte. Uppdraget omfattar också att följa upp kulturplanens prioriteringar samt att samordna insatser tillsammans med kommuner, kulturinstitutioner, civilsamhälle och andra aktörer.

Kultur i Norr

Kultur i Norr är ett etablerat samarbete mellan de nordligaste regionerna i Sverige. Regionerna samverkar över länsgränserna kring gemensamma kulturpolitiska frågor och utvecklingsområden. Samarbetet sker både på politisk nivå och tjänstepersonsnivå. I vissa fall samarbetar även kulturinstitutioner.

Inom Kultur i Norr skapas och genomförs mötesplatser, kunskapshöjande insatser och dialoger med olika regionala och nationella aktörer. Ett exempel på samarbete är kommunalförbundet Norrlands Nätverk för musikteater och dans (NMD). Där samarbetar regionerna Jämtland Härjedalen, Norrbotten, Västerbotten och Västernorrland. NMD gör musikteater och dans av hög kvalitet tillgängligt i de fyra regionerna, bland annat genom turnéutbyte.

Genom att fortsätta utveckla samarbetet kan regionerna möta gemensamma utmaningar tillsammans. Det ger bättre möjligheter att använda resurser effektivt. Det bidrar också till att fler får tillgång till kultur i hela norra Sverige. Norrbotten ser därför en särskild styrka i att samverka med övriga regioner i norr utifrån gemensamma satsningar, strukturer och förutsättningar.

Kommunerna

Norrbottens 14 kommuner har en central roll i kulturlivet i länet. De ansvarar för stora delar av den kulturella infrastrukturen. Kommunerna driver och utvecklar verksamheter som bibliotek, kulturskolor, museer, kulturhus och andra mötesplatser för kultur.

Kommunerna har huvudansvaret för den lokala kulturpolitiken. Varje kommun beslutar själv om inriktning, lokala satsningar och prioriteringar. Region Norrbotten kompletterar de kommunala insatserna utifrån ett regionalt perspektiv.

Samverkan mellan regionen och kommunerna är en viktig del i utvecklingen av kulturlivet i Norrbotten. Den sker genom löpande dialog, gemensamma utvecklingsinsatser samt olika nätverk och forum för samarbete.

Genom sin lokala kunskap och nära kontakt med invånarna bidrar kommunerna till att skapa kulturverksamhet som är relevant och tillgänglig i hela länet. Kulturskolorna, som finns i alla kommuner, är en viktig faktor för barn och ungas möjlighet att själva få skapa och använda kulturella uttryck. Norrbottens folkbibliotek och bokbussar främjar läsning och tillgång till litteratur i hela länet.

Civilsamhället och den idéburna sektorn

Civilsamhället, eller den idéburna sektorn, har en lång tradition av att bidra till utvecklingen i Norrbotten. Den ideella kultursektorn skapar och förvaltar mötesplatser, arrangemang och lokalt kulturliv i hela landet, ofta verkar den på platser där institutioner saknas.

Den idéburna sektorn rymmer många olika organisationsformer. Det kan vara sociala företag, kooperativ, religiösa samfund, fackliga organisationer, stiftelser och föreningar. För Norrbottens kulturliv spelar dessa aktörer en avgörande roll. De bidrar till att göra kultur tillgängligt för fler i hela länet.

Folkbildningen

Folkbildningen består av den fria och frivilliga bildningen som bedrivs inom folkhögskolor, studieförbund och folkbibliotekens verksamhet. I Norrbotten finns sju folkhögskolor och åtta studieförbund. De är samlade i Norrbottens Bildningsförbund. Regionen samverkar med förbundet det regionala folkbildningsrådet. En gemensam överenskommelse har tagits fram, som ska synliggöra och stärka folkbildningens roll i det regionala utvecklingsarbetet.

Folkbildningen är en viktig resurs för kulturlivet i länet. Den samspelar både med det professionella kulturlivet och amatörkulturen. Folkhögskolor och studieförbund fungerar både som kulturproducenter och arrangörer. De erbjuder ett brett utbud av kulturprogram och evenemang som ofta är öppna för många. Studieförbundens och folkhögskolornas samlingslokaler, ateljéer, verkstäder och teknik är också viktiga. De bidrar till den kulturella infrastrukturen i länet.

Professionella kulturskapare

Professionella kulturskapare är kärnan i kulturen. De kan vara konstnärer, författare, musiker, scenkonstnärer, filmare eller slöjdare. Kulturskaparna bidrar med konstnärlig utveckling, ofta en kritisk blick, nya perspektiv och kreativa uttryck i samhället.

Region Norrbotten har en löpande dialog med professionella kulturskapare och deras organisationer. Syftet är att förbättra villkoren för konstnärligt skapande och arbete i länet. Genom samverkan med kulturskapare utvecklas nya projekt, produktioner och samarbeten.

Det är viktigt att ersättningar och arvoden följer gällande kollektiv- och ramavtal. I dialogen med professionella kulturskapare ingår även samverkan med nationella organisationer som företräder det fria kulturlivet. För att säkerställa de professionella kulturskaparnas villkor har Region Norrbotten dialog med Konstnärliga och litterära yrkesutövares samarbetsnämnd (KLYS). KLYS företräder Sveriges yrkesverksamma kulturskapare och lyfter upphovsrätt, social trygghet och mångfald i kulturlivet som viktiga frågor att fortsatt arbeta med.

Centrumbildningar

Centrumbildningarna är medlemsorganisationer som samlar och företräder professionella kulturskapare och fria verksamheter inom olika konst- och kulturområden. De utgör en del av den kulturella infrastrukturen. Centrumbildningarna bidrar med kompetensutveckling, förmedling och rådgivning. De arbetar också med branschutveckling och intressepolitiska frågor.

Genom sin roll som länk mellan kulturskapare, arrangörer och offentliga aktörer stärker centrumbildningarna samverkan och kunskapsutbyte. Arbetet sker både på nationell och regional nivå.

Statliga kulturmyndigheter

Statliga myndigheter och institutioner är viktiga samverkansparter i utvecklingen av kulturlivet i Norrbotten. Genom kultursamverkansmodellen fördelar staten medel till regional kulturverksamhet. Fördelningen sker via Statens kulturråd och utgår från den regionala kulturplanen.

Regionen samverkar även med andra statliga aktörer inom kulturområdet. Det är till exempel Sametinget, Riksantikvarieämbetet och andra nationella kulturinstitutioner. Genom dialog och samarbete mellan statlig, regional och lokal nivå stärks förutsättningarna för ett långsiktigt hållbart kulturliv i länet.

Finansiering

Region Norrbotten beviljar olika former av stöd inom kulturområdet. Stöden är viktiga verktyg för att genomföra den regionala kulturpolitiken och arbeta med den regionala kulturplanen. Målet är att bidra till ett kulturliv med både bredd och kvalitet samt att stärka olika kulturella uttryck i länet.

Regionen fördelar både verksamhetsstöd och kulturstöd. I arbetet med stöden får barn och ungas tillgång till kultur särskild uppmärksamhet. Utvecklingen av nationella minoriteter och urfolks kultur och språk beaktas också. Stöden ska bidra till goda villkor för professionella

kulturskapare och fria aktörer inom kulturlivet. Målet är att de ska kunna verka i Norrbotten och utveckla verksamhet av hög konstnärlig kvalitet.

För att särskilt uppmärksamma professionella kulturskapare delar Region Norrbotten årligen ut två stipendier: Rubus Arcticus samt Heders- och förtjänststipendiet. De går till kulturskapare som bidrar till utveckling och kvalitet inom sina respektive områden. Rubus Arcticus är ett av Sveriges största kulturstipendier för professionella kulturskapares konstnärliga utveckling. Heders- och förtjänststipendiet uppmärksammar en flerårig och värdefull insats för kulturlivet i Norrbotten.

Förändrade ekonomiska förutsättningar hos statliga kulturmyndigheter ställer ökade krav på regional anpassningsförmåga. Genom samordning och en kontinuerlig dialog mellan statlig, regional och lokal nivå kan Norrbotten bättre hantera osäkerheter som rör finansiering och uppdrag.

Kultursamverkansmodellen

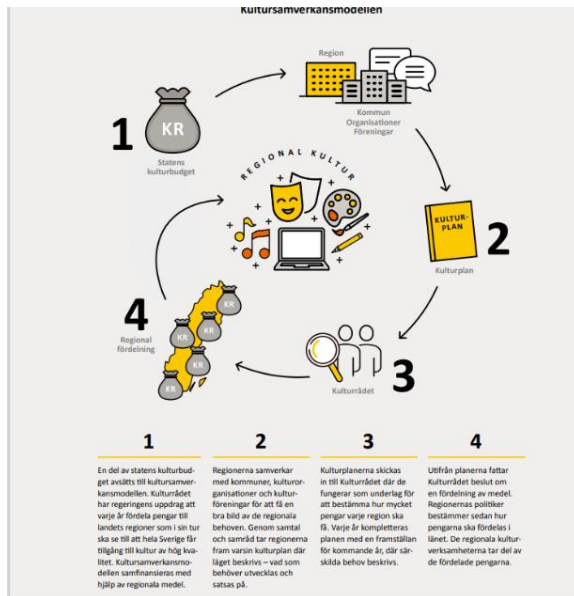
Kultursamverkansmodellen är en modell för samverkan mellan stat, regioner och kommuner. Genom den fördelas statliga medel via Kulturrådet till utvalda kulturverksamheter i alla landets län, med undantag för Stockholm.

De statliga medlen samverkar med regional och kommunal finansiering. Tillsammans utgör medlen en grund för långsiktig utveckling av det regionala kulturlivet.

Region Norrbotten har ansvaret att fördela stöd till 17 regionala verksamheter inom sju kulturområden.

- Professionell teater-, dans- och musikverksamhet
- Museiverksamhet
- Biblioteksverksamhet samt läs- och litteraturfrämjande verksamhet
- Professionell bild- och formverksamhet
- Regional enskild arkivverksamhet
- Filmkulturell verksamhet
- Främjande av hemslöjd

De 17 regionala verksamheter som tar emot statligt stöd via Kultursamverkansmodellen är: danskonsulent, Dans i Nord, Filmpool Nords resurscentrum för pedagogik och filmkultur, Havremagasinet, Konsulentverksamhet inom slöjd och form, Kin museum för samtidskonst, konstkonsulent, nationella minoriteter, Norrbottens föreningsarkiv, Norrbottens museum, Norrbottensmusiken, Norrbottensteatern, Norrlands nätverk för musikteater och dans (NMD), Regionbibliotek Norrbotten inklusive Polarbibblo, Resurscentrum för konst, Resurscentrum för litteratur samt Riksteatern Norrbotten.

(exempel på illustration)

1. En del av statens kulturbudget avsätts till kultursamverkansmodellen. Regeringen har gett Kulturrådet i uppdrag att varje år fördela pengar till landets regioner. Modellen finansieras gemensamt med statliga och regionala medel.
2. Regionerna samverkar med kommuner, kulturorganisationer och föreningar för att få en bred bild av de regionala behoven. Utifrån dialogerna tar regionerna fram en kulturplan. I planen beskrivs vad som behöver utvecklas.
3. Kulturplanerna skickas in till Kulturrådet. Där används de som underlag för att bestämma hur mycket pengar varje region ska få. Varje år kompletteras planen med en ansökan för kommande år. Där lyfter regionerna sina särskilda behov.
4. Utifrån kulturplanerna och regionernas ansökan för kommande år beslutar Kulturrådet hur de statliga medlen fördelas. Därefter bestämmer regionernas politiker hur pengarna ska fördelas inom länet. Nivån på regionernas medel följer i huvudsak statens. I vissa fall kan de regionala medlen behöva justeras vid riktade eller tillfälliga satsningar. Samtidigt finns en vetskap om att regionala medel inte långsiktigt kan ersätta statens ansvar.

UPPFÖLJNING AV KULTURPLANEN

Region Norrbotten följer upp kulturplanen inom sina ordinarie processer för styrning, dialog och uppföljning. Varje år rapporterar regionen till Statens kulturråd. Det sker enligt reglerna i kultursamverkansmodellen. Rapporten visar hur statliga bidrag till regional kulturverksamhet har fördelats.

Uppföljningen ska ge en samlad bild av hur kulturplanens mål och prioriteringar genomförs i praktiken. Den ska också vara ett stöd för dialog och lärande. Vid behov kan uppföljningen leda till justeringar under planperioden.

En viktig del av uppföljningen är dialog och samråd. Regionen för regelbundna samtal med kommuner, kulturverksamheter, professionella kulturskapare och civilsamhälle. Samtalen ger en bättre bild av frågor som rör konstnärlig kvalitet, utveckling och delaktighet. De är också viktiga för att följa upp barn och ungas rätt till kultur. Sådana frågor kan inte alltid mätas med statistik.

Uppföljningen har fokus på kulturplanens övergripande inriktning och prioriteringar. Den ersätter inte verksamheternas egna uppföljningar eller rapporteringskrav.

BEGREPPSFÖRKLARING

Civilsamhälle

Används ofta för studieförbund, folkbildning, arrangörer och andra ideella organisationer. Det handlar om verksamheter som står utanför stat, marknad och privata hushåll. Inom civilsamhället går människor, grupper och organisationer samman för att arbeta för gemensamma intressen.

Det fria kulturlivet

Kulturella och konstnärliga aktörer som verkar utanför etablerade institutioner. Det kan vara fria teatergrupper, koreografer, musikarrangörer eller utställningsplatser som drivs av konstnärer. Begreppet används framför allt i kulturpolitiska och administrativa sammanhang. Syftet är att skilja mellan institutionell kultur och fristående aktörer.

Konstpolitik

Konstpolitiken är en del av kulturpolitiken. Den handlar om själva konsten och dess produktion, spridning och självständiga ställning i samhället.

Konstnärspolitik

Fokuserar på de professionella kulturskaparnas villkor. Det handlar om deras möjligheter att arbeta och få skälig ersättning för sitt arbete. Begreppet omfattar även insatser som främjar konstnärlig förnyelse och utveckling.

Kulturell infrastruktur

De grundläggande strukturer som krävs för att kulturlivet ska fungera. Det kan vara lokaler, scener och teknisk utrustning. Det omfattar också nätverk, organisationer och resurser som gör det möjligt att skapa och uppleva kultur. Ibland används även begreppet kulturellt ekosystem.

Kulturell mångfald

En mångfald av kulturyttringar och konstnärliga uttryck. Begreppet bygger på Unescos konvention om skydd för och främjande av mångfalden av kulturyttringar.

Kulturpolitik

De åtgärder, beslut och strategier som stat, regioner och kommuner använder för att styra och stödja konst- och kulturlivet. Kulturpolitiken utgår från ett samhälls- och medborgarperspektiv.

Professionell kulturskapare

En person som försörjer sig på sin konst eller strävar efter att göra det, i kombination med hög yrkeskunskap. Till exempel genom dokumenterad utbildning och/eller erfarenhet inom sin konstart. Även kallad yrkesverksam kulturskapare.

Residens

Ett internationellt, nationellt eller regionalt utbyte med fokus på konstnärligt arbete eller fördjupning. Det innebär oftast att en konstnär, en grupp av konstnärer eller en verksam inom ett kulturområde får möjlighet att bo och arbeta under en begränsad tid i en annan miljö. Det kan vara i en ny arbetsmiljö, stad eller land.

LAGAR OCH FÖRORDNINGAR INOM KULTUROMRÅDET

Det finns flera lagar och förordningar som tillsammans är ett ramverk för kulturområdet. Dessa kopplar generellt eller specifikt till en eller fler av Region Norrbottens kulturverksamheter. Dessutom finns andra lagar som påverkar kulturområdet. De har koppling till regionens uppdrag inom regional utveckling.

Regeringsformen

Regeringsformen beskriver hur Sverige ska styras. Den anger vilka demokratiska rättigheter medborgarna har och hur den offentliga makten är fördelad.

Tryckfrihetsförordningen

Tryckfrihetsförordningen reglerar rätten att fritt ge ut böcker, tidningar och tidskrifter. Den innehåller också offentlighetsprincipen. Den innebär att alla har rätt att ta del av allmänna handlingar hos myndigheter, om de inte omfattas av sekretess.

Yttrandefrihetsgrundlagen

Yttrandefrihetsgrundlagen reglerar rätten att uttrycka sina åsikter i olika medier. Det kan vara radio, tv, film, ljud- och bildupptagningar, video och cd-skivor samt webbplatser.

FN:s konventioner om mänskliga rättigheter

FN:s allmänna förklaring om de mänskliga rättigheterna slår bland annat fast att alla har rätt att fritt delta i samhällets kulturella liv.

Barnkonventionen

FN:s konvention om barnets rättigheter. Den innehåller bestämmelser om särskilda rättigheter för barn. Bland de 54 artiklarna finns en som berör kulturområdet. Däribland barns rätt att delta i föreningar samt barns rätt till yttrandefrihet.

Konventionen om rättigheter för personer med funktionsnedsättning

Konventionen slår fast rätten att på lika villkor delta i kulturlivet. Personer med funktionsnedsättning ska få möjlighet att utveckla och använda sin kreativa och konstnärliga förmåga.

Bibliotekslagen

I bibliotekslagen finns bestämmelser om det allmänna biblioteksväsendet. Det består av all offentlig biblioteksverksamhet, bland annat regionbibliotek.

Förordning om fördelning av vissa statsbidrag till regional kulturverksamhet

Förordningen innehåller regler för hur vissa statsbidrag till regional kulturverksamhet ska fördelas. Ett exempel är bidrag inom kultursamverkansmodellen.

Förordning om regionalt tillväxtarbete

I förordningen finns regler för det regionala tillväxtarbetet och för statliga myndigheters medverkan i detta arbete. Den slår bland annat fast att regionala kulturplaner ska beaktas när den regionala utvecklingsstrategin tas fram.

Kulturmiljölagen

Bestämmelserna i kulturmiljölagen ska säkerställa att både nuvarande och **framtida** generationer har tillgång till en mångfald av kulturmiljöer.

Lag om nationella minoriteter och minoritetsspråk

Lagen innehåller regler som rör nationella minoriteter och nationella minoritetsspråk. Den beskriver även förvaltningsområden och rätten att använda minoritetsspråk vid kontakter med förvaltningsmyndigheter.

Lag om upphovsrätt till litterära och konstnärliga verk

Lagen slår bland annat fast vad som avses med upphovsrätt, inskränkningar i upphovsrätten och ansvar och ersättningsskyldighet.

Lag om offentlig upphandling (LOU)

LOU gäller för upphandling som genomförs av en upphandlande myndighet. Lagen gäller även när en upphandlande myndighet anordnar en projekttävling.

Museilagen

I museilagen finns regler om det allmänna museiväsendet. Det omfattar bland annat regionala och kommunala museer. Lagen slår fast att ett museum, utifrån sitt ämnesområde, ska bidra till samhället och dess utveckling. Det ska ske genom att främja kunskap, kulturupplevelser och fri åsiktsbildning.

Plan- och bygglag (PBL)

I PBL finns regler för hur mark och vatten ska planläggas och om byggande. Lagen är viktig i arbetet med gestaltad livsmiljö. Den har också betydelse för stora delar av den byggnadsantikvariska verksamheten vid museerna.